

HRONOLOGIJA
ODNOSA
CRNA GORA -
NATO

2006
2015

str. 42-47

DOBRA ORGANIZACIJA
I TIMSKI RAD - KLJUČ
USPJEHA NA PUTU
PREMA EU

Ambasador - Aleksandar Andrija Pejović
Državni sekretar za evropske
integracije, Glavni pregovarač
za vođenje pregovora o
pristupanju Crne Gore EU

str. 28-29

Diplomarius

Ministarstvo vanjskih poslova
i evropskih integracija
Crne Gore

Magazin Ministarstva vanjskih poslova i evropskih integracija Crne Gore
Broj VI, mart, 2016. godine

UVODNIK: Potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova Igor Lukšić

Novi ciklus počinje završetkom prethodnog

str. 4-5

Sadržaj:

UVODNIK

NOVI CIKLUS POČINJE ZAVRŠETKOM PRETHODNOG4-5
- potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova i evropskih integracija, Igor Lukšić

SPOLJNA POLITIKA

PREGLED SPOLJNO-POLITIČKIH AKTIVNOSTI VLADE CRNE GORE 6-27
Ivan Vučinić, Odjeljenje za odnose sa javnošću i komunikacionu podršku integracionim procesima

EU

- DOBRA ORGANIZACIJA I TIMSKI RAD - KLJUČ USPJEHA NA PUTU PREMA EU 28-29
- Aleksandar Andrija Pejović, Glavni pregovarač za vođenje pregovora o pristupanju Crne Gore EU

ZAPADNOBALKANSKI INVESTICIJSKI OKVIR I VEZA S BERLINSKIM PROCESOM..... 30-31
- Bojan Vujović, sekretar radne grupe za 22 poglavlje

NOVA METODOLOGIJA IZVJEŠTAJA O NAPRETKU 32-33
- Vuk Vujnović, misija Crne Gore pri EU

PLANIRANJE ADMINISTRATIVNIH KAPACITETA ZA SPROVOĐENJE PRAVNE TEKOVINE EU34-35
- Marko Mrdak, Generalni direktorat za evropske poslove

POGLAVLJE 14 - SAOBRAĆAJNA POLITIKA36-37
- Amina Bajrović, sekretar radne grupe

POGLAVLJE 15 - ENERGETIKA39-39
- Sanja Radović, sekretar radne grupe

NATO I MEDIJI

PERIOD OD POZIVNICE DO RATIFIKACIJE PREDSTAVLJA NOVI IZAZOV ZA MEDIJE40-41
- Milan Žugić, Urednik agencije MINA

NATO / Aktivnosti komunikacionog tima

OD PARTNERSTVA ZA MIR DO POZIVA U ČLANSTVO..... 42-47
- Komunikacioni tim Savjeta za članstvo u NATO

DIPLOMATSKA AKADEMIJA - PARTNERI

NASTANAK I DJELOVANJE MIP-A CRNE GORE U OKVIRIMA SFRJ50-52
- Branko Lukovac, bivši ministar vanjskih poslova

IZ UGLA DIPLOMATA

DIPLOMATSKOM UMJEŠNOŠĆU DO EKONOMSKE SARADNJE.....53-55
- Dejan Vuković, Konzul u Generalnom konzulatu Crne Gore u Frankfurtu

CRNA GORA I DIJASPORA - MULTILATERALNI ODNOSI

70 GODINA UJEDINJENIH NACIJA 56-68
- Miloš Nikolić, Generalni direktorat za multilateralne poslove

KONZULARNI POSLOVI - UPRAVA ZA DIJASPORU

100 GODINA MEDOVE - OČAJ, NADA, SLOBODA59-60
- Zoran Đukanović, Uprava za dijasporu

DIPLOMATSKA AKADEMIJA

TRILATERARNI PROJEKT DIPLOMATSKIH AKADEMIJA CRNE GORE, REPUBLIKE HRVATSKE I KOSOVA 61-62
- Satka Hajdarpašić, direktor Diplomatske akademije

VIII LJETNJA ŠKOLA ZA MLADE DIPLOMATE63-67 "GAVRO VUKOVIĆ",
- Ivan Milić, ataše u ministarstvu vanjskih poslova i evropskih integracija

FINANSIJE

IZVRŠENJE BUDŽETA MVPEI.....68
Služba za finansijske poslove

Diplomarius
Magazin Ministarstva vanjskih poslova
i evropskih integracija Crne Gore
Broj 6
mart, 2016. godine

izlazi: polugodišnje
izdavač: Ministarstvo vanjskih poslova
i evropskih integracija Crne Gore
za izdavača: Dr Igor Lukšić, potpredsjednik Vlade i
ministar vanjskih poslova
i evropskih integracija

Urednik: Gordana Jovanović

Redakcija: Ivan Vučinić, Mirela Rebrnja,
Nada Vojvodić, Tijana Vuković

Urednički odbor:
Igor Jovović, Aleksandar Andrija Pejović
Predrag Stamatović, Aleksandra Zloković
Ljiljana Tošković, Željko Stamatović,
Milorad Šćepanović, Vesko Garčević
Ana Vukadinović
Snežana Radović

dizajn: Adil Tuzović

kontakt: Odjeljenje za odnose sa javnošću i
komunikacionu podršku
integracionim procesima
tel: +382 (20) 416 310
e-mail: gordana.jovanovic@mfa.gov.me
web: www.mvpei.gov.me

adresa: Stanka Dragojevića br 2, Podgorica

Novi ciklus počinje završetkom prethodnog

Biti dio tima koji uspješno ostvaruje strateške ciljeve je razlog za zadovoljstvo i ponos. Djelovati u središtu procesa koji duboko transformišu jedno društvo je nesvakidašnja prilika i ogroman izazov. Upravo je takav integracioni proces Crne Gore koji dobija na svojoj dinamici nakon obnove nezavisnosti 2006. godine, prolazeći kroz različite svoje faze. Nakon nepunih 10 godina od obnavljanja nezavisnosti, naša zemlja je uspjela da ostvari zapažene rezultate. Kao lider procesa evropske integracije na Zapadnom Balkanu do sada smo uspjeli otvoriti 22 pregovaračka poglavlja, sa praktično 8 spremnih za otvaranje i 3 u nacrtu, spremamo se za finalnu dionicu koja će biti veoma zahtjevna ali sa jasnom slikom obaveza. Dostići održivi nivo vladavine prava, kvaliteta javne uprave i ekonomskog upravljanja preporučice Crnu Goru, u nadajmo se ne toliko dalekoj budućnosti, za punopravno članstvu u EU. Ovo je od izuzetnog značaja jer bez obzira na trenutne izazove sa kojima se Unija sa manje ili više uspjeha nosi, integracija je snažan transformativni mehanizam koji razvija i jača institucije koje su potrebne da bi proces političkog i ekonomskog razvoja mogao da se odvija u kontinuitetu. Pristup ne može biti tehnokratski i svoditi se na pukom donošenje procesa. Njegova je snaga u etabliranju novog sistema vrijednosti koji znači život u skladu sa kulturom vladavine prava, privrženost transparentnosti i odgovornosti za odluke koje se donose. Samo takav sistem vrijednosti u kombinaciji sa ekonomskim slobodama može ponuditi odgovor na strukturne probleme i podići kvalitet života.

Otvaranje pregovora sa EU je tekovina koja je usljed kompatibilnosti procesa direktno podstakla i proces članstva Crne Gore u NATO. Naravno, specifičnost i razlike između dvije organizacije imaju svoj odraz na zadatke, ali u osnovi jedan proces bez drugoga teško ide, odnosno tranzicija se mnogo teže odvija i dovodi do uspješnog kraja. Stoga je pozivnica za članstvo u NATO mnogo više od priključenja vojno-političkom savezu. Dostizanje standarda bezbjednosti na najracionalniji mogući način predstavlja ne samo dugoročnu polisu osiguranja, već i osnov dalje demokratizacije društva i ekonomskog prosperiteta. Zato pozivnica Crnoj Gori znači i bezbjedniji i prosperitetniji region u dugom roku. Nažalost, posmatrana u kontekstu evropske krize odnosa dobija i specifičnu dimenziju koju Crna Gora niti želi, niti za nju ima osnova. Pozivnica našoj zemlji niti je nastavak širenja NATO-a na istok, niti je ostvarenje našeg strateškog cilja upereno protiv bilo koga. Naprotiv! Proces koji traje desetak godina je dobio logičan završetak, a od svih zemalja se očekuje da poštuju međusobne odluke i saraduju kako bi bilo koju vrstu nesporazuma riješile podsticanjem saradnje u različitim oblastima, prvenstveno kroz politički dijalog i ekonomsku-kulturnu saradnju.

Ipak, treba biti svjestan da evroatlantske integracije podstiču debatu u kojoj ljudi zauzimaju razne stavove. Važno je demistifikovati proces i gledati prema budućnosti, pa je stoga nužno nastaviti i unutrašnji dijalog. Nesumnjivo i kroz političku utakmicu u susret narednim parlamentarnim izborima. Nakon njih, novi parlament će biti u prilici da odluči kako dovršiti ratifikacionu proceduru.

Pored integracionih procesa Crna Gora je dala tokom 2015 dalji doprinos regionalnoj saradnji koja kroz Zapadnobalkansku šestorku/Berlinski proces dobija na intenzitetu i značaju. Već oko 50 miliona granta je odobreno kao podrška realizaciji projekata od regionalnog značaja u našoj državi. Iako je na početku bilo puno sumnjičavih, vrijeme je pokazalo da je takav impuls regionalnoj saradnji bio pravovremen i nužan. Pored infrastrukture, podstakao je ideje o mobilnosti mladih a nametnuo je i novu klimu za rješavanje bilateralnih pitanja. Ovi, kao i drugi aspekti ekonomske diplomatije sve će više zauzimati visoku poziciju u rangiranju prioriteta rada kada su vanjski poslovi u pitanju, posebno u kontekstu postintegracione vanjske politike u budućnosti.

Pored navedenih pojedinačnih politika, važno je istaći i značaj odnosa sa iseljenicima koji je dobio novi kvalitetni okvir donošenjem Zakona o iseljenicima. Ne samo izdašniji budžetski okvir, već novi dinamizam koji je u realizaciju ove politike unešen, svjedoči kako o potrebi tako i ogromnom prostoru koji se može popuniti brojnim inicijativama na dobrobit naše države.

Crna Gora je nastavila i sa snažnim doprinosom multilateralizmu članstvom u Savjetu za ljudska prava UN, radom u IO UNESCO-a i UNDP-a, kao i veoma uspješnim predsjedanjem zahtjevnim Forumom za bezbjednosnu sarad-

dr Igor Lukšić

” Kao lider procesa evropske integracije na Zapadnom Balkanu do sada smo uspjeli otvoriti 22 pregovaračka poglavlja, sa praktično 8 spremnih za otvaranje i 3 u nacrtu, spremamo se za finalnu dionicu koja će biti veoma zahtjevna ali sa jasnom slikom obaveza ”

nju u okviru OEBS-a. Nedavni izbor u Komisiju za izgradnju mira u okviru UN ne samo da potvrđuje ugled naše zemlje, već je i snažan motiv za dalji angažman.

Za sve prethodno je nužan preduslov dalje jačanje administrativnih kapaciteta Ministarstva vanjskih poslova i evropskih integracija koje je kontinuiran proces. Adekvatan prostorni tretman koji će biti obezbijeden na Cetinju kao budućem sjedištu crnogorske diplomatije, kao i odgovarajući prostor za službe u Podgorici će trajno riješiti jedan od gorućih logističkih problema. Uz primjenu svih brojnih pravilnika, realizaciju projekata, jačanje bezbjednosnih standarda, uz regenerisani rad Diplomatske akademije, postavka je koja treba da obezbijedi stalnost izvršavanja međunarodnih zadataka.

Novi ciklus počinje završetkom prethodnog.

Igor Lukšić,
Potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova
i evropskih integracija

Pregled spoljno-političkih aktivnosti Vlade Crne Gore

Razgovori Đukanović - Sobotka: Poziv Crnoj Gori za članstvo u NATO - pozitivan signal za stabilnost cijelog regiona

02.07.2015

Predsjednik Vlade Crne Gore Milo Đukanović, susretom sa predsjednikom Vlade Republike Češke Bohuslavom Sobotkom, otpočeo je zvaničnu posjetu toj zemlji, u kojoj je boravio na poziv premijera Sobotke.

„Češka će maksimalno podržati Crnu Goru da dobije poziv za NATO u 2015. godini” - rekao je predsjednik Vlade Republike Češke tokom susreta sa premijerom Đukanovićem. Sobotka je istakao da Češka očekuje da Crna Gora bude prva sledeća članica NATO i da bi poziv Crnoj Gori bio pozitivan signal za stabilnost cijelog regiona. Istovremeno, češki premijer je poručio da Crna Gora može računati na ekspertsku pomoć

moogućnostima u Crnoj Gori, koji organizuju privredne komore dvije zemlje.

Susret Đukanović - Šteh: Puna podrška Češke za skori poziv Crnoj Gori za članstvo u NATO

Predsjednik Vlade Milo Đukanović završio je zvaničnu posjetu Republici Češkoj susretom sa predsjednikom Senata Milanom Štehom.

U razgovoru sa predsjednikom gornjeg doma parlamenta ponovljena je ocjena o izuzetno dobrim odnosima Crne Gore i Češke. „Češka je spremna da pomogne dalji evropski put Crne Gore kroz prenošenje iskustava u procesu pregovaranja” - istakao je Šteh, iskazujući istovremeno punu podršku za skori poziv Crnoj Gori da postane članica NATO.

Sagovornici su razmijenili mišljenja i o prilikama u regionu i značaju njegove stabilnosti i daljeg prosperiteta. Bilo je riječi i o različitim mogućnostima za saradnju dvije države, od ekonomije do kulture, obrazovanja i umjetnosti.

misije za izbor partnera za izgradnju drugog bloka TE Pljevlja, kojom je češka Škoda Praha ocijenjena kao prvorangirana. Sagovornici su se takođe osvrnuli i na mogućnosti za jačanje saradnje u oblasti turizma. Tokom posjete Pragu, premijeri Đukanović i Sobotka su u Ministarstvu industrije i trgovine učestvovali na Poslovnom forumu posvećenom trgovinskim i investicionim

Češke i u procesu evropskih integracija. Premijeri Đukanović i Sobotka saglasili su se da Crna Gora i Češka imaju izvanredne odnose, dinamičan politički dijalog i razudenu saradnju. Uz konstataciju da je Crna Gora za Češku značajan partner u regionu, akcentat je stavljen na dalji razvoj ekonomskih odnosa u svijetlu odluke tenderske ko-

Razgovori Đukanović - Čakrabarti: Prioriteti Crne Gore i EBRD-a podudarni

26.08.2015

Predsjednik Vlade Milo Đukanović sastao se, uoči početka Samita u Beču, sa predsjednikom Evropske banke za obnovu i razvoj Sumom Čakrabartijem.

Đukanović i Čakrabarti iskazali su obostrano zadovoljstvo plodnom saradnjom Crne Gore i EBRD-a, koja se zasniva na povjerenju i zajedničkim ciljevima.

Premijer Đukanović je podvukao značaj podrške Evropske banke Crnoj Gori i regionu, i njegovom ukupnom razvoju, osvrnuvši se i na ulogu Berlinskog procesa koji predstavlja krupan iskorak u odnosima Evropske unije i zemalja regiona.

„Berlinski proces predstavlja važan impuls pronalaženju formule za zemlje regiona i region u cjelini” - istakao je premijer Đukanović, naglasivši važnost da se i sa Bečkog samita pošalje snažna poruka o nastavku podrške regionalnom povezivanju i razvoju.

Predsjednik EBRD-a osvrnuo se na uspješnu saradnju Crne Gore i Evropske banke, ocijenivši da ona može poslužiti kao primjer podsticanja ekonomskog razvoja i Crne Gore i regiona u cjelini.

„Podržavamo vas da zadržite liderstvo u reformama, jer je to dobar podsticaj i za region”, kazao je Čakrabarti. Sagovornici su razmijenili stavove i o značaju privlačenja investitora u region, kao motora daljeg ekonomskog i ukupnog razvoja.

Đukanović na Bečkom samitu o Zapadnom Balkanu

27.08.2015

Predsjednik Vlade Crne Gore Milo Đukanović učestvovao je na Bečkom samitu o Zapadnom Balkanu koji se održao u okviru Berlinskog procesa. Premijer Đukanović je govorio u okviru prve teme „Ekonomska situacija i reformski procesi na Zapadnom Balkanu” i ocijenio da je Berlinski proces dao novi impuls evropskoj politici za Zapadni Balkan i otvorio novu nadu za region. On je kazao da svi zajedno moramo raditi više, kako bi zajedno i prosperirali. „U Beču je Evropska unija odlučila da će za države Zapadnog Balkana izdvojiti 600 miliona eura, od čega će Crna Gora dobiti 45 miliona eura za dva projekta, jedan oblasti elektro-prenosa, a drugi u oblasti željezničkog saobraćaja”, kazao je Đukanović.

Premijer Đukanović je u izlaganju rekao da je u ekonomiji ključ razvoja i demokratizacije naših društava. „Izgradnje efikasnih institucija i vladavine prava; ključ regionalne stabilnosti i zajedničke evropske budućnosti. Gledano geografski, Zapadni Balkan je naslonjen na razvijenu Evropu. Politički, on teži EU. Međutim, ekonomski posmatrano - oduvijek je bio, i danas je, evropska periferija”, naveo je Đukanović.

Predsjednik Vlade Đukanović je nakon susreta sa komesarom za susjedsku politiku i proširenje Johanom Hanom, istakao: „Zadovoljstvo mi je da sam sa komesarom Hanom podijelio ocjene o uspjehu Berlinskog procesa, o pozitivnom razvoju i o vrlo dobrim učincima ovogodišnjeg Bečkog samita. Mislim da se na ovaj način daje jedan novi impuls ekonomskom i demokratskom razvoju Zapadnog Balkana i da svaka od zemalja, počevši od Crne Gore, u tome prepoznaje novu šansu”.

Premijer Đukanović imao telefonski razgovor sa potpredsjednikom SAD Džozefom Bajdenom

14.09.2015

Predsjednik Vlade Crne Gore Milo Đukanović razgovarao je sa potpredsjednikom Sjedinjenih Američkih Država Džozefom Bajdenom.

Premijer Đukanović je izrazio zahvalnost Sjedinjenim Državama i potpredsjedniku Bajdenu lično za kontinuitet podrške i pažnje prema Crnoj Gori, kao i na razumijevanju značaja evropske i evroatlantske perspektive ne samo naše zemlje, već Regiona u cjelini, kao i očekivanje da će na Ministarskom sastanku NATO-a u decembru biti postignut konsenzus o upućivanju poziva Crnoj Gori za članstvo u Alijansi.

Potpredsjednik Bajden je istakao da će SAD podržati članstvo Crne Gore u NATO uz vrlo bitne pretpostavke dalje izgradnje

pravne države i obezbjeđenja snažne podrške javnosti za ostvarenje tog našeg strateškog cilja. On je potvrdio da će SAD uz dalji napredak u ovim oblastima podržati upućivanje poziva Crnoj Gori u decembru, i prenio premijeru Đukanoviću pohvale za reforme u oblasti odbrane, obavještajnom sektoru i vladavini prava, ohrabrujući Vladu da nastavi s jačanjem napora u borbi protiv korupcije i organizovanog kriminala.

Premijer Đukanović je istakao da je Crna Gora do kraja posvećena reformama i da će još snažnije nastaviti sa ispunjavanjem obaveza u procesu približavanja NATO i EU.

Đukanović i potpredsjednik Bajden su saglasni da bi članstvo Crne Gore u Alijansi učvrstilo njenu poziciju u evroatlantskim institucijama, doprinijelo jačanju regionalne stabilnosti i potvrdilo kredibilitet politike otvorenih vrata NATO.

Predsjednik Vlade Milo Đukanović boravio u zvaničnoj posjeti Republici Sloveniji

25.10.2015

Premijer Milo Đukanović boravio je u zvaničnoj dvodnevnoj posjeti Sloveniji gdje je razgovarao sa državnim vrhom te zemlje.

Predsjednik Pahor je istakao da Slovenija snažno podržava evropski i evroatlantski put Crne Gore u susret skorom pozivu za članstvo u NATO, naglasivši da bi to bila odlična vijest i za Sloveniju. Pahor se osvrnuo i na međusobnu ekonomsku saradnju dvije države, ocijenivši da postoje realne mogućnosti za jačanje te saradnje u oblasti energetike, poljoprivrede, turizma i u drugim oblastima.

Premijer Đukanović je zahvalio predsjedniku Slovenije na kontinuiranoj podršci, razvojnoj i ekspertskoj pomoći koju Slovenija pruža Crnoj Gori, naglasivši da su slovenački investitori s kojima imamo veoma dobro iskustvo, dobrodošli u Crnu Goru.

Đukanović i Pahor su razmijenili mišljenja i o aktuelnim kretanji-

ma u regionu Jugoistočne Evrope, posebno u svijetlu migrant-ske krize i kretanja na globalnom planu.

Đukanović se, tokom posjete Sloveniji, susreo i sa predsjednikom Državnog zbora Slovenije Milanom Brglezom.

Zajednički je ocijenjeno da Crna Gora i Slovenija imaju kontinuitet prijateljstva, razumijevanja i saradnje, još iz vremena zajedničke države kao i danas, kada je Slovenija u NATO i EU, čijem članstvu teži i Crna Gora, u očekivanju poziva za Alijansu, i daljeg progressa u pregovaračkom procesu sa EU.

Predsjednik Vlade Milo Đukanović, tokom zvanične posjete Republici Sloveniji, razgovarao je i sa slovenačkim privrednicima.

Na sastanku sa premijerom Đukanovićem učestvovali su predstavnici poznatih slovenačkih kompanija iz oblasti finansija, osiguranja, energetike i metalske industrije.

Đukanović - Alijev: Intenzitet kontakata između Crne Gore i Azerbejdžana najbolja preporuka sadašnjim i budućim projektima

27.10.2015

Predsjednik Vlade Crne Gore Milo Đukanović otpočeo je svoju posjetu Azerbejdžanu susretom sa predsjednikom Ilhamom Alijevim.

Premijer Đukanović je zahvalio predsjedniku Alijevu i Vladi Republike Azerbejdžan na pozivu i gostoprimstvu i istakao da međusobni odnos Bakua i Podgorice potvrđuje veliko prijateljstvo između naših naroda i zemalja. „Postoje razlozi za obostrano zadovoljstvo i malo je primjera da se za tako kratko vrijeme uspostave tako bliski politički odnosi i kompleksna saradnja u mnogim oblastima”, rekao je premijer Đukanović, naglasivši da je intenzitet kontakata na visokom i radnim nivou najbolja preporuka i podrška sadašnjim i budućim projektima.

Predsjednik Alijev je takođe izrazio zadovoljstvo razvojem prijateljskih odnosa i frekvencijom susreta na svim nivoima, uz uvjerenje da će se takva dinamika saradnje i kontakata dvije zemlje nastaviti i u političkoj i u ekonomskoj sferi. “Mi smo izgradili međusobno povjerenje i razvijamo naše odnose kao zemlje partneri. Postoje realne mogućnosti da nastavimo saradnju kroz realizaciju projekata iz oblasti energetike i turizma, jačanjem odnosa među našim biznis strukturama u raznim oblastima. Vjerujem da će Vaša posjeta značiti dalji podsticaj u tom pravcu” - rekao je predsjednik Alijev, čestitajući Vladi

Crne Gore na rezultatima ekonomske politike u godinama velike ekonomske i finansijske krize.

U otvorenoj i srdačnoj atmosferi detaljno je razgovarano o dinamici razvoja započetih projekata i mogućnostima dalje konkretizacije saradnje, naročito u oblasti energetike, saobraćajne infrastrukture i turizma, čemu će dodatni doprinijeti i formiranje zajedničkog Operativnog tima na čelu sa predsjedavajućim Međuvladine ekonomske komisije koja će biti odgovorna za realizaciju projekata.

U razgovorima su učestvovali ministar ekonomije Vladimir Kavarić, predsjedavajući Međuvladinom ekonomskom komisijom i ministar za održivi razvoj i turizam Branimir Gvozdenović.

Razgovori Đukanović - Rasizade: Porto Novi - putokaz za buduću konkretniju saradnju

Predsjednik Vlade Crne Gore Milo Đukanović, tokom zvanične posjete Azerbejdžanu, imao je duži prijateljski susret sa svojim domaćinom, predsjednikom Vlade Arturom Rasizadeom.

Premijer Đukanović zahvalio je na prijateljskoj dobrodošlici i naklonjenosti Azerbejdžana Crnoj Gori, koja se ogleda u kontinuiranom jačanju prijateljstva i partnersva dvije zemlje i naroda, kao i u humanitarnoj dimenziji azerbejdžanske pomoći u okviru koje je realizovano neko-

liko vrijednijih projekata u Crnoj Gori. „Politički odnosi su pretpostavka za snaženje postojeće i započinjanje novih oblika saradnje”, ocijenio je premijer Đukanović. Na liniji dosadašnje dobre saradnje, posebno je bilo riječi o mogućnostima za njeno unapređenje kroz realizaciju projekata u oblasti energetike, saobraćajne infrastrukture, turizma, bankarskog sektora i proizvodnje hrane. Azerbejdžanski projekat Porto Novi naveden je kao dobar primjer koji može biti putokaz za buduću konkretniju saradnju. Premijer Đukanović je, takođe, upoznao predsjednika Vlade Rasizadea o situaciji u našoj zemlji, ekonomskim i ukupnim prilikama, kao i rezultatima u procesu približavanja EU i NATO-u. Predsjednik Vlade Azerbejdžana Artur Rasizade je izrazio nadu da će dvije zemlje i u ekonomskoj sferi uskoro dostići visok nivo političkih odnosa. Daljem razvoju saradnje svakako će doprinositi i široka ugovorna baza, koja je obogaćena sa dva međuvladina sporazuma. Rasizade je ponovio spremnost Azerbejdžana za razvoj ekonomske saradnje kroz dinamičniji rad Međuvladine komisije za ekonomsku saradnju. Pored razgovora o nastavku izgradnje rizorta Porto Novi, bilo je riječi i o poboljšanju dostupnosti Crne Gore putem modernizacije aerodroma i putne infrastrukture na bazi investicionih i kreditnih aranžmana, u obostranom interesu. Sagovornici su se saglasili da neiscrpne mogućnosti

Premijer Milo Đukanović razgovarao u Bratislavi sa vicepremijerom Slovačke Miroslavom Lajčakom

18.11.2015

Predsjednik Vlade Crne Gore Milo Đukanović sastao se u Bratislavi sa potpredsjednikom Vlade i ministrom vanjskih

poslova Republike Slovačke Miroslavom Lajčakom.

Premijer Đukanović je prezentirao rezultate koji potvrđuju napredak Crne Gore na putu ka EU i NATO, što odražava i nedavni Izvještaj

postoje i u oblasti energetike, kroz projekat povezivanja Crne Gore sa azerbejdžanskim južnim gasnim koridorom i gasifikaciju naše zemlje u saradnji sa azerbejdžanskim Sokarom.

Na kraju razgovora predsjednika dviju vlada, ministri ekonomije i održivog razvoja i turizma, Vladimir Kavarić i Branimir Gvozdenović potpisali su sa predstavnicima Vlade Azerbejdžana Sporazum o uzajamnoj pomoći i saradnji u carinskim pitanjima i Sporazum o saradnji u oblasti zaštite životne sredine.

Tokom posjete, predsjednik Vlade Milo Đukanović imao je razgovore sa ministrom ekonomije i kopr predsjedavajućim Međuvladine komisije za ekonomsku saradnju Azerbejdžana Šahinom Mustafajevim, predsjednikom naftne kompanije Sokar Rovnagom Abdulajevim i sa predsjednikom državne avio kompanije Azerbaijan Airlines - Azal, Džahangirovom Askerovim.

Premijer Đukanović završio je dvodnevnu posjetu Azerbejdžanu obilaskom Gabalskog reona, gdje je imao susrete sa rukovodiocem Reona Sabuhi Abdulajevim i predstavnicima kompanije 'Gilan'.

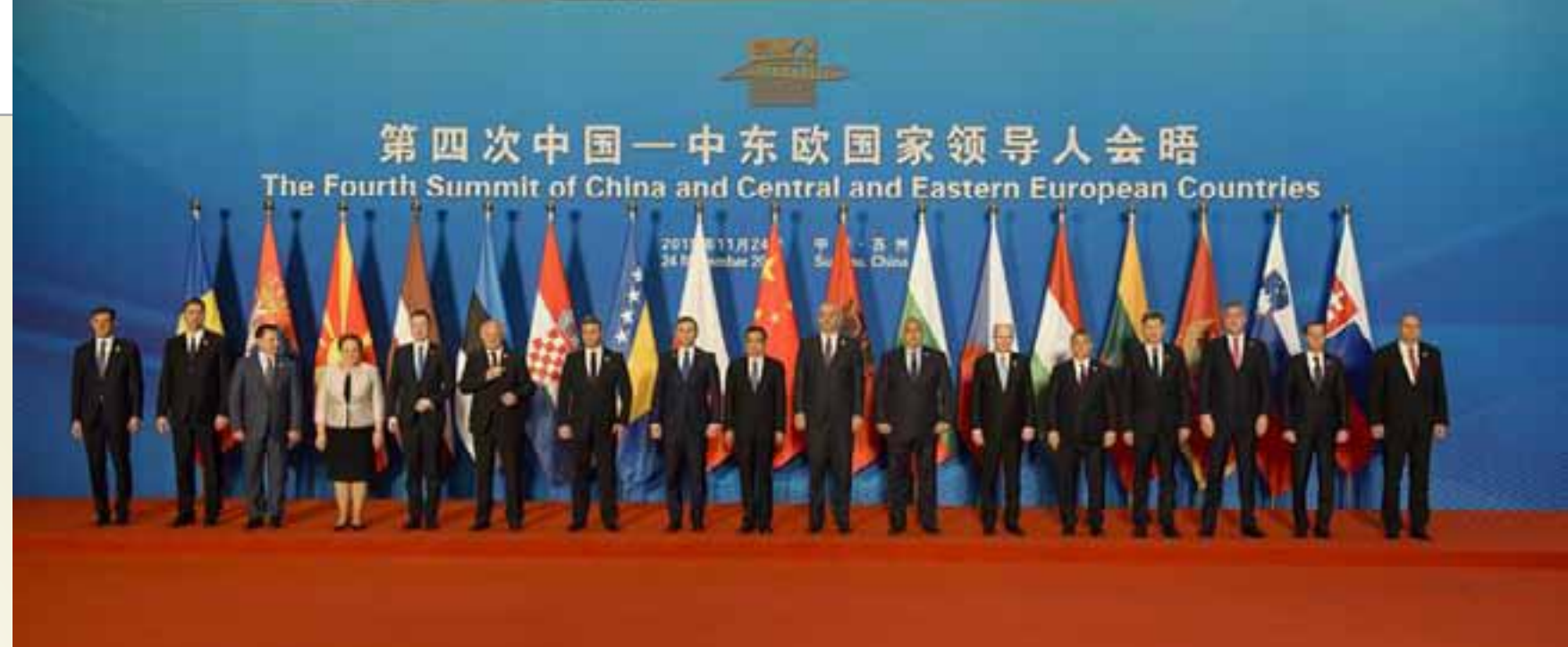
Premijer Đukanović je sa Abdulajevim razgovarao o mogućnostima saradnje i korišćenju njihovih iskustava u razvoju planinskog turizma i pratećih sadržaja, uključujući i maksimalno korišćenje lokalnih resursa u proizvodnji hrane i drugim preradivačkim kapacitetima. Konkretno, bilo je riječi o mogućnostima za investiranje u izgradnju hotela i objekata za zimski turizam na Žabljaku, uz maksimalno korišćenje gabalskih iskustava i u drugim mjestima na sjeveru Crne Gore. Ovaj gradić na sjeveru Azerbejdžana poznat je po ubrzanom razvoju, u kojem nema nezaposlenih.

Premijer Đukanović se u Gabali susreo i s ministrom za vanredne situacije Kemaludinom Gejdarovim, sa kojim je između ostalog razgovarao i o skrom potpisivanju međuvladinog sporazuma o saradnji u toj oblasti.

EK o napretku. On je izrazio uvjerenje da će to olakšati partnerima u Alijansi da na Ministarskom sastanku donesu pozitivnu odluku o upućivanju poziva našoj zemlji za članstvo u NATO, i zahvalio prijateljskoj Slovačkoj na kontinuiranoj pomoći i podršci Crnoj Gori i Zapadnom Balkanu.

Ministar Lajčak je odao priznanje našoj zemlji za ostvareni progres u integracijama, i za ulogu u regionu. On se saglasio s premijerom Đukanovićem da će pozivnica za članstvo u NATO imati pozitivan efekat za region u cjelini, i njegovu sigurniju evropsku budućnost.

U dužem i otvorenom razgovoru Đukanović i Lajčak razmijenili su mišljenja i o aktuelnim procesima u Crnoj Gori i regionu, kao i o pitanjima globalnog značaja u kontekstu migracione krize i nedavnih terorističkih napada u Parizu.

Predsjednik Vlade Milo Đukanović učestvovao na IV samit Centralne i Istočne Evrope i Kine koji se održao u Kinu

24.11.2015

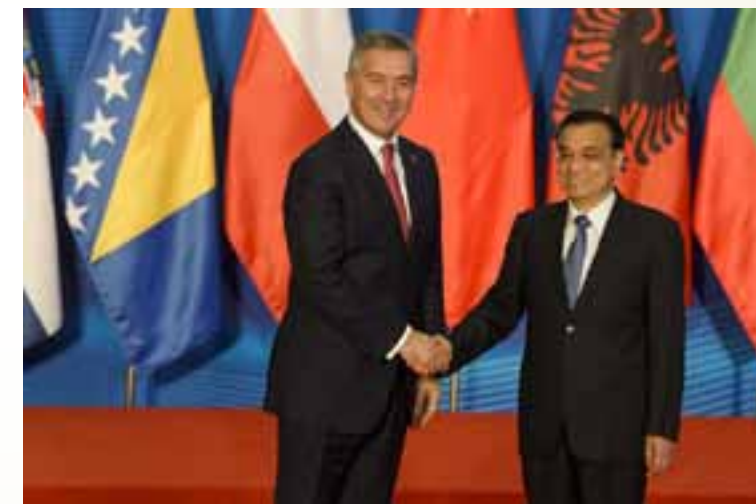
Predsjednik Vlade Crne Gore Milo Đukanović učestvovao je na Četvrtom samitu šefova vlada zemalja Centralne i Istočne Evrope i NR Kine u okviru programa saradnje 16+1, koji se održala u gradu Sudžou.

Premijer Đukanović je kazao da će korišćenjem kapaciteta Luke Bar, i modernizacijom željezničke pruge od Bara preko Beograda do Budimpešte, region biti bolje povezan, a prirodni resursi i komparativne prednosti Crne Gore i okruženja bolje valorizovani i ocijenio da će to dodatno zainteresovati kineske kompanije da investiraju u region i otvoriti nove mogućnosti za saradnju u zajedničkom interesu.

Đukanović je rekao da je Inicijativa 16+1 dodatno ojačala saradnju Crne Gore i Kine i dala joj novu dinamiku. „Crna Gora je najmanja država u okviru ovog mehanizma. Ali i država velikih ambicija. Od obnove nezavisnosti BDP je porastao tri puta. Uspješno vodimo pregovore za članstvo u EU. Kroz nedjelju dana očekujemo odluku o upućivanju poziva za članstvo u NATO. Sprovodimo kvalitetne strukturne reforme i unapređujemo investicioni ambijent. Zahvaljujući tome, kao i konkurentnoj poreskoj politici, SDI tokom posljednje decenije činile su oko 19 odsto ostvarenog BDP. Koristimo euro kao valutu od 2002. godine. Crnu Goru transformišemo u brzorastuću ekonomiju, sa širokim spektrom mogućnosti za biznis”, istakao je Đukanović.

„Tačka sa koje vidimo novi domen – uključivanje crnogorske Luke Bar u pomorski lučki koridor na Jadranu, koji bi predstavljao ispunjenje proklamovane „Win-Win” strategije NR Kine sa zemljama Centralne i Istočne Evrope. Za Crnu Goru je važno da angažuje i razvija potencijale Luke Bar, a za NR Kinu da proširi mrežu inicijative „Jedan pojas, jedan put”, naveo je Đukanović.

Novu mogućnost unapređenja budućih odnosa sa Kinom Đu-

kanović vidi i kroz povezivanje programa 16+1 sa Berlinskim procesom, koji je na inicijativu Vlade Njemačke započet 2014, a nastavljen ove godine u Beču. „Ove inicijative su sasvim kompletarne. Naš primjer pokazuje da se projekti mogu realizovati i trilateralno. Rekonstrukciju dijela željezničke pruge u Crnoj Gori vrše kineski partneri, a finansira se iz EU fondova, rekao je premijer.

Premijer je kazao da povezivanje ovih programa može biti nova šansa za realizaciju održivih projekata od zajedničkog interesa, uz punu podršku EU i NR Kine, a istovremeno i novi impuls jačanju saradnje Pekinga i Brisela. „Smatram da predložena Srednjoročna agenda i Sudžou smjernice predstavljaju dobru osnovu za realizaciju prioritarnih projekata u regionu, i da su snažan podstrek našem budućem ekonomskom razvoju”, zaključio je Đukanović.

Stoltenberg - Đukanovićem: Bila je čast pozvati Crnu Goru za pristupanje članstvu u NATO

03.12.2015

Predsjednik Vlade Crne Gore Milo Đukanović u telefonskom razgovoru sa generalnim sekretarom NATO-a Jensa Stoltenbergom.

Stoltenberg zahvalio administraciji Alijanse, kao i Generalnom Sekretaru lično, na izuzetnoj podršci i doprinosu da Crna Gora dobije poziv za pristupanje članstvu u NATO na ministarskom sastanku u Briselu. To je za Crnu Goru najveći izazov u novijoj historiji, i istovremeno najveća inspiracija za Vladu i društvo u cjelini da nastavi sa reformama, rekao je Đukanović. „Očekuje nas dalji predani rad, i vjerujem ažurna verifikacija od strane saveznika, što će Crnu Goru kvalifikovati za punopravno članstvo, istakao je on, dodajući da smatra da je NATO donio dobru odluku ne samo za Crnu Goru, već i za region, i za Alijansu.

Generalni sekretar Stoltenberg je zahvalio na pozivu i rekao da je bila čast pozvati Crnu Goru za pristupanje članstvu u NATO. On je pohvalio našu zemlju za reforme i progres na polju vladavine prava, kao i u borbi protiv korupcije. Napomenuo je da je odluka donesena konsenzusom svih 28 članica, ističući da ovo nije kraj puta, iako je obavljen glavni posao. Podsjećajući na proceduru koja slijedi, Stoltenberg je rekao premijeru Đukanoviću da će Crna Gora u najvećoj mogućoj mjeri biti integrisana u aktivnosti Alijanse i učestvovati kao pozvana zemlja na Samitu u Varšavi. On je naglasio da Crna Gora mora da nastavi putem reformi i jačanja podrške javnosti. „Očekujemo da će Crna Gora razviti program za kontinuitet reformi i tokom perioda ratifikacije, što je put do punopravnog članstva u NATO“ - rekao je Stoltenberg.

Predsjednik Vlade razgovarao sa potpredsjednikom SAD Džozefom Bajdenom

17.12.2015

Predsjednik Vlade Crne Gore Milo Đukanović u telefonskom razgovoru sa potpredsjednikom SAD Džozefom Bajdenom zahvalio je Administraciji i narodu Sjedinjenih Američkih Država, i Potpredsjedniku lično, na kontinuiranoj podršci i doprinosu donošenju odluke o pozivu Crnoj Gori za pristupanje NATO. On je istakao da je to dobra odluka za našu zemlju, za region i Alijansu, i da će se Crna Gora odgovorno odnositi prema obavezama koje je preuzela, akcentirajući rezultate i dalju posvećenost vladavini prava i jačanju javne podrške. Mi ćemo predano nastaviti rad na reformama kako bi uvjerali partnere da su donijeli pravu odluku, i podstakli ih da u razumnom roku završe proces ratifikacije, istakao je

Đukanović.

Potpredsjednik Bajden je, čestitajući poziv, istakao da je to rezultat crnogorske posvećenosti reformama, podsjećajući da je prilikom boravka u Hrvatskoj poručio da je to proces koji će čvrsto usidriti cijeli Balkan u Alijansi i u EU, što je najbolji put da se postigne stabilnost, sigurnost i prosperitet, i promovišu demokratske vrijednosti regiona. Smatram da je članstvo Crne Gore u NATO važan korak koji će obilježiti put ka stabilnosti Balkana kojem sam posvećen više decenija, rekao je Bajden. Ističući da je poziv jasna poruka da su vrata Alijanse otvorena, on je izrazio uvjerenje da će Crna Gora predano raditi i uspješno završiti proces pristupanja NATO. Vaš narod zaslužuje da bude dio jedinstvene, slobodne i sigurne Evrope, rekao je američki Potpredsjednik.

Brisel: Značajan napredak Crne Gore na putu prema NATO

07.07.2015

U okviru Intenziviranih i fokusiranih razgovora sa NATO, u Briselu je održan sastanak Sjeverno-atlantskog savjeta (NAC) i Crne Gore. Crnogorsku delegaciju predvodili su potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova i evropskih integracija Igor Lukšić i ministar pravde Zoran Pažin, a sastankom je predsjedavao generalni sekretar NATO-a Jens Stoltenberg.

Potpredsjednik Lukšić i ministar Pažin detaljno su informisali o rezultatima intenzivnih reformi koje Crna Gora sprovodi u okviru procesa pristupanja NATO-u, sa akcentom na postignuća u kampanji za podizanje podrške javnog mnjenja i reformama u oblasti vladavine prava. Ponovljeno je da je Crna Gora u potpunosti i bespovratno posvećena svom evropskom i evroatlantskom putu, uvjereni da je to u najboljem interesu za dugoročni prosperitet i stabilnost i Crne Gore i cijelog regiona.

Članice NATO su veoma pozitivno ocijenile značajan i očigledan napredak koji je ostvaren u sve četiri ključne oblasti, a posebno je pozdravljen izbor glavnog specijalnog tužioca i specijalnih tužilaca za borbu protiv organizovanog kriminala, korupcije, terorizma i ratnih zločina, kao i stvaranje uslova za skoriji početak rada Agencije za antikorupciju. Pohvaljeni su i ostvareni rezultati u reformi pravosu-

đa i ohrabren nastavak aktivnosti u toj oblasti.

Potpredsjednik Lukšić i ministar Pažin imali su i odvojeni sastanak sa generalnim sekretarom NATO-a Stoltenbergom, na kojem je detaljnije razgovarano o aktivnostima koje predstoje do kraja godine. Crnogorski zvaničnici su izrazili zadovoljstvo veoma uspješnom posjetom generalnog sekretara Stoltenberga Podgorici i posebno se zahvalili za podršku naporima Crne Gore koji su od neprocjenjivog značaja za naše buduće članstvo.

Potpredsjednik Lukšić na Croatia forumu: Bezbjednost kao preduslov sveukupnog razvoja

10.07.2015

Potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova i evropskih integracija Igor Lukšić učestvovao je na jubilarnom Croatia Forumu 2015, koji se pod naslovom "Nova politika razvoja - prema partnerstvu i zajedničkoj viziji", održao u Dubrovniku. Potpredsjednik Lukšić se obratio učesnicima u okviru Panela pod nazivom „Povezanost vanjske, bezbjednosne i razvojne politike“.

„Uprkos povremenim zastojevima, pomak u međudržavnim odnosima ipak je primjetan, kako u pogledu infrastrukturne saradnje, tako i u podsticanju pomirenja. Jedan od najvažnijih alata u tom procesu u Jugoistočnoj Evropi je evroatlantska integracija“ - kazao je potpredsjednik Lukšić, uz podsjećanje da je Crna Gora prošla kroz različite faze tranzicije u kojima je i sama zbrinula veliki broj izbjeglica i da je povezivanje evropske razvojne pomoći važan element unutrašnje političke stabilnosti.

Croatia Forum, čija je glavna tema ove godine globalnog značaja, otvoren je u Dubrovniku, u prisustvu ministara vanjskih poslova, te drugih visokih zvaničnika EU i NATO-a, ali i predstavnika SAD, Koreje, Sudana, Namibije i Katara. Domaćin Forumu je Ministarstvo vanjskih i evropskih poslova

Hrvatske.

Na marginama Croatia Forumu, potpredsjednik Lukšić se susreo sa prvom potpredsjednicom Vlade i ministarkom vanjskih i evropskih poslova Republike Hrvatske Vesnom Pusić, ministrom vanjskih poslova Albanije Ditmitrom Bušatijem, prvom pomoćnikom ministra vanjskih poslova Ukrajine Natalijom Galibarenko, specijalnim izaslanikom i koordinatorom za međunarodna energetska pitanja u State Departmentu Amosom Hochsteinom i drugim visokim zvaničnicima.

Lukšić- Kenders: Crna Gora u kratkom periodu postigla zapažene rezultate

03.09.2015

Potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova i evropskih integracija Igor Lukšić boravio je u zvaničnoj posjeti Kraljevini Holandiji, na poziv ministra vanjskih poslova Berta Kendersa.

„Crna Gora je u kratkom periodu postigla zapažene rezultate u oblasti evropske i evroatlantske integracije”, istakao je ministar Kenders i ponovio podršku Holandije u daljem integracionom procesu Crne Gore, posebno u oblasti vladavine prava i razvoja administrativnih kapaciteta. On je kazao da će u okviru holandskog predsjedavanja EU naredne godine, pored aktuelnih tema, poseban akcenat biti na daljoj integraciji Zapadnog Balkana.

Potpredsjednik Lukšić je zahvalio na kontinuiranoj podršci Holandije u oblasti vladavine prava, tvining projekta i poljoprivrede, uz osvrt na konkretne korake koji se preduzimaju u sprovođenju reformi u oblasti evropske i evroatlantske integracije. Kada je u pitanju saradnja država Zapadnog Balkana u okviru Zapadno-balkanske šestorke, potpredsjednik Lukšić je kazao da je Samit u Beču bio dobra prilika da se rekapitulira postignuto od samita u Berlinu i definišu dalje smjernice rada do narednog sastanka u Parizu.

Luksemburg: Potpredsjednik Lukšić učestvovao na neformalnom sastanku ministara vanjskih poslova EU

05.09.2015

Potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova i evropskih integracija Igor Lukšić učestvovao je na neformalnom sastanku ministara vanjskih poslova država članica Evropske unije „Gimnih” koji se održao u Luksemburgu.

Centralna tema sastanka bilo je aktuelno pitanje migracija, a bilo je riječi o drugim važnim pitanjima iz oblasti evropske vanjske i bezbjednosne politike.

Na toj liniji, potpredsjednik Lukšić je istakao da je Crna Gora posvećena borbi protiv neregularnih migracija koja ujedno predstavlja važnu obavezu u okviru pregovaračkog poglavlja, ukazavši na potrebu stalnog jačanja saradnje i razmjene informacija, kako na regionalnom, tako i na međunarodnom nivou. U tom smislu, kazao je da neregularne migracije za sada imaju tranzitni karakter preko teritorije Crne Gore ka zemljama EU, te da se uglavnom radi o ekonomskim migrantima.

Ocijenivši veoma važnim dugoročno rješavanje pitanja migracija, potpredsjednik Lukšić je podsjetio da je Crna Gora nedavno preuzela jednogodišnje predsjedavanje Regionalnom inicijativom za migracije, azil i izbjeglice koje će biti usmjereno kako na jačanje uloge MARRI kao platforme za koordinaciju aktivnosti na planu migracija, azila i granične saradnje u regionu sa ciljem veće prepoznatljivosti inicijative u regionalnim i međunarodnim okvirima, tako i na širenju njene perspektive uključivanjem nadležnih ministarstava u oblasti rada i obrazovanja, kao važnih aspekata dugoročnog rješavanja pitanja migracija u regionu i šire.

Ženeva: Potpredsjednik Lukšić učestvovao na 30. sesiji Savjeta za ljudska prava

17.09.2015

Potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova i evropskih integracija Igor Lukšić učestvovao je na 30. sesiji Savjeta za ljudska prava, kao govornik na visokom nivou na plenumu sesije. Tokom boravka u Ženevi, potpredsjednik Lukšić susreo se sa predsjedavajućim Savjeta za ljudska prava, ambasadorom Joakimom Rukerom, Visokim komesarom za izbjeglice, Antonijom Guterešom, i Visokim komesarom za ljudska prava, Zeidom Ra'ad Al Huseinom. Govoreći o stanju ljudskih prava na međunarodnom planu, Lukšić je potencirao UPR kao mehanizam kojim se, za sada, uspješno prevazilazi polarizacija međunarodne zajednice u zalaganju za ljudska prava. Pohvalio je i rad specijalnih procedura, naglašavajući da je njihova uloga da podstiču države da unaprijeđuju stanje ljudskih prava. Lukšić se osvrnuo i na probleme na planu zaštite ljudskih prava u svijetu, ukazavši da je važno postojanje političke volje za borbu protiv savremenih prijetnji, uključujući i terorizam, ekstremizam i sl.

Na sastanku sa predsjedavajućim Savjeta za ljudska prava, potpredsjednik je ukazao da je agenda Crne Gore u potpunosti usklađena sa vanjskopolitičkim prioritetom članstva u Evropskoj uniji. Predsjedavajući Savjeta pohvalio je dosljednost crnogorskih istupanja, aktivnu i inicijativnu ulogu u Savjetu. Izrazio je uvjerenje da će Crna Gora nastaviti da istim intenzitetom pruža doprinosu radu Savjeta.

Tokom sastanka sa Visokim komesarom za izbjeglice razmijenjena su mišljenja o aktuelnoj migracionoj krizi u Mediteranu i na Zapadnom Balkanu, kao i o rezultatima rješavanja pitanja izbjeglica i interno raseljenih lica u Crnoj Gori. Gutereš je upoznao potpredsjednika Lukšića sa najnovijim problemima kada je u pitanju kretanje migranata prema Zapadnoj Evropi. Pohvalio je leadersku ulogu Crne Gore u regionu kada je u pitanju zbrinjavanje izbjeglica. Istovremeno, istaknut je i značaj crnogorskog predsjedavanja Regionalnom inicijativom za migracije, azil i izbjeglice.

U razgovoru sa Visokim komesarom za ljudska prava, potpredsjednik je ukazao na aktivnosti Crne Gore kada je u pitanju saradnja sa OHCHR-om

u protekle tri godine članstva u Savjetu, komplementarnih sa prioritetom evropskih integracija. Na sastanku je bilo riječi i o aktuelnim problemima zaštite ljudskih prava u svijetu, naročito o migracionoj krizi i potrebi aktivnijeg djelovanja međunarodne zajednice na ovom planu.

Zeid je takođe afirmativno govorio o ulozi Crne Gore u radu Savjeta i ostvarivanju visokih standarda u oblasti ljudskih prava u proteklom periodu. Sa zadovoljstvom je prihvatio poziv da dođe u Crnu Goru.

Posjetom potpredsjednika Lukšića uspješno se zaokružuje trogodišnje članstvo Crne Gore u Savjetu za ljudska prava. Posjeta je bila prilika i za iznalaženje modaliteta za tješnju saradnju sa OHCHR-om kada je u pitanju izgradnja nacionalnog mehanizma za implementaciju preporuka ugovornih tijela. U razgovorima sa svim visokim zvaničnicima zaključeno je da je Crna Gora uspjela da u protekle tri godine i na širem međunarodnom planu valorizuje rezultate na unaprjeđenju stanja ljudskih prava u okviru svojih granica, te su sagovornici ohrabрили Vladu da nastavi sa aktivnom ulogom promotera ljudskih prava i demokratskih vrijednosti na međunarodnoj sceni.

Njujork: Usvojena razvojna post-2015 agenda

26.09.2015

Potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova i evropskih integracija Igor Lukšić boravio je u višednevnu posjetu Njujorku, gdje je, u okviru programa sedamdesetog zasjedanja Generalne skupštine Ujedinjenih nacija, prisustvovao istupanju Njegove svetosti Pape Franja, poglavara Rimokatoličke crkve.

Crnogorski šef diplomatije je prisustvovao i plenarnom zasjedanju Samita o održivom razvoju nakon 2015. godine, na kome je, nakon višemjesečnih intenzivnih pregovora, usvojena ambiciozna, transformativna i univerzalna Agenda za održivi razvoj do 2030. godine. Lideri država članica UN-a obavezali su se da preduzmu dodatne napore na planu borbe protiv siromaštva, nejednakosti i klimatskih promjena. Crna Gora je aktivnim članstvom u Otvorenoj radnoj grupi za definisanje ciljeva održivog razvoja i međuvladinim pregovorima pružila mjerljiv doprinos međunarodnim naporima za utvrđivanje istorijske post-milenijumske Agende.

Crna Gora snažno podržava sveobuhvatnu primjenu globalnog razvojnog okvira do 2030.

28.09.2015

Potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova i evropskih integracija Igor Lukšić, u nastavku posjete sjedištu UN-a, imao je istupanje na interaktivnom dijalogu u okviru Samita o održivom razvoju nakon 2015. godine na temu „Izgradnja efikasnih, odgovornih i inkluzivnih institucija u cilju postizanja održivog razvoja”.

„Crna Gora snažno podržava usvojenu univerzalnu, ambicioznu i transformativnu agendu za održivi razvoj do 2030. godine”, kazao je potpredsjednik Lukšić. Svjesni važnosti implementacije Agende, inicirali smo proces izrade nove strategije za održivi razvoj koja će uključiti ciljeve sadržane u 2030 agendi, dodao je Lukšić. On je ocijenio značajnim što su odgovorne institucije uz aktivno učešće svih zainteresovanih strana u procesu donošenja odluka na svim nivoima našle svoje mjesto u novom razvojnog okviru.

Lukšić je, takođe, podsjetio na poštovanje ljudskih prava, mir i sigurnost, dobro upravljanje i vladavinu prava kao predušlove za održivi razvoj. U tom smislu, istakao je da je poštovanje ovih principa na svim nivoima ključno za sprovođenje razvojnih ciljeva, posebno u pravcu jačanja održivog ekonomskog razvoja, iskorjenjivanja gladi i siromaštva, kao i zaštite ljudskih prava i sloboda. Tokom interaktivnog dijaloga

ukazano je i na značaj posvećenog djelovanja svih zemalja u pravcu obezbjeđivanja inkluzivnih političkih procesa koji će omogućiti aktivno učešće svih zainteresovanih strana. „Neophodno je u kontinuitetu raditi na izgradnji povjerenja u institucije i snaženju podrške izradi javnih politika i vrijednosti ključnih za sprovođenje cilja 16, koji se odnosi na izgradnju mirnih i inkluzivnih društava, obezbjeđivanje pristupa pravdi za sve i izgradnji efikasnih, odgovornih i inkluzivnih institucija na svim nivoima”, zaključio je Lukšić.

Na marginama Samita UN-a o održivom razvoju, potpredsjednik Lukšić je imao kratke susrete se potpredsjednikom Vlade i ministrom vanjskih poslova Slovačke Miroslavom Lajčakom i ministrom vanjskih poslova Bugarske Danielom Mitovim.

Potpredsjednik Lukšić na marginama 70. zasjedanja Generalne skupštine UN imao niz bilateralnih sastanaka

30.09.2015

Potpredsjednik Lukšić, na marginama 70. zasjedanja Generalne skupštine UN, sastao se sa ministrom vanjskih poslova Irana Mu-hamedom Dževadom Zarifom, ministrom vanjskih poslova Češke Republikom Lubomirom Zaoralekom i ministarkom vanjskih poslova Madagaskara Beatris Atalah.

Crnogorski i iranski šefovi diplomatije razgovarali su o modalitetima unapređenja bilateralne saradnje, te razmotrili mogućnosti reaktivacije nekadašnje Galerije umjestnosti “Josip Broz Tito” u kontekstu saradnje sa Pokretom nesvrstanih kojim trenutno predsjedava Iran. Sagovornici su se saglasili da, imajući u vidu da je Crna Gora zadržala posmatrački status u Pokretu nesvrstanih, preduzmu sve neophodne korake u cilju razmatranja prijedloga o reaktivaciji galerije u krugu zemalja članica.

Susret sa češkim kolegom bio je prilika za razgovor o napretku Crne Gore na planu integracije u evroatlantske strukture. “Češka će nastaviti snažno da podržava članstvo Crne Gore u Sjevernoatlantskom savezu kao i njen dalji evropski put”, kazao je Zaoralek, istakavši da Crna Gora predstavlja primjer uspješnog sprovođenja reformi, te da je uspješni i preporučuju za dalji napredak u ovim procesima. Potpredsjednik Lukšić je zahvalio na podršci Češke kako kroz sadržajne bilateralne odnose, tako i kroz programe Višegradskog fonda, ocijenivši da model saradnje Višegradske grupe može

veoma značajno podstaći dalje unapređenje saradnje među zemljama Zapadnog Balkana. Podsjetivši na ostvarene rezultate u integracionim procesima, Lukšić je ukazao na punu posvećenost Vlade ostvarenju spoljopolitičkih prioriteta. “Crna Gora je u prethodnom periodu ostvarila veoma zapažene rezultate u ključnim oblastima reformi, a Vlada će, i nadalje, s punom posvećenošću sprovesti integracionu agendu”.

U razgovoru sa ministarkom vanjskih poslova Madagaskara bilo je riječi o budućim koracima u pravcu uspostavljanja diplomatskih odnosa, te mogućnostima za dalje jačanje dijaloga i mapiranje oblasti od obostranog interesa i međusobne saradnje.

Na Marginama Generalne skupštine UN potpredsjednik Lukšić je učestvovao i na ministarskom sastanku Jadranske Povelje. Ministri Jadranske povelje razmijenili su mišljenja o aktuelnim bezbjednosnim izazovima, kao i daljem jačanju regionalne saradnje. Na sastanku je ocijenjena značajnom integracija Crne Gore u Alijansu i ostvarenja Vlade na tom putu, a članice Jadranske povelje izrazile su punu spremnost za nastavak aktivnosti na ostvarenju partnerskih ciljeva. Crnogorski šef diplomatije je uzeo učešća i na događaju na visokom nivou Core LGBT grupe „Nikog ne izostaviti, jednakost i inkluzija razvojnoj agendi nakon 2015. godine”.

Njujork: Potpredsjednik Lukšić učestvovao na neformalnom ministarskom sastanku zemalja članica WB6 i imao sastanak sa predstavnicima Američko-jevrejske zajednice

01.10.2015

Potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova i evropskih integracija Igor Lukšić, završio je posjetu Njujorku gdje je, u delegaciji Crne Gore koju je predvodio predsjednik Filip Vujanović na marginama 70. zasjedanja Generalne skupštine UN-a, učestvovao na neformalnom ministarskom sastanku zemalja članica WB6 u organizaciji Generalnog sekretara Regionalnog savjeta za saradnju RCC Gorana Svilanovića. Sastanku je prisustvovao i evropski komesar za susjedsku politiku i proširenje Johaness Han.

Sastanak održan u Njujorku prvi je u nizu ministarskih susreta sa ciljem priprema za nastavak berlinskog procesa u Parizu iduće godine. Na sastanku je bilo riječi i o izazovima sa kojima se države suočavaju u kontekstu aktuelnih pitanja, naročito imajući u vidu da se fokus saradnje pomjera prema trgovinskim barijerama, barijerama u saobraćaju i energetici, kao i legalnim migracijama u našem regionu. Sagovornici su ocijenili veoma važnom kontinuiranu posvećenost realizaciji velikih infrastrukturnih projekata čiji je cilj da donesu dugoročno održiv rast Zapadnom Balkanu.

Potpredsjednik Lukšić je kazao da je budućnost Crne Gore, ali i ostalih zemalja regiona u društvu evropske porodice razvijenih zemalja, te da je evropska perspektiva država Zapadnog Balkana od izuzetnog značaja za njihov dalji, sveukupan razvoj.

Crnogorski šef diplomatije se u Njujorku sastao i sa predstavnicima Američko-jevrejske zajednice sa kojima je raz-

govarao o aktuelnim regionalnim i globalnim izazovima. Sagovornici su se saglasili oko važnosti nedavno potpisanog Sporazuma o iranskom nuklearnom programu i važnosti poštovanja i sprovođenja svih njegovih odredbi. Lukšić je izrazio očekivanje da će Sporazum dati rezultate imajući u vidu da njegovo potpisivanje ima poseban geopolitički značaj i predstavlja značajan iskorak, sa ciljem da doprinese otklanjanju napetosti i izgradnji povjerenja u regionu Bliskog istoka, ali i na globalnom nivou. Ministar Lukšić je upoznao sagovornike i sa ostvarenjima Crne Gore na evropskom i evro-atlantskom putu, ukazujući na punu posvećenost Vlade da nastavi predano sa aktivnostima u pravcu ispunjenja vanjsko-političkih prioriteta. Takođe, podsjetio je na potpisan sporazum sa jevrejskom zajednicom u Crnoj Gori, te istakao značaj dalje saradnje sa ovom zajednicom, koja, iako malobrojna, značajna za jačanje i izgradnju crnogorskog društva koje baštini vrijednosti savremene civilizacije.

Konferencija o migracijama u Luksemburgu: Pomoći državama pogođenim izbjegličkom krizom

09.10.2015

Potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova i evropskih integracija Igor Lukšić i ministar unutrašnjih poslova Raško Konjević učestvovali su na konferenciji o migracijama, koja je održana u Luksemburgu.

Osnovni cilj Konferencije bio je jačanje saradnje između svih država pogođenih migratornom i izbjegličkom krizom i utvrđivanje smjernica djelovanja po tom pitanju. Fokus konferencije bio je usmjeren na diskusiju o povećanom broju migranata koji dolaze pretežno iz država Bliskog Istoka, kroz Zapadni Balkan, ka EU. U raspravi je ocijenjeno da su solidarnost, kvalitetno upravljanje i zajedničko djelovanje ključ-

ni pravci daljeg razvoja sistema upravljanja migracijama i izbjegličkom krizom na nivou EU, država Zapadnog Balkana i Istočnog Mediterana.

Konferencija je rezultirala usvajanjem Deklaracije, kojom je iskazano opredjeljenje EU i njenih članica da državama iz regiona Zapadnog Balkana, koje su pogođene izbjegličkom krizom, bude pružena osnovna humanitarna pomoć i pomoć u izgradnji prijemnih i smeštajnih kapaciteta.

Posebno značajne za Crnu Goru su odredbe Deklaracije kojima se prepoznaje značaj uključivanja MARRI inicijative u ostvarivanju ciljeva Deklaracije, kao jedinstvene inicijative za države Zapadnog Balkana, koja za cilj ima promovisanje tješnje regionalne saradnje i sveobuhvatnog, zajedničkog i usklađenog pristupa pitanjima azila, migracija, kontrole granica i viznog režima.

Varšava: Poljska će nastaviti da snažno podržava evropski put Crne Gore i članstvo u NATO

05.11.2015

Potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova i evropskih integracija Igor Lukšić učestvovao je na Varšavskom bezbjednosnom forumu, koji je održan u glavnom gradu Poljske.

Tokom učešća na panelu pod nazivom „Talas novih bezbjednosnih izazova na granicama EU“, potpredsjednik Lukšić je kazao da se svijet danas suočava sa brojnim izazovima, te da je od ključne važnosti adekvatan odgovor na njih i da treba konstantno raditi na unapređenju bezbjednosnih okvira, naročito u kontekstu novog talasa prijetnji poslednjih godina. Na toj

liniji, ukazao je na značaj evropskog i evroatlantskog puta Crne Gore, naglasivši da je članstvo u Sjevernoatlantskom savezu važno ne samo za nas, već i za cijeli region. „Živimo u svijetu u kojem se okruženje stalno mijenja i gdje su bezbjednosni izazovi različitog karaktera, zbog čega je veoma važno razvijati strateški pristup za prevazilaženje tih izazova i u tom pravcu definisati kako kratkoročna, tako i dugoročna rješenja“, zaključio je Lukšić.

Potpredsjednik Lukšić se tokom boravka u Varšavi susreo i sa ministrom vanjskih poslova Republike Poljske Gžegožom Sšetinom i državnim sekretarom i savjetnikom predsjednika Poljske Kšištofom Ščerskim.

Ministar Shetina je apostrofirao da zvanična Varšava nedvosmisleno podržava strateške ciljeve Crne Gore i čestitao na kvalitetu i dinamici sprovedenih reformi čime, kako je kazao, Crna Gora pokazuje odlučnost i istrajnost u ispunjavanju zahtjevnih zadataka za buduće članstvo u EU i NATO, te zavrijeđuje reputaciju lidera integracionih procesa u regionu.

Potpredsjednik Lukšić je zahvalio Poljskoj na ekspertskoj pomoći i svakom vidu podrške koju u kontinuitetu pruža Crnoj Gori na putu evroatlantskih integracija, što predstavlja dodatni impuls jačanju, inače, sadržajnih bilateralnih odnosa.

Crnogorski šef diplomatije se u Varšavi sreo i sa ukrajinskim kolegom Pavlom Klimkinom. Tokom sastanka su razmijenili mišljenja o bilateralnoj saradnji i budućim modalitetima ukupnih veza, uključujući i pitanja regionalnog karaktera.

Prag: Ministri V4 pozdravili napredak prepoznat u Izvještaju o napretku

13.11.2015

Potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova i evropskih integracija Igor Lukšić učestvovao je na sastanku Višegradske grupe (V4) i zemalja Zapadnog Balkana, održanom u Pragu.

Domaćin sastanka bio je ministar vanjskih poslova Češke Lubomir Zaoralek, a pored ministara vanjskih poslova Višegradske grupe, učestvovali su i ministar spoljnih poslova Velike Britanije Filip Hamond, ministar spoljnih poslova Kraljevine Holandije Frans Timermans kao i ministri vanjskih poslova i evropskih integracija Crne Gore, Srbije, Albanije, Makedonije, Bosne i Hercegovine i Kosova.

Države Višegradske četvorke pozdravile su politiku proširenja EU i ocijenile da su nedavno objavljeni Izvještaji o napretku država pojedinačno objektivni, te da ukazuju na napredak koji je postignut u prethodnom periodu. Na toj liniji, zajednički je konstatovano da se u narednom periodu treba fokusirati na reforme koje se odnose na vladavinu prava, bolje ekonomsko upravljanje, poboljšanje konkurentnosti privrede, te jačanje demokratskih institucija uključujući profesionalizaciju javne uprave.

Kada je Crna Gora u pitanju, ministri su pozdravili ostvareni napredak koji je prepoznat u nedavno objavljenom Izvještaju o napretku, te podsjetili na četiri otvorena poglavlja u ovoj godini. Ukazavši na komplementarnost evroatlantskog procesa i proširenja EU, na sastanku su pohvaljene reforme koje sprovodi Vlada na putu ka članstvu u NATO i na toj liniji je izražena snažna podrška država V4 u cilju dobijanja pozivnice za članstvo uoči

ministarskog sastanka NATO-a u decembru.

Tokom sastanka je bilo riječi i o aktuelnim migracionim izazovima sa kojima se suočavaju i neke zemlje regiona. Potpredsjednik Lukšić je kazao da zemlje Zapadnog Balkana mogu postati još operativnije u rješavanju izazova migracija na sveobuhvatniji način, te da je potrebno uspostaviti snažno strateško i projektno orjentisano partnerstvo s UNHCR-a, IOM-a, EU i drugim relevantnim partnerima. Osvrćući se na napredak Crne Gore na evropskom putu, potpredsjednik Lukšić je istakao da je ovogodišnji Izvještaj o napretku pokazao da je Crna Gora napredovala u pogledu ispunjavanja ekonomskih i političkih kriterijuma iz članstva u EU, kao i u pravcu preuzimanja i ispunjavanja obaveza koji proizilaze iz pojedinačnih pregovaračkih poglavlja.

Na sastanku je još jednom ponovljena spremnost zemalja Višegradske četvorke za prenošenjem znanja i iskustava partnerima sa Zapadnog Balkana u cilju bržeg integrisanja u EU.

Ministri vanjskih poslova zemalja Zapadnog Balkana su potpisali Sporazum o osnivanju Fonda za Zapadni Balkan (WBF) koji ima za cilj razvoj saradnje u oblasti kulture, nauke i istraživačkih projekata, te razmjene studenata, prekogranične saradnje i promovisanja turizma.

U okviru Praškog evropskog samita, potpredsjednik Lukšić je učestvovao na panelu: „Kako podstaći proces proširenja na Zapadni Balkan?“ koji se održao u okviru konferenciji pod nazivom: „Evropske institucije spremne za spoljne izazove“, u organizaciji vodećih čeških tinktenkova (think-tank), češkog ministarstva vanjskih poslova i delegacije Evropske komisije u Pragu.

Berlin: Države zapadnog Balkana imaju jasnu perspektivu pridruženja EU

24.11.2015

Potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova i evropskih integracija Igor Lukšić, učestvovao je na Sedmoj ASPEN Konferenciji ministara vanjskih poslova jugoistočne Evrope, koja se održala u Berlinu.

Države zapadnog Balkana imaju jasnu perspektivu priključenja Evropskoj uniji, jer je region u cjelini, bezbjednosno, politički i privredno, od velikog značaja za Evropu, poručeno je sa konferencije. Konstatovano je da proces evropske integracije nema alternativu te da će regionu osigurati dugoročnu stabilnost, bezbjednost i ekonomski razvoj. Tokom konferencije je istaknuto da u svim zemljama Jugoistočne Evrope postoji visok stepen podrške javnosti evropskoj ideji koja će, i u narednom periodu, biti generator društvenog progressa i prosperiteta.

U Berlinu je pozdravljen i vidljiv napredak Crne Gore u pregovaračkom procesu sa EU, a ostale države su ohrabrene za nastavak započetih reformi, zahvaljujući kojim će nastaviti da kontinuirano ispunjavaju obaveze iz evropske agende. Potpredsjednik Lukšić je ponovio da pristupanje Crne Gore evropskim i evroatlantskim strukturama predstavlja njene strateške spoljopolitičke prioritete.

Tokom konferencije je bilo riječi i o zajedničkom djelovanju i saradnji u cilju suočavanja sa trenutnim globalnim izazovima poput migrantske krize i borbe protiv terorizma, kao i unapređenju regionalnih ekonomskih, prvenstveno infrastrukturnih veza, te važnosti što snažnijeg povezivanja zemalja jugoistočne Evrope međusobno, ali i sa drugim evropskim partnerima. U tom kontekstu, još jednom je ukazano na važnost nastavka saradnje u okviru Berlinskog procesa.

Brisel: Dosadašnji napredak Crne Gore ohrabrujući znak u susret sastanku NATO ministara vanjskih poslova

25.11.2015

Povodom okončanja petog ciklusa Akcionog plana za članstvo (MAP), u okviru Intenziviranih i fokusiranih razgovora sa NATO u Briselu održan sastanak Sjeverno-atlantskog savjeta (NAC) i Crne Gore kojim je predsjedavao generalni sekretar NATO Jens Stoltenberg. Crnogorsku delegaciju predvodili su potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova i evropskih integracija Igor Lukšić i ministarka odbrane Milica Pejanović-Đurišić.

Potpredsjednik Lukšić i ministarka Pejanović-Đurišić su informisali o rezultatima aktivnosti sprovedenih u okviru petog ciklusa MAP, sa akcentom na kampanju za podizanje podrške javnosti za članstvo u NATO i reforme u oblasti vladavine prava. Crna Gora je u potpunosti i bespovratno posvećena svom evropskom i evroatlantskom putu, uvjereni da je to u najboljem interesu za dugoročni prosperitet i stabilnost Crne Gore, kao i cijelog regiona. Naglašeno je da će Crna Gora i dalje nastaviti da predano radi na reformi svog društva.

Članice NATO su pohvalile značajan napredak koji je Crna Gora do sada ostvarila u sveobuhvatnim reformama kao i čvrstu posvećenost i političku volju koju je pokazala u procesu pristupanja NATO. Posebno je potenciran vidljiv napredak u povećanju podrške jav-

nog mnjenja koji je rezultat intenzivne kampanje, kao i konkretni rezultati u cilju jačanja pravnog sistema. NATO članice su pozdravile spremnost Crne Gore da nastavi reforme i u narednom periodu. Potpredsjednik Lukšić i ministarka Pejanović-Đurišić imali su i odvojeni bilateralni sastanak sa generalnim sekretarom NATO Stoltenbergom na kojem je detaljnije bilo riječi o aktivnostima koje predstoje u narednom periodu.

Barcelona: Potpredsjednik Lukšić učestvovao na ministarskoj konferenciji Unije za Mediteran

26.11.2015

Potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova i evropskih integracija Igor Lukšić učestvovao je na ministarskoj konferenciji Unije za Mediteran (UzM) koja se održala u Barceloni, a kojom su predsjedavali ministar vanjskih poslova Španije Hose Manuel Garsija Margaljo, visoka predstavnik EU za vanjske poslove i bezbjednosna pitanja Federika Mogerini i potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova i iseljeničtva Hašemitskog Kraljevstva Jordana Naser Judeh.

Tokom konferencije je razmotren dosadašnji napredak UzM za period od 2012. godine, kada su EU i Jordan preuzeli predsjedavanje Unijom, a u fokusu razgovora bili su aktuelni izazovi sa kojima se suočava evro-meditranski region sa ciljem da se ojača i unaprijedi partnerstvo i saradnja.

Potpredsjednik Lukšić je kazao da Crna Gora, kao mediteranska zemlja, snažno podržava sve aktivnosti Unije za Mediteran, ukazavši na značaj regionalnih aktivnosti u okviru UzM naročito u kontekstu brojnih izazova sa kojima se suočava naša regija. „Upravo zato regionalna saradnja ostaje naš ključni prioritet, a udruženim naporima kroz konkretne projekte, intenziviranje dijaloga i razmjenu znanja i iskustva, možemo odgovoriti na sve probleme za dobrobit cijelog regiona“, kazao je Lukšić.

Potpredsjednik Lukšić je pozdravio i nedavno usvajanje Deklaracije o plavoj ekonomiji, koja sadrži pregled ključnih strateških dokumenata i inicijativa na Mediteranu u cilju jačanja i promocije politike plave ekonomije i daje značajan doprinos izgradnji partnerstava između regionalnih činilaca relevantnih u kontekstu sprovođenja politike zaštite životne sredine i pomorstva na Mediteranu.

U svom obraćanju, potpredsjednik Lukšić je, u kontekstu aktuelnih prijetnji globalnom miru i sigurnosti, ukazao i na ulogu

i važnost medijacije, istakavši da je Crna Gora članica Grupe prijatelja medijacije, te da učestvuje u radu Inicijative za medijaciju u regionu Mediterana, u okviru koje 2016. naša zemlja želi da bude domaćin godišnje konferencije.

Na marginama konferencije potpredsjednik Lukšić je imao kraće susrete sa ministrom vanjskih poslova Španije Hose Manuel Garsija Margaljom, visokom predstavnicom EU za vanjske poslove i bezbjednosna pitanja Federikom Mogerini, potpredsjednikom Vlade i ministrom vanjskih poslova Slovačke Republike Miroslavom Lajčakom, državnim sekretarom francuskog Ministarstva vanjskih poslova Arleomom Dezirom i drugim zvaničnicima iz regiona. Tokom razgovora su razmijenjena mišljenja o aktuelnim izazovima, integraciji u EU i NATO naročito u kontekstu decembarske odluke o pozivu za članstvo u Sjeveroatlantskom savezu, kao i modalitetima daljeg jačanja bilateralne i regionalne saradnje.

Brisel: Potpredsjednik Lukšić učestvovao na sastanku ministara vanjskih poslova NATO i partnera u misiji Odlučna podrška

01.12.2015

Potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova Igor Lukšić učestvovao je u Briselu na sastanku ministara vanjskih poslova NATO članica i operativnih partnera u misiji Odlučna podrška u Avganistanu, kojim je predsjedavao generalni sekretar NATO Jens Stoltenberg. Ministri su potvrdili da će misija Odlučna podrška nastaviti djelovanje u postojećem formatu sa okvirno istim nivoom trupa tokom 2016. godine. Pohvaljeno je djelovanje Avganistanskih odbrambenih i bezbjednosnih snaga (ANDSF) i ohrabrene zemlje da nastave pružanje finansijske pomoći za njihovu održivost i dalji razvoj. Izraženo je očekivanje da u susret samitu u Varšavi zemlje ponude konkretnu podršku.

U svom izlaganju, ministar Lukšić je istakao da će Crna Gora nastaviti da doprinosi naporima Alijanse za jačanje stabilnosti Avganistana, i potvrdio da će, u skladu sa planovima NATO, zadržati prisustvo u misiji Odlučna podrška na postojećem nivou i tokom sljedeće godine.

Potpredsjednik Lukšića na sastanku NAC-a sa Crnom Gorom

Potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova i evropskih integracija Igor Lukšić učestvovao je na sastanku NAC-a sa Crnom Gorom.

Tom prilikom Lukšić je zahvalio zbog odluke da se pozove Crna Gora da se pridruži Alijansi i kazao da to predstavlja priznanje za napore, energiju i posvećenost sprovođenju reformi koje kvalifikuju Crnu Goru za članstvo.

„Ponosni smo na ono što smo postigli u proteklih devet godina otkada smo pristupili Partnerstvu za mir. Ovo je zaista veliki dan za moju zemlju, a vjerujem i potpuno zaslužen. Otvarajući svoja vrata Crnoj Gori, simbolično i bukvalno, pokazali ste zbog čega je Alijansa tako vitalna i jaka. Pozivnica

upućena Crnoj Gori je dobra vijest i za ostatak Balkana, za jačanje bezbjednosti i stabilnosti. Ovo je dobar signal za naš region, koji će time dobiti još jednog prijatelja u Alijansi“, kazao je Lukšić.

„Ovo su osjetljiva i izazovna vremena za Alijansu, kazao je Lukšić i dodao da su zajedništvo i solidarnost sada potrebni nego ikada prije. Uvjeravam vas da se Crna Gora već ponaša kao 29. članica i da doprinosi evro-atlanskoj stabilnosti. Spremni smo da podijelimo teret rame uz rame sa našim saveznicima, istakao je on.

„Upućujući poziv Crnoj Gori, donijeli ste ispravnu odluku. Obećavamo da ćemo biti članica kojom ćete se ponositi. Da parafraziram rečenicu iz jednog poznatog filma: Mislim da će ovo biti početak jednog lijepog saveza“, zaključio je Lukšić.

Lukšić - Crnadak: Sporazum o granici najbolja potvrda odličnih odnosa Crne Gore i Bosne i Hercegovine

09.12.2015

Potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova i evropskih integracija Igor Lukšić boravio je u zvaničnoj posjeti Bosni i Hercegovini. Tom prilikom susreo se sa ministrom vanjskih poslova BiH Igorom Crnadakom, Predsjedavajućim Vijeća ministara Denisom Zvizdićem i članovima oba doma Parlamenta BiH.

Tokom susreta sa ministrom Crnadakom obostrano je iskazano zadovoljstvo dinamikom političkog dijaloga i razvojem ukupnih bilateralnih odnosa Crne Gore i Bosne i Hercegovine. U tom kontekstu, posebno je naglašen značaj potpisivanja Sporazuma o granici u Beču, što predstavlja najbolju potvrdu odličnih odnosa i čvrstu osnovu za dalje unapređenje međudržavne saradnje.

U duhu dobrosusjedske saradnje iskazano je zadovoljstvo povodom mogućnosti zajedničkog korišćenja diplomatsko-konzularnih predstavništava BiH u inostranstvu i istaknuto da će sporazum o kolokaciji biti uskoro potpisan.

U razgovoru je ukazano i na potrebu snaženja ekonomske saradnje i unapređenja saobraćajne i energetske infrastrukture između dvije države, te na regionalnu saradnju i inicijative koje će unaprijediti kvalitet života građana dvije države. Dodatno, u cilju daljeg jačanja odličnih veza dvije države, sagovornici su konstatovali da, u što skorijem roku, treba potpisati niz sporazuma koji su u finalnoj fazi usaglašavanja, kao što su sporazumi u oblasti socijalnog osiguranja, međusobne zaštite investicija, sporazum u oblasti evropskih integracija i drugi.

Predsjedavajući Vijeća ministara Denis Zvizdić istakao je da BiH ima najbolje odnose sa Crnom Gorom od svih država sa kojima se graniči. Sagovornici su istakli važnost komplementarnosti spoljnopolitičkih prioriteta - evropskih i evroatlantskih integracija za dalje snaženje međusobnih odnosa, čemu treba da doprinese i održavanje zajedničke sjednice vlada dvije države, u najskorije

vrijeme. Obostrano je ocijenjeno da u narednom periodu treba intenzivirati zajedničke napore na unapređenju saobraćajne povezanosti dvije zemlje.

Potpredsjednik Lukšić je razgovarao i sa predstavnicima oba doma Parlamentarne skupštine BiH. Posvećenost dobrim bilateralnim vezama i regionalnoj saradnji bile su glavne teme razgovora u parlamentu. Konstatovano je da dvije države imaju primjerenu saradnju koja se, utemeljena na tradicionalnim i prateljskim vrijednostima, dodatno unapređuje zajedničkim projektima od obostranog interesa.

Mostar: Potpredsjednik Lukšić na sastanku Partnerske komisije zemalja članica Američko-jadranske povelje (A5)

10.12.2015

Potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova i evropskih integracija Igor Lukšić učestvovao je na sastanku Partnerske komisije zemalja članica Američko-jadranske povelje (A5), koja se održala u Mostaru, a u okviru predsjedavanja Bosne i Hercegovine Poveljom.

Potpredsjednik Lukšić je istakao istorijski značaj odluke NATO-a da uputi poziv Crnoj Gori za članstvo u Alijansi, što će pozitivno uticati na cijeli region Zapadnog Balkana kroz jačanje stabilnosti i bezbjednosti, kao i snaženje ekonomskog i demokratskog razvoja. S tim u vezi, Lukšić je ocijenio da se Povelja pokazala kao odličan mehanizam za jačanje regionalne saradnje na putu evro-atlantskih integracija, ali i forum za razmjenu mišljenja o aktuelnim bezbjednosnim izazovima i doprinosu operacijama podrške miru. On je istakao spremnost Crne Gore da nastavi sa aktivnom ulogom u regionu i promocijom regionalne i svjetske bezbjednosti.

Domaćin sastanka bio je ministar vanjskih poslova Bosne i Hercegovine Igor Crnadak, a sastanku su, pored potpredsjednika Lukšića, prisustvovali i predstavnici članica Povelje - Albanije, Hrvatske i Makedonije, predstavnik SAD, kao i predstavnici partnera Povelje - Srbije, Slovenije i Kosova.

Sastankom Partnerske komisije obilježen je kraj predsjedavanja Bosne i Hercegovine Poveljom, a jednogodišnje predsjedavanje je preuzela Hrvatska.

Sastankom Partnerske komisije obilježen je kraj predsjedavanja Bosne i Hercegovine Poveljom, a jednogodišnje predsjedavanje je preuzela Hrvatska.

Brisel: Crna Gora otvorila pregovore u poglavljima 14 - Saobraćajna politika i 15 - Energetika

10.12.2015

Potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova i evropskih integracija Igor Lukšić predvodio je crnogorsku delegaciju na sedmom sastanku na ministarskom nivou Konferencije o pristupanju Crne Gore EU, gdje je Crna Gora otvorila pregovore u poglavljima 14 - Saobraćajna politika i 15 - Energetika.

Potpredsjednik Lukšić je istakao da otvaranje pregovora u ova dva poglavlja predstavlja rezultat odlučnih reformi i aktivnosti sprovedenih tokom prethodnog perioda, te da ovaj uspjeh čini da kraj godine završavamo kvalitetnim rezultatima na polju evropske integracije gdje Crna Gora, nakon tri i po godine pregovora, ima 22 otvorena pregovaračka poglavlja, od kojih su 2 privremeno zatvorena.

On je naglasio da je riječ o poglavljima koja imaju izuzetan značaj za cjelokupno crnogorsko društvo, odnosno za sve građane jer se dotiču direktno potreba građana kad su u pitanju mobilnost, bolja povezanost, pristup energiji, energetska efikasnost i očuvanje okoline. U tom smislu je istakao da početak pregovora u ovim oblastima znači otvaranje puta novim aktivnostima na finalizaciji započetih reformi koje imaju za cilj da građani osjete konkretne koristi od pristupanja EU.

Potpredsjednik Lukšić primio pozivno pismo za članstvo u NATO

10.12.2015

Potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova i evropskih integracija Igor Lukšić primio je pismo generalnog sekretara NATO-a Jensa Stoltenberga u kojem se Crna Gora formalno poziva da otpočne proces pristupanja NATO-u. U skladu sa predviđenom procedurom, nakon upućenog pozivnog pisma, očekuje se otvaranje pristupnih pregovora koji će trajati nekoliko mjeseci, a po čijem završetku će zemlje članice potpisati protokol o pristupanju Crne Gore Sjevernoatlantskom savezu i otpočeti proces ratifikacije. Protokol će omogućiti Crnoj Gori da učestvuje na većini sastanaka NATO-a.

Crna Gora će sa punom posvećenošću nastaviti sa ispunjavanjem svih obaveza iz evroatlantske integracione agende, kako tokom pregovora o pristupanju, tako i tokom procesa ratifikacije, a odluka o upućivanju poziva još jednom je potvrdila uspjeh u sprovođenju reformi i odlučnost Vlade da istim intenzitetom nastavi sa aktivnostima u ključnim oblastima, u cilju pripreme za članstvo u NATO-u.

Potpredsjednik Marković u Senatu Republike Italije: Italijanski parlament podržava pristup Crne Gore u EU i NATO bez odlaganja

22.10.2015

Republika Italija snažno podržava članstvo Crne Gore u NATO-u i Evropskoj uniji, osnovna je poruka sa posjete potpredsjednika Vlade Duška Markovića Senatu Republike Italije.

Posjeta potpredsjednika Markovića počela je sastankom sa delegacijom italijanskih senatora na čelu sa Aldom Di Bjađom i Stefanom Kolinom, na kojem su zajednički konstatovani kvalitetni međuparlamentarni, kao i ukupni politički odnosi Crne Gore i Republike Italije, obogaćeni ekonomskom saradnjom.

Nakon svečanog pozdrava potpredsjedniku Markoviću na sjednici Senata, posjeta je nastavljena sastankom sa predsjednicima odbora Senata za spoljne poslove i politiku Evropske unije Pjer Ferdinandom Kazinijem i Vaninom Kitijem. Kazini i Kiti naglasili su da je italijanski parlament saglasan sa podrškom Republike Italije Crnoj Gori na pristupnom putu naše države prema Evropskoj Uniji i NATO, bez odlaganja.

Potpredsjednik Marković zahvalio je Republici Italiji na dosadašnjoj podršci u ostvarivanju naših spoljnopolitičkih prioriteta, ali i u procesu unutraš-

njih reformi, posebno zakonskog i institucionalnog okvira na planu pravosuđa i borbe protiv korupcije i kriminala.

Izraženo je obostrano zadovoljstvo uspješnim završetkom pregovora sa italijanskom kompanijom A2A, pošto je Vlada, u formi novog ugovora o strateškom partnerstvu usvojila uslove saradnje sa tom kompanijom koja ostaje u Elektroprivredi Crne Gore.

Potpredsjednik Lazović u Briselu: Budućnost Crne Gore je u jedinstvenom digitalnom tržištu Evrope

15.07.2015

Crna Gora je dostigla visok nivo usaglašenosti sa pravnom tekovinom EU iz oblasti informacionog društva, a njegov dalji razvoj omogućice joj da nakon pristupanja zauzme svoje mjesto na jedinstvenom digitalnom tržištu Evrope - zaključeno je na sastanku potpredsjednika Vlade i ministra za informaciono društvo i telekomunikacije Vujice Lazovića sa potpredsjednikom Evropske komisije za jedinstveno digitalno tržište Andrusom Ansipom u Briselu.

Potpredsjednik Lazović je naglasio da proces izgradnje informacionog društva po evropskim standardima daje presudan doprinos modernizaciji javne uprave, ukupnom ekonomskom razvoju države i kvalitetu života građana. Potpredsjednik Evropske komisije Ansip je podvukao da budućnost Crne Gore vidi u jedinstvenom digitalnom tržištu Evrope, i da je Crna Gora na dobrom putu da u oblasti informacionih tehnologija uskoro dostigne potrebne standarde za članstvo u EU. Predstavio je planove za realizaciju usvojene Strategije Evropske unije za jedinstveno digitalno tržište, čiji je cilj objedinjavanje nacionalnih tržišta unutar EU, uz moguće kreiranje 3,8 miliona novih radnih mjesta i doprinos od 415 milijardi eura evropskoj ekonomiji.

Tokom jednodnevne službene posjete Briselu, potpredsjednik Lazović se susreo i sa komesarom za digitalnu ekonomiju i društvo Ginterom Etingerom i direktoricom za digitalna poslovna rješenja u Evropskoj komisiji Gertrudom Ingešad.

Naglašavajući punu kompatibilnost razvoja informacionog društva u Crnoj Gori sa zemljama Evropske unije, komesar Etinger je izrazio uvjerenje da digitalna politika može postati prva oblast u kojoj će Crna Gora zadovoljiti standarde za članstvo u Evropskoj uniji. U tom smislu, komesar je pozdravio

napredak koji je Crna Gora ostvarila u razvoju informacionog društva i naglasio spremnost Evropske komisije da pruži punu podršku u realizaciji preostalih obaveza iz pregovaračkog procesa za poglavlje 10, kao i nastojanju Crne Gore da dostigne standarde jedinstvenog digitalnog tržišta EU.

Na sastanku sa direktoricom za digitalna poslovna rješenja u EK Gertrudom Ingešad, izraženo je interesovanje Crne Gore da pristupi programu EU „Interoperabilna rješenja za evropske javne administracije (ISA)“. Učešćem u tom programu, Crna Gora će imati pristup fondovima EU za razvoj informatičkih rješenja koja će značajno unaprijediti kvalitet, brzinu i efikasnost pružanja javnih usluga.

Ingešad je naglasila da Crna Gora ostvaruje najzapaženije rezultate u oblasti elektronske uprave u Jugoistočnoj Evropi, ocijenivši veoma značajnom činjenicu da zauzima 45. mjesto na globalnom indeksu Ujedinjenih nacija o razvijenosti elektronske uprave.

Tirana: Potpredsjednik Vlade Vujica Lazović učestvovao na Konferenciji „Balkan OGP Dialogue 2015”

10.09.2015

Potpredsjednik Vlade i ministar za informaciono društvo i telekomunikacije Vujica Lazović govorio je na otvaranju Konferencije „Balkan OGP Dialogue 2015”, koja se održala u Tirani.

Tokom svog izlaganja, potpredsjednik Lazović je kazao da Vlada Crne Gore ima jasnu viziju da, u procesu evropskih i evroatlantskih integracija, mora obezbijediti odgovarajuće kapacitete kako bi stvorila transparentnu, odgovornu, ekonomičnu i efikasnu javnu upravu, te da se takva javna uprava se ne može stvoriti preko noći pa je Partnerstvo za otvorenu javnu upravu najpogodnija inicijativa za vođenje širokog dijaloga sa svim stakeholderima ovog procesa kako bi se došlo do željenih rezultata. „U narednom periodu, kroz obezbjeđenje kontinuiteta reformskih procesa u Crnoj Gori, kako na državnom, tako i na lokalnom nivou, i izgradnjom normativnih i institucionalnih preduslova, bićemo posvećeni ispunjavanju standarda i vrijednosti svojstvenih savremenim društvima”, zaključio je Lazović.

Sudžou: Predstavници Vlade razgovarali sa čelnicima više kineskih kompanija

24.11.2015

Potpredsjednik Vlade za ekonomsku politiku i finansijski sistem Vujica Lazović i ministri saobraćaja i pomorstva Ivan Brajović i turizma i održivog razvoja Branimir Gvozdenović sastali su se tokom samita NR Kine i zemalja Centralne i Istočne Evrope u Sudžou u Kini sa predstavnicima kompanije CRBC sa kojom je Vlada Crne Gore zaključila komercijalni ugovor o projektovanju i izgradnji prve dionice autoputa Bar-Boljare. Potpredsjednik Lazović je napomenuo da je riječ o najznačajnijem projektu u istoriji Crne Gore i da su svi kapaciteti crnogorske administracije usmjereni u cilju podrške i napretku ovog projekta. Nakon razmjene stavova o trenutnom statusu realizacije projekta autoputa Bar-Boljare, sagovornici su se saglasili da će realizacija projekta, ako bude u skladu sa utvrđenim rokovima i dinamikom, biti osnova za nastavak saradnje i na drugim projektima.

Kompanija CRBC je izrazila zainteresovanost za realizaciju još nekoliko projekata u Crnoj Gori poput razvoja Luke Bar, izgradnje mosta Verige i industrijskog parka i zaobilaznice oko Budve, dok je crnogorska delegacija, pored pomenutih projekata, kao potencijalne oblasti za saradnju istakla turizam i komunalnu infrastrukturu, kao i izgradnju druge dionice autoputa.

Potpredsjednik Vlade za ekonomsku politiku i finansijski sistem Vujica Lazović razgovarao je u Sudžou sa čelnicima kineske kompanije Nictech koja proizvodi mobilne skenere za graničnu kontrolu. Na sastanku sa potpredsjednikom Nictecha Miaom Čitjanom (Qitian) i generalnim direktorom Čijuanom Fuom dogovoreno je da ta kompanija organizuje u Upravi carina Crne Gore obuku zaposlenih za korišćenje doniranih skenera kao i da predloži model unapređenja postojećeg kontrolnog sistema tako što bi kontrola bila centralizovana. Novi sistem podrazumijevao bi istovremenu dvostruku kontrolu – na granici i u glavnom kontrolnom centru.

Potpredsjednik Lazović otvorio Crnogorski investicioni forum na EXPO Milano 2015

19.10.2015

Potpredsjednik Vlade Vujica Lazović otvorio je u Milanu Crnogorski investicioni forum koji su organizovale Vlada Crne Gore, Privredna komora i Paviljon Crne Gore na Expo Milano 2015.

Cilj Foruma je bio prezentacija investicionih potencijala Crne Gore, s akcentom na oblasti energetike, poljoprivrede, turizma i saobraćaja, a predstavljena je i ekonomska politika Vlade Crne Gore, u čijem su fokusu izgradnja infrastrukture i reforme kojima se jača konkurentnost crnogorske ekonomije.

Pored potpredsjednika Lazovića, na Forumu je govorio ministar saobraćaja i pomorstva Ivan Brajović, potpredsjednik Privredne komore Stanko Zloković i član odbora direktora u Privrednoj komori Milana Alfredo Zini.

Na Forumu, koji je okupio veliki broj predstavnika javnog i privatnog sektora, predstavilo se i nekoliko crnogorskih opština.

Forum je bio prilika za susret crnogorskih i italijanskih uče-

snika, a organizovani su i razgovori potpredsjednika Lazovića sa počasnim konzulima Crne Gore u Milanu, Bolonji, Pizi i Trstu, za koje je potpredsjednik Vlade izrazio uvjerenje da će biti most uspješne saradnje privrednika Crne Gore i Italije.

Potpredsjednik Husović na Investiciono-razvojnoj konferenciji u Srebrenici: Odnosi između Crne Gore i BiH su odnosi između dviju prijateljskih i susjednih država

11.11.2015

Potpredsjednik Vlade Rafet Husović učestvovao je na Investiciono-razvojnoj konferenciji koja se održala u Srebrenici, na kojoj su predstavljene mogućnosti investiranja u razvoj različitih oblasti života i rada Srebrenice, resursnih potencijala regije, kao i određenih pogodnosti za potencijalne investitore.

Husović je podvukao dobre odnose Crne Gore i Bosne i Hercegovine i pozvao na jačanje privredne saradnje.

„Ovo je prilika da istaknem jako dobre odnose između BiH i Crne Gore. Oni su onakvi kakvi trebaju biti odnosi dviju prijateljskih i susjednih zemalja” - rekao je Husović, ocijenivši da postoji kvalitetna osnova za dalji razvoj prekogranične saradnje, posbno u turizmu, prehrani i energetici.

Potpredsjednik Husović je u ime Vlade Crne Gore podržao inicijativu Investiciono-razvojne konferencije i dodao da je Crna Gora spremna da svoja iskustva prenese BiH.

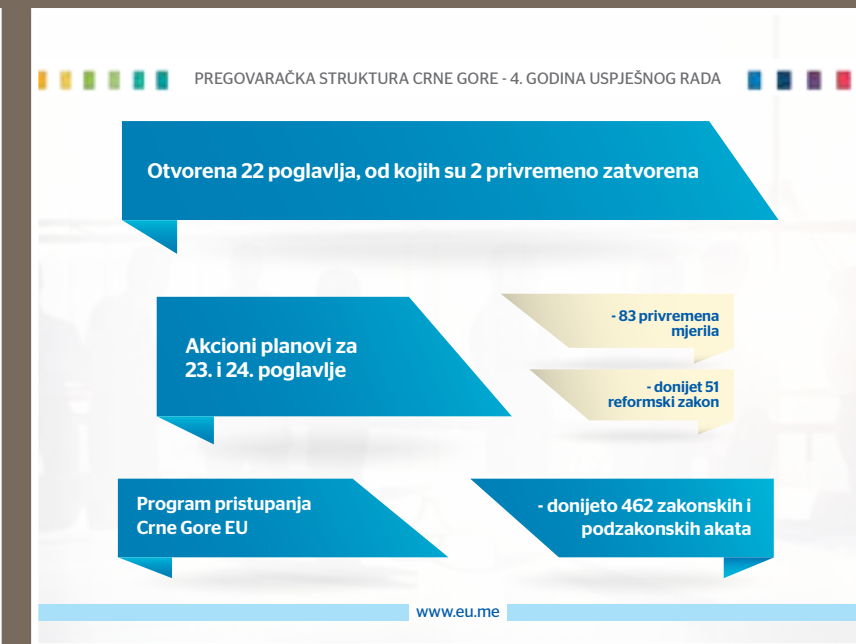
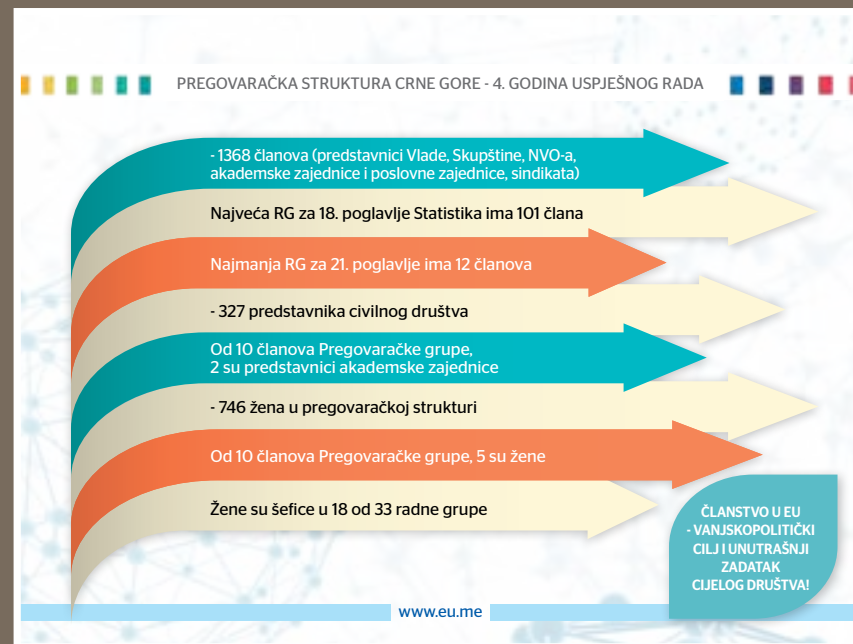
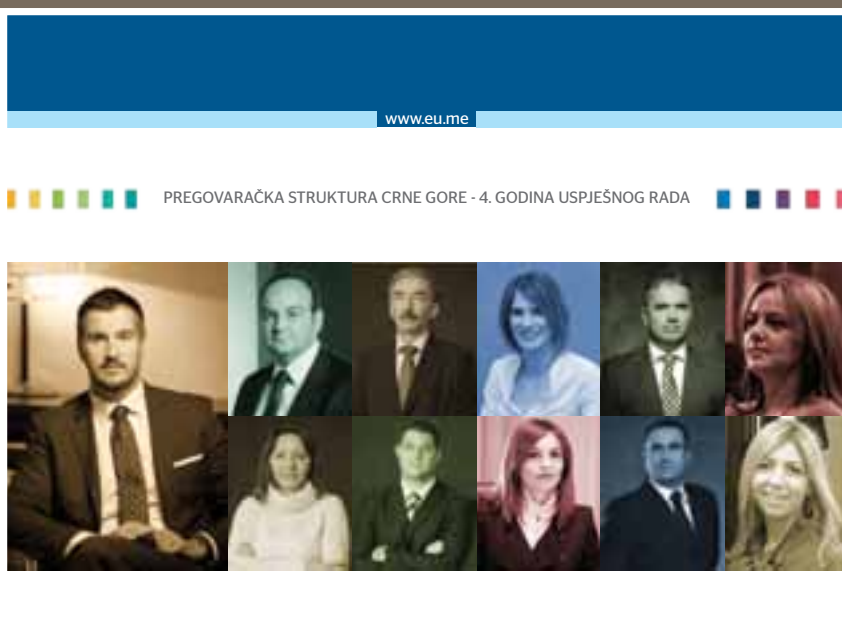
„Potpisan je ugovor o granici sa Bosnom i Hercegovinom i to je prvi ugovor koji je potpisan bez posredovanja međunarodne zajednice. Postoji spremnost Crne Gore da prenese svoje iskustvo Bosni i Her-

cegovini, kako bi ta država ubrzala proces evrointegracija. Želim da vjerujem da Srebrenica od danas piše nove stranice svoje savremene historije”, zaključio je Husović.

Na Investiciono-razvojnoj konferenciji u Srebrenici učestvovali su visoki državni zvaničnici iz Bosne i Hercegovine, kao i zvaničnici država regiona.

Dobra organizacija i timski rad - ključ uspjeha na putu prema EU

Aleksandar Andrija Pejović

Crna Gora je na Međuvladinog konferenciji 21. XII 2015. otvorila još dva poglavlja, 14. Saobraćajna politika i 15. Energetika. To je dokaz da su dobra organizacija, timski duh i posvećenost poslu bili razlog našem dosadašnjem uspjehu.

Sama pregovaračka struktura, koju čine predstavnici Vlade, Skupštine, poslovne i akademske zajednice, sindikata i nevladinog sektora, realno odražava kompleksnost procesa pregovora i složenost zahtjeva koje proces pristupanja EU stavlja pred državu kandidata. Raspoređeni u različita tijela: Kolegijum za pregovore, Odbor za evropske integracije Skupštine Crne Gore, Državna delegacija, Savjet za vladavinu prava, Pregovaračka grupa, 33 radne grupe, Kancelarija za podršku glavnom pregovaraču i Sekretarijat pregovaračke grupe, svi zajedno čine jedan efikasan i dobro postavljen sistem.

Protekle četiri godine od početka uspostavljanja strukture je obilježila izuzetno živa aktivnost na svim poljima. Održano je deset međuvladinih konferencija od koji sedam na ministarskom i tri na zamjenskom nivou, na kojima smo otvorili pregovore u dvadeset dva i privremeno zatvorili u dva poglavlja. Takođe je održano dvanaest sjednica Kolegijuma za pregovore, četrdeset tri sjednice Odbora za evropske integracije,

pet sjednica Savjeta za vladavinu prava, petnaest sastanaka Pregovaračke grupe, više od 500 sastanaka radnih grupa za pripremu pregovora u trideset tri pregovaračka poglavlja, kao i preko 2000 koordinativnih sastanaka u podgrupama.

Tokom ovog perioda, zahvaljujući dobroj organizaciji i koordinaciji posla, izuzetnoj profesionalnosti i timskom duhu Crna Gora je napravila ogroman iskorak na putu prema članstvu u EU. Danas imamo dvije trećine otvorenih poglavlja, kao i nekoliko spremnih za skoro otvaranje. Pripremili smo i sprovodimo akcione planove za 23. i 24. poglavlje, Program pristupanja Crne Gore EU 2014-2018. i donijeli brojne važne strategije, akcione planove, zakonska i podzakonska akta. Formirali smo nove institucije i osnažili postojeće, ojačali administrativne kapacitete i krenuli sa postizanjem rezultata u praksi.

Od 22 otvorena poglavlja tokom 2015. smo otvorili šest: 9. Finansijske usluge, 14. Saobraćajna politika, 15. Energetika, 16. Porezi, 21. Trans-evropske mreže i 30. Vanjski odnosi.

Očekujemo da će dalji rad na ovim poglavljima uskoro početi davati vidljive rezultate. Tako će, na primjer, pregovori u oblasti finansijskih usluga doni-

jeti veći stepen zaštite korisnika finansijskih usluga i unapređenje ponude usluga u bankarskom sektoru i oblasti osiguranja, dok će dalje reforme u 16. poglavlju doprinijeti ekonomskom rastu i otvaranju radnih mjesta kroz jačanje crnogorskih kompanija, niže administrativne troškove za preduzetnike i smanjenje birokratije, ali i zapošljavanju naših građana u zemljama članicama EU uz uživanje istih poreskih olakšica koje ima i matični radnik.

Pregovorima u 21. poglavlju osiguravamo sigurniji i brži prevoz i povezanost s Evropom, povoljnije cijene i viši nivo kvaliteta usluga za putnike i privredu, kao i sigurnije snabdijevanje energentima i povezanost s ostatkom kontinenta, dok ćemo daljim radom u okviru 30. poglavlja povećati šanse za izvoz i osigurati niže cijene i veći izbor proizvoda iz EU za crnogorske potrošače.

Kad je riječ o poglavljima koja smo posljednja otvorili u ovoj godini, njihov značaj za crnogorske građane je veliki. Tako, pregovori u 14. poglavlju imaju za cilj sigurniji prevoz, unapređenje saobraćajnih usluga, veću mobilnost građana, robe i usluga, kao i bolju zaštitu prava putnika. S druge strane, usvajanje evropskih propisa i standarda u 15. poglavlju će omogućiti uštedu energije, kao i povoljnije cijene i

viši nivo kvaliteta usluga za korisnike.

U sljedećoj godini nam slijedi otvaranje preostalih, zahtjevnijih poglavlja kao što su ona iz oblasti poljoprivrede i ruralnog razvoja, životne sredine i regionalne politike i koordinacije strukturnih instrumenata, i dalji rad na ispunjavanju mjerila za postepeno zatvaranje već otvorenih poglavlja.

Formiranje pregovaračke strukture i koordinacija cjelokupnog rada na pristupanju EU za nas je od samog početka bilo veliki izazov i test. U pregovore smo ušli znajući da put koji nas čeka nije ni malo lak i da će zahtijevati apsolutnu posvećenost i napore, ali i optimizam i odlučnost u prevazilaženju svih izazova na putu prema EU. Ostvareni rezultati potvrđuju da imamo kvalitetan pregovarački tim, maksimalno posvećen evropskoj integraciji Crne Gore. Što je još važnije imamo stabilnu dvotrećinsku podršku građana što predstavlja bitnu potporu svim našim naporima.

Ambasador
Aleksandar Andrija Pejović
Državni sekretar za evropske integracije,
Glavni pregovarač za vođenje pregovora
o pristupanju Crne Gore EU

Bojan Vujović

Projekti Zapadnobalkanskog investicionog okvira

Podsticaj dinamičnijem ekonomskom rastu i razvoju Crne Gore i regiona

U periodu kada se nakon prethodne prilično duboke recesije čak i ekonomije najrazvijenijih država svijeta suočavaju s poteškoćama u postizanju značajnih realnih stopa rasta, Crna Gora se sasvim izvjesno suočava s još većim izazovom – iznalaženjem izvora dugoročnog, adekvatno strukturiranog i održivog ekonomskog rasta i razvoja koji bi, uporedo s intenziviranim procesom evropske i euro-atlantske integracije, adekvatno pozicionirali crnogorsku ekonomiju na evropskom i svjetskom tržištu. Ekonomska teorija, a ni praksa, ne poznaju univerzalan i upsješan odgovor ovakvom izazovu, ali osnovne ekonomske zakonitosti ukazuju da adekvatna valorizacija prirodnih resursa u kombinaciji s efektivnom ekonomskom politikom, jačanjem konkurentnosti malih i srednjih preduzeća i podsticanjem investicija značajno doprinose uspjehu procesa.

Upravo prepoznajući značaj novih investicija, posebno u infrastrukturu, Evropska unija već više od pet godina podržava pripremu i sprovođenje infrastrukturnih projekata posredstvom Zapadnobalkanskog investicionog okvira. Ovaj instrument je oformljen kao posebna platforma za zajedničko finansiranje infrastrukturnih projekata bespovratnim sredstvima EU i kreditima međunarodnih finansijskih institucija. Podržavajući jasnu posvećenost Crne Gore sprovođenju infrastrukturnih projekata, EU je tokom prehodnog petogodišnjeg perioda posredstvom Zapadnobalkanskog investicionog okvira izdvojila preko 23 miliona eura bespovratne podrške za pripremu projektne dokumentacije za 26 infrastrukturnih projekata u Crnoj Gori.

Primjerom intenziviranog razvoja post-tranzicionih ekonomija Istočne Evrope, postalo je jasno da je dobra

infrastrukturna povezanost jedan od osnovnih preduslova za dinamičniji ekonomski rast i razvoj, posebno manjih država kakva je Crna Gora. S druge strane, unapređenje infrastrukturne povezanosti je dugotrajan i nadasve skup proces, čije okončanje bez podrške EU i ostalih međunarodnih partnera nije izvjesno u skoroj budućnosti. Svjesna ograničenja i umanjениh mogućnosti država regiona da samostalno investiraju u razvoj infrastrukture na regionalnom nivou, EU je u okviru nove finansijske perspektive 2014-2020 namijenila oko milijardu eura za bespovratnu podršku infrastrukturnim projektima koji doprinose boljoj povezanosti regiona. U skladu s definisanom metodologijom EU sufinansira sprovođenje prioriternih regionalnih infrastrukturnih projekata, dok ostatak sredstava države obezbjeđuju iz kreditnog zaduženja i/ili alternativnog izvora finansiranja.

Upravo zbog toga je Zapadnobalkanski investicioni okvir postao glavni mehanizam čijim posredstvom EU podržava sprovođenje infrastrukturnih projekata i u kontekstu tzv. *Berlinskog procesa*, kao uobličene inicijative kojom EU politički i finansijski podržava države Zapadnog Balkana u procesu pristupanja EU i unapređenja regionalne saradnje. Projektna orijentacija čini ovaj novi vid saradnje EU i država Zapadnog Balkana jedinstvenim izvorom novih investicija u infrastrukturu koja će povezati države regiona, ali i region s ostatkom Evrope i svijeta.

Prepoznajući ovakvu priliku kao značajnu za finansiranje sprovođenja važnih projekata, Crna Gora je već tokom 2015. prve godine primjene ovakvog pristupa Zapadnobalkanskog investicionog okvira, uspjela da pod-

nese dvije uspješne projektne prijave koje je odobrila Evropska komisija. Kao rezultat uložениh napora, na *Bečkom samitu* su u okviru paketa od deset infrastrukturnih projekata koje će ove godine podržati EU predstavljena i dva projekta koja će se sprovoditi u Crnoj Gori. Prvim projektom EU će sa 20 miliona eura sufinansirati polovinu od ukupno 40 miliona vrijednih radova na zamjeni signalnog sistema u željezničkoj stanici Podgorica i rekonstrukciju betonskih mostova na željezničkoj liniji Bar – Vrbnica. Dodatnih 25 miliona eura EU je izdvojila za sufinansiranje 20% od ukupno 127 miliona eura vrijednih radova na izgradnji crnogorskog dijela 400kV elektro mreže koja povezuje Crnu Goru, Bosnu i Hercegovinu i Srbiju. Ukupna vrijednost investicija u sprovođenje ova dva projekta je 167 miliona eura, od kojih je 45 miliona bespovratna finansijska podrška EU.

Bez namjere preispitivanja ili potvrđivanja kenzijanškog modela agregatne potrošnje, evidentno je da će investicije u sprovođenje ova dva, ali i budućih infrastrukturnih projekata multiplikativno uticati na rast BDP-a, ali i na pozitivnu korekciju ostalih makroekonomskih indikatora. Ovi i ostali infrastrukturni projekti stvaraju preduslove za intenzivniji razvoj turizma, poljoprivrede, uslužnih djelatnosti i malih i srednjih preduzeća kao osnovnih dugoričnih izvora rasta i razvoja crnogorske ekonomije. Na dugi rok je ovakav scenario još izvjesniji, posebno računajući na podršku EU sredstvima strukturnih instrumenata u periodu nakon članstva u EU.

Dodatno, u kontekstu sprovođenja novog metodološkog pristupa Zapadnobalkanskog investicionog okvira u Crnoj Gori je pokrenut kompleksan i temeljan proces formiranja jedinstvene liste prioriternih infra-

strukturnih projekata. U skladu s preporukama Evropske komisije, Vlada je na sjednici od 19. februara 2015. donijela Odluku o obrazovanju *Nacionalne investicione komisije*, krovnog tijela zaduženog za promovisanje sistematskog planiranja investicija u infrastrukturu, koordiniranje aktivnosti koje se odnose na pripremu jedinstvene liste prioriternih infrastrukturnih projekata i razmatranje različitih mogućnosti finansijske podrške za pripremu i/ili sprovođenje projekata iz oblasti infrastrukture. Na osnovu detaljnih uputstava za procjenu strateškog značaja i spremnosti projekata, u toku je priprema jedinstvene liste prioriternih projekata za oblasti saobraćaja, energetike, zaštite životne sredine i društvene djelatnosti. Ovakav sistematičan pregled infrastrukturnih projekata odražavaće prioritete opšte razvojne politike Crne Gore i biti osnova za predlaganje projekata za finansijsku podršku iz fondova EU i ostalih izvora finansiranja u narednom periodu.

Konačno i sasvim opravdano, za infrastrukturne projekte koje sprovodimo uz podršku Zapadnobalkanskog investicionog okvira s pravom se može reći da su značajan faktor za ostvarivanje dugoročnog, dinamičnog i održivog ekonomskog rasta i razvoja crnogorske ekonomije, ali i dokaz koristi koje dugoročno donosi proces pristupanja EU.

Bojan Vujović,

sekretar radne grupe 22 – Regionalna politika i koordinacija strukturnih instrumenata

Vuk Vujnović

Nova metodologija izvještavanja Evropske komisije o napretku država proširenja

” Uvođenjem nove metodologije izvještavanja, Evropska komisija je željela da pruži konkretne smjernice za dalje reforme u pregovaračkim poglavljima, ali i da nalaze iz izvještaja učini razumljivijim opštoj javnosti i na taj način pokrene širu društvenu debatu o integracionom procesu. ”

Pojedini evropski tink-tankovi zamjerali su posljednjih godina Evropskoj komisiji na pretjeranoj hermetičnosti i nedovoljno razumljivom jeziku izvještaja o napretku zemalja kandidata i potencijalnih kandidata za članstvo u Evropskoj uniji, prigovarajući da ocjene iz ovih izvještaja ne sadrže metodološku konzistentnost i ne upućuju dovoljno jasno na pravac reformi koje je potrebno preduzeti u cilju daljeg napretka zemalja u usvajanju evropskih standarda.

Ovogodišnji izvještaji Evropske komisije o zemaljama Zapadnog Balkana i Turskoj, međutim, sadrže značajnu metodološku novinu. Uveden je jedinstven pristup mjerenju ostvarenog napretka, odnosno jedinstven sistem kvalitativnih ocjena nivoa napretka koji zemlje proširenja ostvaruju u ispunjavanju uslova za članstvo u pojedinim sektorским politikama.

Po prvi put ove godine, EK je ponudila uporedive ocjene napretka u zemljama proširenja, ocjenjujući kako napredak u prethodnih 12 mjeseci, tako i ukupnu spremnost zemlje za članstvo. Za ocjenu stepena napretka u toku izvještajnog peri-

oda korišćena je sljedeća gradacija: (1) Nazadovanje (Backsliding); (2) Bez napretka (No progress); (3) Određeni napredak (Some progress); (4) Dobar napredak (Good progress); (5) Veoma dobar napredak (Very good progress). Sa druge strane, za ukupnu spremnost zemlje za članstvo dodjeljivane su ocjene: (1) Rana faza (Early stage); (2) Određeni nivo pripremljenosti (Some level of preparation); (3) Umjereni nivo pripremljenosti (Moderately prepared); (4) Dobar nivo pripremljenosti (Good level of preparation); (5) Napredni nivo (Well advanced).

Uvođenjem nove metodologije izvještavanja, Evropska komisija je željela da pruži konkretne smjernice za dalje reforme u pregovaračkim poglavljima, ali i da nalaze iz izvještaja učini razumljivijim opštoj javnosti i na taj način pokrene širu društvenu debatu o integracionom procesu. Ovim je sužen prostor za različita politička tumačenja birokratskih formulacija i omogućeno da se upoređuje napredak među državama proširenja.

Međutim, kritičari ovog pristupa izražavali su zabrinutost da bi upoređivanje zemalja moglo stvoriti atmosferu konkurencije i rivalstva, u procesu koji

upućuje na unapređenje odnosa i saradnju među državama kao jedan od osnovnih uslova napretka. Iz tog razloga, EK je odustala od prvobitne ideje da zemlje rangira po spremnosti u određenim ključnim oblastima, poput pravosuđa, slobode izražavanja, borbe protiv korupcije, borbe protiv organizovanog kriminala, javne uprave i pregovaračkih poglavlja Javne nabavke, Statistika i Finansijska kontrola. Međutim, jedinstvena metodologija ocjenjivanja u ovim i ostalim oblastima ipak ostavlja mogućnost da svaka zemlja uporedi svoj napredak sa ostalim zemljama proširenja.

Nova Strategija proširenja EU

Uz izvještaje o zemljama proširenja, EK je takođe donijela i Strategiju proširenja EU koja pokriva period do kraja mandata aktuelne Komisije, uz intenciju da ovaj strateški pristup bude ažuriran i konkretizovan kroz godišnje strateške dokumente.

Ovaj srednjeročni strateški dokument afirmiše politiku proširenja kao investiciju u mir, bezbjednost i stabilnost u Evropi i proces koji doprinosi razvoju ekonomije i trgovine na obostranu korist EU i drža-

va proširenja. Navodi se da perspektiva članstva u EU ima veliki transformativni uticaj na države kandidate, podstičući pozitivne demokratske, političke, ekonomske i društvene promjene. Ponavlja se, međutim, stav predsjednika EK Žana Kloda Junkera da nijedna država neće biti spremna za pristupanje EU do kraja mandata aktuelne Komisije.

Nova Strategija proširenja reafirmiše princip po kojem se politika proširenja EU prioritetno fokusira na oblasti koje su najvećeg značaja za usvajanje i dosljednu primjenu evropskih standarda i vrijednosti, poput vladavine prava, osnovnih prava, snaženja demokratskih institucija, uključujući i reformu javne uprave, kao i ekonomski razvoj i konkurentnost.

Vuk Vujnović

Misija Crne Gore pri Evropskoj uniji

Marko Mrdak

Planiranje administrativnih kapaciteta za sprovođenje pravne tekovine EU

” Do datuma pristupanja, bez obzira na obim javnog sektora, Crna Gora ima obavezu da u svoj zakonodavni sistem prenese 180.000 stranica pravne tekovine EU (broj koji konstantno raste), kao i da obezbijedi neophodne mehanizme za njeno sprovođenje. ”

Reforma javne uprave predstavlja proces stalnog usavršavanja državnog sistema u cilju pružanje bolje i kvalitetnije usluge građanima i privrednim društvima. Sposobnost države da obezbijedi odgovarajuću strukturu, kako na nacionalnom, tako i lokalnom nivou, direktno utiče na životni standard njenih građana, kao i konkurentnost nacionalne privrede. S tim u vezi, administracija predstavlja glavni preduslov za adekvatno servisiranje potreba građana, te pored ekonomskog razvoja omogućava i suštinsko sprovođenje osnovnih načela demokratskog upravljanja. Sposobnost uređenja nacionalnog zakonodavstva i njegovog sprovođenja, čija je osnova zaštita interesa građana i uređenja društva u cjelini, upotpunosti zavisi od administrativnih kapaciteta kojim država raspolaže. Samim tim, pitanje administrativnih kapaciteta možemo postaviti kao temelj na osnovu kojeg se gradi ne samo proces reforme javne uprave, već stabilna i funkcionalna država, koja je sposobna da u kontinuitetu unaprijeđuje životni standard građana i u potpunosti sprovodi međunarodne obaveze.

Imajući u vidu prioritete vanjske politike Crne Gore, koji su usmjereni ka članstvu u EU, kao i veličinu javne uprave i raspoložive kadrove, pitanje administrativnih kapaciteta predstavlja veliki izazov, te zahtjeva efikasno i temeljno planiranje. Do datuma pristupanja, bez obzira na obim javnog sektora, Crna Gora ima obavezu da u svoj zakonodavni sistem prenese 180.000 stranica pravne tekovine EU (broj koji konstantno raste), kao

i da obezbijedi neophodne mehanizme za njeno sprovođenje. Dakle, govorimo o istim obavezama koje su imale mnogo veće i razvijenije države tokom procesa evropske integracije, s tim što je pregovarački proces s Crnom Gorom do sada najstrožiji, što je praksa EU sa svakim narednim procesom proširenja. Možemo pretpostaviti da obezbjeđivanje administrativnih kapaciteta zahtjeva značajna finansijska izdvajanja, što predstavlja dodatni izazov za Crnu Goru, posebno imajući u vidu aktuelni oporavak ekonomije nakon finansijske krize.

Koje su administrativne potrebe koje Crna Gora mora obezbijediti u cilju zatvaranja pregovaračkog procesa i potpune spremnosti za sprovođenje pravne tekovine EU? Koje su najtraženije kvalifikacije javne uprave u ovom momentu? Koje su nove institucije ili organizacione jedinice koje moramo formirati? Koje infrastrukturne potrebe, u vidu softvera, informacionih sistema, opreme itd, je potrebno obezbijediti za uspješno sprovođenje zakona po standardima EU?

Sve su ovo pitanja s kojima se Crna Gora susretala tokom 2015. i na koje je tražila adekvatan model planiranja, koji bi pružio sve podatke neophodne za dugoročno strateško planiranje. Imajući u vidu ključne strateške ciljeve Crne Gore, koji se prvenstveno ogledaju u reformi javne uprave i procesu evropske integracije, MVPEI je kao centralno koordinaciono tijelo u pregovaračkom procesu s EU uspostavilo metodologiju za planiranje administrativnih potreba državne uprave.

Pomenutu metodologiju MVPEI je uvrstilo u Program pristupanja Crne Gore EU za period 2016 - 2018. Na osnovu tri i po godine iskustva vođenja pregovaračkog procesa, institucije su u saradnji s MVPEI precizno definisale administrativne potrebe po pregovaračkim poglavljima. S tim u vezi administrativni kapaciteti su podijeljeni na: i) kadrovske potrebe ii) formiranje novih institucija ili organizacionih jedinica iii) infrastrukturne potrebe. Kako administrativni kapaciteti zahtijevaju sveobuhvatno i temeljno strateško planiranje, MVPEI je intenzivno skretalo pažnju da sve planirane aktivnosti moraju biti prvenstveno planirane budžetom i kadrovskim planovima institucija. Takođe, metodologija za proračun administrativnih potreba je dobila saglasnost od ključnih institucija koje se bave ovim pitanjem, kao što su Ministarstvo unutrašnjih poslova, Ministarstvo finansija i Uprave za kadrove.

Predstavljanjem administrativnih potreba za trogodišnji period (2016 - 2018.) MVPEI je namjeravalo detaljno predstaviti koje su to potrebe institucija za efikasno sprovođenje pravne tekovine. Prikupljeni podaci će u narednom periodu predstavljati dobru platformu za proces brojnih politika i njihovu koordinaciju. Takođe, skreneće pažnju na ključne potrebe javne uprave i omogućiće njihovo predviđanje budžetom. Rezultati iz PPCG-a, pružiće jasne informacije o najpotrebnijim stručnim kvalifikacijama koje nedostaju na internom tržištu rada, te obezbijediti prilagođavanje obrazovnih programa realnim potrebama javnog sektora. Takođe, pružiće smjernice za dalje planiranje programa obuka Uprave za kadrove kako bi se na pravi način vršila edukacija državnih

službenika i namještenika. Nakon temeljnog analiziranja administrativnih potreba, državna uprava je ukazala da je za naredni trogodišnji period neophodno obezbijediti 841 radno mjesto. Najviše potrebe su iskazane u okviru: 23. poglavlja - Pravosuđe i temeljna prava (204), 27. poglavlja - Zaštita životne sredine (85), 11. poglavlja - Poljoprivreda i ruralni razvoj (82) i 1. poglavlja - Sloboda kretanja robe. Što se tiče kvalifikacija najveće potrebe državne uprave se odnose na društvene nauke, u prvom redu na ekonomiste i pravnike, kao i na tehničke nauke, gdje je ukazano na veliku potrebu za građevinskim, elektro i poljoprivrednim inženjerima.

Program pristupanja je koncipiran da artikuliše potrebe Crne Gore za uspostavljanje javne uprave po uzoru na države članice EU, kao i da obezbijedi neophodne podatke za dugoročno strateško planiranje. Pravovremeno i efikasno razvijanje ljudskih resursa kao najznačajnijeg intelektualnog kapitala predstavlja poseban izazov Crne Gore, od kojeg će dalje zavisiti kako proces evropske integracije, tako generalni kvalitet životnog standarda u našoj zemlji.

Pred javnom upravom ključni izazov ostaje razvoj ljudskih resursa, kako bi oni sami, nakon svog jačanja i usavršavanja, gradili bolju i napredniju Crnu Goru.

Marko Mrdak,
Generalni direktorat za evropske poslove

Amina Bajrović

Pregovaračko poglavlje 14 - Saobraćajna politika

Prema ocjenama s analitičkog pregleda i stepena usklađenosti s pravnom tekovinom EU, Crna Gora je dostigla zadovoljavajući nivo, ali je u narednom periodu potrebno preduzeti aktivnosti na unapređenju propisa u oblasti drumskog, željezničkog i pomorskog saobraćaja

Saobraćaj predstavlja jednu od najvažnijih privrednih djelatnosti koja doprinosi ostvarenju cilja jedinstvenog tržišta Evropske unije - slobodnom kretanju ljudi, robe, usluga i kapitala. Potreba za sve većom mobilnošću i boljom povezanošću, kako na nacionalnom, tako i na nivou EU, zahtijeva da se propisi u oblasti saobraćaja stalno unapređuju. Stoga, cilj evropske politike u ovom poglavlju jeste da stvori uslove za bezbjedniji, sigurniji i efikasniji prevoz, poboljšan kvalitet saobraćajnih usluga i unapređenje postojeće i izgradnju nove saobraćajne infrastrukture. Pored toga, pravnom tekovinom ovog poglavlja se definišu standardi za smanjenje štetnog uticaja saobraćaja na životnu sredinu, kao i djelotvorniju zaštitu prava putnika i sprovođenje socijalnog zakonodavstva.

Pravna tekovina 14. poglavlja, zajedno s propisima obuhvaćenim 21. poglavljem Trans-evropske mreže, stvara gustu mrežu saobraćajnica kako bi svi dijelovi Evropske unije bili dobro povezani i kako bi saobraćajne usluge na toj mreži bile svima dostupne pod jednakim uslovima. Crna Gora je svjesna obaveza koje proizilaze iz ovog poglavlja i predano radi na svim aktivnostima kako bi saobraćajni standardi u Crnoj Gori bili što bliži onima u EU. Uzimajući u obzir činjenicu da se saobraćaj ne zaustavlja na nacionalnim granicama i da je od ključnog značaja uspostavljanje međudržavne saradnje, Crna Gora je tokom prethodnog perioda potpisala veliki broj sporazuma s EU i postala članica

brojnih regionalnih, evropskih i međunarodnih organizacija.

Prema ocjenama s analitičkog pregleda i stepena usklađenosti s pravnom tekovinom EU, Crna Gora je dostigla zadovoljavajući nivo, ali je u narednom periodu potrebno preduzeti aktivnosti na unapređenju propisa u oblasti drumskog, željezničkog i pomorskog saobraćaja. Poseban izazov u ovom poglavlju predstavlja oblast unutrašnjih plovnih puteva, koja bi, prema preporuci EU, trebalo da se prepozna kao poseban sektor saobraćaja i da se zakonski reguliše.

Sektor drumskog saobraćaja je regulisan propisima koji imaju za cilj da prevoz robe i putnika učine bezbjednijim i efikasnijim i da smanje stopu saobraćajnih nesreća na putevima Crne Gore, a samim tim i stopu smrtnosti. Ovom cilju doprinose odgovarajuća osposobljenost prevoznika, korišćenje ograničavača brzine i tahografa, kontrole na putevima i ostali tehničko-bezbjednosni uslovi. U narednom periodu, u oblasti drumskog saobraćaja je predviđeno donošenje nekoliko zakona i podzakonskih akata kojima će se postići potpuna usklađenost s pravnom tekovinom EU.

U okviru željezničkog saobraćaja, od januara 2014. se primjenjuju dva nova zakona: Zakon o željeznici i Zakon o organizaciji, bezbjednosti i efikasnosti željezničkog saobraćaja koji su u znatnoj mjeri usklađeni s pravnom tekovinom EU, a njihova potpuna usklade-

nost postiže kroz podzakonske akte koje Crna Gora donosi u skladu s Programom pristupanja EU.

Kad je riječ o vazdušnom saobraćaju, Crna Gora je 2007. donijela Zakon o potvrđivanju multilateralnog ECAA Sporazuma, u kojem je precizirana pravna tekovina EU s kojom će se, kroz I i II tranzicioni period, usaglasiti nacionalni propisi. Zahvaljujući sprovođenju I tranzicione faze, najviši stepen usklađenosti postignut je upravo u civilnom vazduhoplovstvu. U periodu 2013-2015. Crna Gora je uspješno završila sve pripreme aktivnosti na uspostavljanju režima „jedna sigurnosna provjera“ (One Stop Security) koji će krajem februara 2016. početi da se primjenjuje na aerodromima Crne Gore. Ovaj režim omogućava da putnici, prtljag i teret koji su prošli jednu sigurnosnu kontrolu u svojim početnim destinacijama na letovima između EU i Crne Gore, obave transfer na vezani let, a da ne moraju da se opet podvrgavaju drugoj kontroli.

U dijelu pomorskog saobraćaja, 2014. je donijet Zakon o potvrđivanju Konvencije o radu pomoraca, a u 2015. su ratifikovane Atinska konvencija o prevozu putnika i njihovog prtljaga morem i Pariški memorandum o razumijevanju o kontroli države luke. Zahvaljujući ovim konvencijama postiže se bolja kontrola radnog vremena pomoraca, viši standardi bezbjednosti i sigurnosti i bolji nadzor pomorskog saobraćaja. Crna Gora je donijela Zakon o sigurnosti pomorske plovidbe i Zakon o zaštiti od zagađenja mora sa plovnih

objekata, a početkom 2016. se očekuje donošenje Zakona o bezbjednosnoj zaštiti luka i brodova.

Sve oblasti saobraćaja zahtijevaju određeni napredak i kontinuiran rad na pravilnoj i djelotvornoj primjeni propisa. Saradnja u okviru *berlinskog procesa* koji, između ostalog, podrazumijeva i realizaciju infrastrukturnih projekata, dopriniće razvoju saobraćaja, a samim tim i napredak u svim oblastima s kojima je ovo poglavlje povezano. Prema Programu pristupanja Crne Gore EU, u okviru 14. poglavlja, tokom narednog trogodišnjeg perioda nas očekuje donošenje pet strategija, osam novih zakona i 55 podzakonskih akata. Navedeno govori u prilog činjenici da je saobraćaj zahtjevna i obimna oblast i da će period pred nama biti ključan u ostvarenju visokog stepena usklađenosti i sprovođenju propisa obuhvaćenim važnim i, za građane, veoma korisnim poglavljem.

Radna grupa za ovo poglavlje je formirana 4. IV 2013. i broji 51 člana i 20 pridruženih članova. Poglavlje Saobraćajna politika je otvoreno na Međuvladinoj konferenciji održanoj u Briselu 21. XII 2015.

Amina Bajrović,
sekretar radne grupe

Sanja Radović

Poglavlje 15.

Pregovaračko poglavlje 15 - ENERGETIKA

Crna Gora je 21. XII 2015. na Sedmoj međuvladinoj konferenciji na ministarskom nivou održanoj u Briselu otvorila pregovaračko poglavlje 15 - Energetika.

Pregovaračko poglavlje 15 se odnosi na usklađivanje standarda i prioriteta Evropske unije u oblasti energetske politike sa strategijom energetskog razvoja na nacionalnom nivou kroz definisanje zakonskog okvira i njegovu adekvatnu primjenu u praksi. Energetska politika EU obuhvata širok spektar pitanja, kao što su konkurencija i državna pomoć, jednak pristup resursima, unutrašnje energetske tržište, energetska efikasnost, nuklearna energija, nuklearna sigurnost i zaštita od zračenja. S obzirom na to da je, pored turizma i poljoprivrede, energetika prioritetna oblast nacionalnih razvojnih planova Crne Gore, time je usklađivanje s evropskim standardima u ovoj oblasti od posebnog značaja za našu zemlju. Osim toga, primjena evropskih propisa iz ove oblasti donijeće značajne koristi za građane i društvo u cjelini, a ušteda energije, povoljnije cijene i viši nivo kvaliteta usluga za krajnje

korisnike, samo su neke od prednosti ovog poglavlja.

Ozbiljnije reforme u ovoj oblasti započele su 2006, nakon stupanja na snagu Sporazuma o Energetskoj zajednici, u kojem je Crna Gora ugovorna strana. Nakon toga, uslijedilo je usvajanje velikog broja pravnih akata kojima se naša zemlja usklađivala sa zahtjevima Energetske zajednice i Evropske unije, dok su ciljevi energetskog razvoja Crne Gore utvrđeni Energetskom politikom Crne Gore do 2030. koja je donijeta 2011. Ovim dokumentom je predviđeno da se crnogorski energetski sektor razvija u skladu s ciljevima Evropske unije, a to su: povećanje sigurnosti snabdijevanja energijom, razvoj konkurentnog energetskog tržišta, unapređenje energetske efikasnosti i veće korišćenje obnovljivih izvora energije, uz očuvanje životne sredine. Strategijska opredjeljenja i putevi razvoja crnogorskog energetskog sektora do 2030. definisana su i Strategijom razvoja energetike Crne Gore koja je donijeta 2014.

Kada je riječ o normativnom usklađivanju s pravnom tekovinom

Evropske unije, Crna Gora je do sada ostvarila visok nivo usklađenosti koji je značajno potpomognut članstvom i aktivnim učešćem u Energetskoj zajednici. Međutim, tokom pregovora, posebna pažnja biće posvećena sprovođenju Direktive 2009/119/EZ, koja nameće obavezu državama članicama da održavaju minimalne zalihe sirove nafte i/ili naftnih derivata. Obavezne rezerve nafte su zalihe koje se koriste za osiguranje snabdijevanja naftom i naftnim derivatima u slučaju prijetnje energetske sigurnosti države, usljed vanrednih okolnosti. Crna Gora je kao početno mjerilo za otvaranje ovog poglavlja dobila zadatak da izradi upravo Akcioni plan za sprovođenje ove direktive, koji je Vlada usvojila u aprilu 2015, čime su se stekli uslovi za otvaranje ovog pregovaračkog poglavlja.

Pored aktivnosti na sprovođenju ovog Akcionog plana, Crnu Goru u narednom periodu očekuje sprovođenje tzv. trećeg energetskog paketa koji podrazumijeva veću nezavisnost regulatora, razdvajanje snabdijevanja i distribucije, kao i kreiranje uslova za

energetski slobodno tržište. Pred nama je i ispunjavanje ambicioznih ciljeva koji je odnose na obnovljive izvore energije, a koji podrazumijevaju učešće 33% obnovljivih izvora energije u finalnoj potošnji energije do 2020. Konačno, Crnu Goru očekuje i sprovođenje zahtjevne pravne tekovine i standarda koji se odnosi na energetske efikasnost i nuklearnu energiju. Međutim, kako energetski sektor predstavlja jednu od strateških grana crnogorske ekonomije, a imajući u vidu koristi koje dobijamo usklađivanjem s evropskim standardima, reforme u ovoj sektoru i uključivanje u regionalno i evropsko energetske tržište ostaju prioritet naše zemlje.

Sanja Radović,
sekretar radne grupe

Period od pozivnice do ratifikacije predstavlja novi izazov za medije

Milan Žugić

”

U jeku NATO kampanje, mediji imaju zadatak da informišu građane objektivno, razumljivo i jednostavno, ali sa oprezom da ne skliznu u propagandu. Novinari predstavljaju most između državnih i NATO zvaničnika sa jedne, i građana, sa druge strane. Vrlo je važno ko informiše građane o ovom procesu i na koji način.

”

Mediji u Crnoj Gori, svako na svoj način, izvještavaju o procesu NATO integracija i doprinose da ta tema u kontinuitetu bude u vrhu pažnje crnogorske javnosti. Broj informacija na tu temu značajno je povećan u posljednjih godinu i po, kad je i krenula intenzivnija kampanja državnih organa.

Tekstovi i radio i televizijski prilogi bili su tematski slični, i često se dešavalo da dva medija imaju obrađene gotovo iste teme sa istim sagovornicima. Jedan od problema sa kojima su mediji u Crnoj Gori suočavali, jeste nemogućnost da se dobije sagovornik koji je spreman da govori o toj temi. Sagovornici su uglavnom bili predstavnici političkih partija, nevladinih organizacija i udruženja koji imaju jasne stavove po pitanju članstva Crne Gore u Alijansi.

Agencija MINA je, u okviru projekata »NATO info servis«, pokušala da proširi krug sagovornika, i prenese

građanima stavove različitih društvenih grupa o članstvu Crne Gore u NATO-u. Uspjeli smo da saznamo i objavimo mišljenja predstavnika studentskih organizacija, srednjoškolača, poljoprivrednih proizvođača, ekologa i drugih društvenih grupa o tome šta oni smatraju benefitima, a šta lošim stranama članstva Crne Gore u Alijansi.

Činjenica je da nijesmo u dovoljnoj mjeri uspjeli da dođemo do stavova javnih ličnosti, sportista, muzičara, jer smo nailazili na jedan veliki zid ćutanja. Većina od njih je imala svoje jasne stavove u vezi sa tim pitanjem, ali nijesu htjeli da o tome govore javno.

U svakom slučaju, smatramo da smo kroz cijeli projekat uspjeli da održimo izbalansirano izvještavanje o ovoj temi, i da građanima učinimo dostupnim mišljenje i stavove kako zagovornika NATO integracija, tako i onih koji se protive tom procesu, što nam je i bio cilj.

Nakon pojačane kampanje državnih organa i Komunikacionog tima, a u susret odluci o pozivnici za članstvo, mediji su počeli još intenzivnije da se bave NATO temama. Tako da je svakodnevno u štampanim i elektornskim medijim bilo i po nekoliko informacija, intervju u vezi sa različitim aspektima ulaska Crne Gore u NATO. Takođe, organizovan je i veliki broj orku-glih stolova i tribina sa kojih su mediji izvještavali.

Broj informacija objavljenih u medijima, raznolikost sagovornika i tema, pokazuje da su mediji u Crnoj Gori položili ispit, i da je javnost dobro obaviještena o svim aspektima članstva Crne Gore u NATO-u.

Period od pozivnice do ratifikacije u parlamentnim država članica i odluke Crne Gore, predstavljaće novi izazov za medije. Definitivna odluka o članstvu u NATO-u, koja po mnogim predstavlja i istorijski iskorak Crne Gore prema državama zapadne civilizacije, može

inicirati da se u javnosti pojačaju emicije i strasti, pa pisanje mora biti krajnje i objektivno izbalansirano. Na tom zadatku, medijima je potrebna i adekvatna pomoć i doprinos cijelog društva.

Evidentno je da u crnogorskom društvu postoji izražena polarizacija po pitanju članstva države u NATO. Činjenica je i da politički subjekti to nerijetko potenciraju, kako bi zadržali ili povećali svoje biračko tijelo, što doprinosi povećanju tenzija. Zato je uloga medija u »smirivanju strasti« veoma značajna, i oni ne bi smjeli zauzimati stranu i podilaziti jednim ili drugima. Zadatak medija je jasan. Oni treba da izvještavaju, nepristrasno i izbalansirano, i da iznose činjenice, a na građanima je da, na osnovu činjenica donose svoje sudove i zaključke i da se opredjeljuju.

Milan Žugić, Urednik agencije MINA

NATO AKTIVNOSTI
KOMUNIKACIONOG
TIMA

Hronologija odnosa Crna Gora - Nato 2006 -2015

Od Partnerstva za mir do poziva u članstvo 2006

• Zvanični odnosi Crne Gore i NATO počeli su 29. novembra 2006. godine, **pozivom Crnoj Gori da pristupi Partnerstvu za mir (PzM)**. Riječ je o vojno-političkom programu bilateralne saradnje između partnerskih zemalja i NATO-a. U okviru PzM Crna Gora i NATO razvili su saradnju sa fokusom na demokratskim, institucionalnim i odbrambenim reformama, kao i praktičnu saradnju u drugim oblastima. **Predsjednik Crne Gore je, prihvatajući poziv za PzM, potpisao Okvirni dokument Partnerstva za mir 14. decembra 2006. u Briselu.** Riječ je o prvom ugovornom odnosu Crne Gore sa Alijansom.

2007

• **Tokom 2007. godine Crna Gora je predala odgovore na upitnik o Procesu planiranja i revizije (PARP), a završena je i izrada IPP (Individualnog partnerskog programa).** Osnovni cilj PARP-a, kao ključnog mehanizma PzM, je da pomogne zemlji da razvije vojne kapacitete radi doprinosa ovom programu. IPP je program saradnje između NATO i zemlje članice PzM. Oba programa su do kraja 2007. bila usaglašena sa Alijansom.

• **Crna Gora je tokom 2007. uspostavila i Misiju pri NATO-u u Briselu, kao i Kancelariju za vezu u Vrhovnom štabu savezničkih snaga u Evropi u Monsu (SHAPE).** Prvi šef Misije Crne Gore pri NATO bio je ambasador Veselin Šuković.

2008

• **U februaru 2008. godine NATO je odobrio otpočinjanje izrade Individualnog partnerskog akcionog plana - IPAP-a.** IPAP je mehanizam saradnje između Alijanse i partnerskih zemalja koje žele da ojačaju veze sa NATO, a doprinosi produbljivanju vojno-odbrambene i političke saradnje sa Savezom. Implementacija dvogodišnjeg IPAP-a je, po usvajanju od strane Vlade Crne Gore, otpočela nakon dostavljanja Prezentacionog dokumenta IPAP-a NATO-u 24. juna 2008. **Ovime je, uzimajući u obzir činjenicu da je Crna Gora sada mogla da prisustvuje NATO ministarskom sastanku u formatu 28+1, uspostavljen politički dijalog između Crne Gore i NATO. Dvogodišnji ciklus IPAP-a okončan je juna 2010, uz pozitivne ocjene od strane NATO.**

• **Od 2 -4. aprila 2008. godine u Bukureštu, prvi put crnogorska delegacija učestvuje na samitu NATO-a.** Delegaciju Crne Gore je predvodio predsjednik Vlade Milo Đukanović.

• **Na samitu NATO-a u Bukureštu Crna Gora je zvanično pozvana da otpočne proces Intenziviranog dijaloga (ID) sa Alijansom o političkim, vojnim, finansijskim, bezbjednosnim i pitanjima javne diplomatije.** Sam ID ima dosta zajedničkih elemenata sa IPAP-om, ali se u ovaj program pozivaju zemlje koje su jasno izrazile namjeru da postanu članice NATO.

• **U oktobru 2008. godine usvojen je Zakon u učešću pripadnika Vojske Crne Gore, civilne zaštite, policije i zaposlenih u organima državne uprave u mirovnim misijama i drugim aktivnostima inostranstvu. Donijeta je Odluka o angažovanju medicinskog tima VCG u mirovnoj misiji UN u Avganistanu, shodno Rezoluciji Savjeta bezbjednosti UN 1833.**

• U ovom periodu usvijene su Strategija nacionalne bezbjednosti i Strategija odbrane.

• **5. novembra 2008, pismom generalnom sekretaru NATO Japu de Hop Sheferu, Crna Gora je zatražila prijem u MAP, što je prihvaćeno godinu dana kasnije.**

• Crna Gora je od decembra 2006. imala status posmatrača u Američko-Jadranskoj povelji. **Crna Gora postaje članica Jadranske povelje decembra 2008. na ministarskom sastanku u Helsinkiju.** Predsjedavanje Poveljom Crna Gora je vršila u dva navrata: januar-jun 2011. i jul-decembar 2013. Poveljom trenutno predsjedava Bosna i Hercegovina.

2009

• **9. Marta 2009. godine održan prvi sastanak Sjeverno-atlantskog savjeta (NAC) sa Crnom Gorom,** čiju je delegaciju predvodio predsjednik Vlade Milo Đukanović.

• **Generalni sekretar NATO-a Anders Fog Rasmussen posjetio je Crnu Goru 26. i 27. novembra 2009. godine.**

• **Na sastanku ministara vanjskih poslova zemalja članica Alijanse, 3-4. decembra 2009. godine u Briselu, Crnoj Gori je upućen poziv da otpočne sa implementacijom Akcionog plana za članstvo (MAP).** MAP je NATO program savjetovanja, pomoći i praktične podrške koji se izrađuje na osnovu individualnih potreba zemalja. Zemlje aspiranti su u obavezi da po svim poglavljima MAP-a pripreme Godišnji nacionalni program (ANP), koji predstavljaju NATO-u. **Crna Gore je do sada realizovala V MAP ciklusa, s tim da je prvi ANP predstavljen 28. oktobra 2010, a peti ANP u periodu intenziviranih i fokusiranih razgovora 17. oktobra 2014. Tokom sprovođenja MAP-a, ministar vanjskih poslova i ministar odbrane Crne Gore su jednom godišnje (krajem juna/početkom jula) na sjednicama NAC-a predstavljali rezultate koje je Crna Gora postigla u okviru procesa MAP-a.**

• **29. decembra 2009. je donešena odluka o angažovanju predstavnika Vojske Crne Gore u Međunarodnoj pomoći snaga bezbjednosti (ISAF) u Avganistanu, Liberiji (UNMIL) i somalijskim vodama (ATALANTA - u okviru misije EU).**

2010

• **23. februara 2010. Crna Gora je priznata kao 44. ne-NATO zemlja kontributor, u misiju ISAF. U okviru mađarskog kontingenta, a pod regionalnom komandom Njemačke, u martu 2010. upućen je prvi kontigent VCG.** U misiji ISAF Crna Gora je učestvovala sa 10 kontingenata VCG, dok je angažman u Avganistanu nastavljen i kroz učešće u misiji Odlučna podrška, gdje se trenutno nalazi treći kontigent pripradnika Vojske Crne Gore.

• **Crna Gora počinje da učestvuje na ministarskim sastancima u formatu ISAF.** Ministar

vanjskih poslova Milan Ročen predvodi crnogorsku delegaciju na prvoj Međunarodnoj konferenciji o Avganistanu, London, 28. Januar 2010. godine. Ministar Ročen predvodi delegaciju Crne Gore i na konferenciji o Avganistanu u Kabulu 20. jula 2010.

• **Crna Gora učestvuje na samitu NATO-a u Lisabonu, 19-20. novembra 2010. godine.** Delegaciju je predvodio predsjednik Vlade Milo Đukanović, koji se na marginama samita susreo sa predsjednikom SAD Barakom Obamom. U Deklaraciji Samita istaknut je napredak Crne Gore u procesu evroatlantskih integracija, kao i njen doprinos stabilnosti u regionu i šire, kroz učešće u misiji ISAF.

2011

• **U aprilu 2011. godine, ministar vanjskih poslova i evropskih integracija Milan Ročen učestvovao je na sastanku NAC sa zemljama ne-NATO kontributorima na ministarskom sastanku u ISAF formatu održanom u Berlinu.** Isti format sastanka održan je u decembru 2011. godine.

• **U okviru prvog crnogorskog predsjedavanja Američko-jadranskom poveljom (A5), 29. juna 2011, u Budvi je organizovan ministarski sastanak A5 na kojem je pored zemalja članica i zemalja posmatrača učestvovao i generalni sekretar NATO Anders Fog Rasmussen. (FOTO)**

• **5. decembra 2011. u Bonu, Crna Gora učestvuje na Međunarodnoj konferenciji o Avganistanu.** Crnogorsku delegaciju predvodi ministar vanjskih poslova Milan Ročen.

2012

• **Predsjednik Vlade Igor Lukšić boravio je u zvaničnoj posjeti Briselu 21. marta 2012. godine i obratio se NAC-u.**

• **Predsjednik Vlade Igor Lukšić je predvodio delegaciju Crne Gore samitu NATO održanom 21-22. maja 2012. godine u Čikagu, SAD.** Crna Gora je u svojstvu države kontributora ISAF prisustvovala sastanku posvećenom Avganistanu, kao i sastanku ministara vanjskih poslova članica Alijanse i država aspiranata – 28+4 (CG, BiH, Makedonija i Gruzija). U Deklaraciji Samita je istaknut dobar napredak Crne Gore u procesu evroatlantskih integracija, kao i njen doprinos stabilnosti u regionu i šire, kroz učešće u ISAF misiji.

• Zamjenik generalnog sekretara NATO Aleksandar Veršbo posjetio je Crnu Goru 19. jula 2012. Godine. Crnu Goru u je **5. novembra 2012.** posjetila i Kolinda Grabar-Kitarović, pomoćnica generalnog sekretara NATO za javnu diplomatiju. Povod za posjetu bilo je otvaranje Informativnog centra o evroatlantskim integracijama. **NATO Info centar** ima ulogu da kroz širenje javne debate i razvijanje kvalitetnijeg dijaloga o svim aspektima članstva Crne Gore u NATO omogući građanima da budu bolje informisani o isplativosti i svrsishodnosti u članjenju u Alijansu.

• **Decembra 2012. je potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova i evropskih integracija Igor Lukšić boravio u NATO-u i sastao se sa generalnim sekretarom NATO Andersom Fogom Rasmusenom.**

2013

• **U prvom kvartalu 2013. godine imenovan je prvi nacionalni koordinator za NATO.** Njegova uloga je da radi na povećanju javne podrške za članstvo u NATO, kao i da koordiniše međuresorske komunikacione aktivnosti.

• **U martu 2013. predsjednik Vlade Milo Đukanović je posjetio sjedište NATO.** Đukanović je imao sastanak sa generalnim sekretarom Andersom Fogom Rasmusenom i gostovao na NAC-u.

• **U aprilu 2013. godine, potpredsjednik Vlade i mvepi Igor Lukšić je učestvovao na sastanku ministara vanjskih poslova NATO članica i partnerskih zemalja kontributora ISAF Misije** (sastanak u istom formatu je održan i decembra 2013.).

• **Brisel je u oktobru 2013. posjetio i Predsjednik Crne Gore Filip Vujanović.** Tom prilikom imao je sastanak sa generalnim sekretarom NATO Andersom Fogom Rasmusenom.

2014

• **Marta 2014. predsjednik Vlade Milo Đukanović se sastao u Briselu sa generalnim sekretarom NATO Andersom Fogom Rasmusenom i gostovao na sjednici NAC-a.**

• Potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova i evropskih integracija Igor Lukšić je učestvovao na sastancima u ISAF formatu, 1-2. aprila 2014; 25. juna 2014 i 3. decembra 2014 .

• **Za Dan nezavisnosti Crne Gore, 21-22. maja 2014, generalni sekretar NATO Anders Fog Rasmusen boravio je u posjeti Crnoj Gori.**

• **25. juna 2014. na sastanku ministara vanjskih poslova NATO donijeta je odluka da se sa Crnom Gorom intenziviraju razgovori o njenom članstvu u NATO kako bi do kraja 2015. odlučilo o upućivanju poziva za članstvo.**

• **Na samitu NATO, održanom u Velsu, 4-5. septembra 2014. godine, potvrđena je odluka ministara vanjskih poslova NATO članica da se sa Crnom Goru započnu intenzivirani i fokusirani razgovori. Članice su se obavezale da do kraja 2015. godine procijene napredak Crne Gore i donesu odluku da li da upute poziv za članstvo.** Delegaciju Crne Gore na samitu je predvodio predsjednik Vlade M. Đukanović. Crna Gora je učestvovala je na sastancima sa aspirantima u formatu 28+4 i ISAF formatu.

• **Crnu Goru je krajem oktobra 2014. posjetio Vojni komitet NATO,** koji predstavlja najviše vojno tijelo pod nadzorom NAC-a.

• **Za zvaničan početak intenziviranih i fokusiranih razgovora Crne Gore i NATO uzima se posjeta potpredsjednika Vlade i ministra pravde Duška Marković Briselu 19. novembra 2014,** koji se sastao sa generalnim sekretarom NATO, Jensom Stoltenbergom i obratio se NAC-u.

• Saradnja u oblasti javne diplomatije nastavljena je posjetom vd pomoćnika generalnog sekretara NATO za javnu diplomatiju Teda Vajtsajda, koja je upriličena 3-5. decembra 2014.

2015

• Realizacija aktivnosti i posjeta predviđenih agendom intenziviranih i fokusiranih razgovora nastavljena je tokom 2015.

• **U aprilu 2015, predsjednik Vlade Crne Gore Milo Đukanović posjetio je sjedište NATO** i sastao se sa generalnim sekretarom NATO Jensom Stoltenbergom, i obratio se NAC-u.

• Potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova i evropskih integracija Igor Lukšić učestvovao je 13. maja 2015. u Antaliji na ministarskom sastanku zemalja članica NATO-a sa operativnim partnerima koji učestvuju u misiji Odlučna podrška.

• **Generalni sekretar NATO Jens Stoltenberg boravio u zvaničnoj posjeti Crnoj Gori u periodu 10-11. juna.** Susreo se sa Predsjednikom Vujanovićem, predsjednikom Skupštine Krivokapićem, predsjednikom Vlade Đukanovićem, ppv i mvpei Lukšićem, ppv Markovićem i ministrom odbrane Pejanović-Đurišić.

• Potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova i evropskih integracija Igor Lukšić i ministar pravde Zoran Pažin učestvovali su 7. jula na sastanku NAC-a i susreli se sa generalnim sekretarom NATO-a Jensom Stoltenbergom.

• **Sjeverno-atlantski savjet, predvođen generalnim sekretarom NATO Jensom Stoltenbergom, boravio je u prvoj posjeti Crnoj Gori u periodu 14-15. oktobra 2015.**

Posjeta Savjeta bila prilika za naposredno upoznavanje ambasadora država članica sa sprovedenim reformama u ključnim oblastima. GS Stoltenberg se susreo sa Predsjednikom F. Vujanovićem, predsjednikom Skupštine R. Krivokapićem, predsjednikom Vlade M. Đukanovićem, potpredsjednikom Vlade D. Markovićem, ppv i mvpei I. Lukšićem, ministrom odbrane M. Pejanović-Đurišić, dok su se NAC-u obratili ministar pravde Z. Pažin, nacionalni koordinator za NATO V. Garčević i predstavnici poslaničkih klubova.

• **Potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova Crne Gore Igor Lukšić i ministarka odbrane Milica Pejanović-Đurišić** učestvovali su 25. novembra na sastanku NAC-a povodom **okončanja petog ciklusa MAP-a.**

• **Ministri vanjskih poslova država članica su 2. decembra jednoglasno donijeli odluku o upućivanju poziva Crnoj Gori da postane naredna punopravna članica Alijanse. Upućivanje poziva predstavlja priznanje za sprovedene reforme i ostvareni napredak u ključnim oblastima, na šta je uticala i posvećenost Crne Gore vrijednostima Alijanse i doprinos međunarodnoj bezbjednosti i sigurnosti.**

Nastanak i djelovanje MIP-a Crne Gore u okvirima SFRJ

Prvo Ministarstvo spoljnih poslova Crne Gore formirano je godinu dana nakon Berlinskog kongresa, dakle 1879. godine sa vojvodom Stankom Radonjićem kao prvim ministrom inostranih djela Knjaževine Crne Gore. Njega je 1889. naslijedio Vojvoda Gavro Vuković, koji je na toj dužnosti ostao do 1905. godine. Još 11 ministara se smjenjivalo na čelu ministarstva, zaključno sa Jovanom Plamencom, koji je bio poslednji ministar od 1919-1921. godine, kada je ministarstvo, posle 32 godine djelovanja, prestalo da postoji.

Tek 58 godina kasnije, u okvirima SFRJ, Vlada Crna Gora je formirala Ministarstvo spoljnih poslova, koje je tada dobilo naziv Republički komitet za odnose sa inostranstvom Izvršnog vijeća Skupštine Crne Gore. Naime, Ustavom SFRJ iz 1974. godine, stvorena je mogućnost da republike i pokrajine ostvaruju saradnju sa federalnim jedinicama i oblastima drugih država i da, za tu svrhu, formiraju odgovarajuće organe. Većina republika i pokrajina iskoristile su tu ustavnu mogućnost i ubrzo po usvajanju Ustava 1974. godine, formirale svoja ministarstva spoljnih poslova, odnosno republičke ili pokrajinske sekretarijate za odnose sa inostranstvom, kako su se tada ti organi zvali.

Crna Gora nije formirala svoje ministarstvo spoljnih poslova odmah po donošenju novog Ustava, iz razloga štednje, već je imala člana Vlade (Izvršnog vijeća), zaduženog za odnose sa inostranstvom. Njegov zadatak bio je: a) da prati pitanja spoljne politike i međunarodnih odnosa SFRJ; b) učestvuje na sastancima organa federacije, kada su razmatrana pitanja od značaja za sve republike i pokrajine, bilo da se radi o vođenju ili izvršavanju spoljne politike i međunarodne saradnje, organizaciji posjeta, ili slanju delegacija u inostranstvo, kao i o razmještanju kadrova u pojedinim službama spoljnih poslova. Nije bilo inicijativa za povezivanje Crne Gore sa bilo kojom federalnom jedinicom druge države, iako su održavani povremeni kontakti sa italijanskom oblasti Pulja, obzirom na uspostavljenu vezu feribota Bar-Bari. Kada je, pak, riječ o kadrovima iz Crne Gore u federalnim institucijama koje su se bavile spoljnom politikom i međunarodnom saradnjom, treba reći da nije vođena evidencija kadrova iz Crne Gore, niti su cinjeni bilo kakvi predlozi u tom pravcu. Obzirom na načelo ravnoprjerne zastupljenosti republika i pokrajina u takvim institucijama i službama, na mjesta koja u načelu pripadaju Crnoj Gori postavljani su kadrovi koji su živjeli u Beogradu, a vodili porijeklo iz Crne Gore, tako da je, na taj način, Crna Gora bila zastupljena u tim institucijama, službama, kao i u diplomatsko-konzularnim predstavništvima SFRJ. Ipak, osim što je među tim kadrovima bilo onih koji su bili veoma ugledni i

uspješni (Vladimir Popović, Veljko Mićunović, Mišo Pavićević, Vladimir Rolović, Stana Tomašević-Arnesen, Miljan Komatina, Milorad Pešić, Vojo Pekić i dr.), Crna Gora nije koristila takve kadrove za svoj razvoj i veze sa drugim državama, bilo političke, privredne, kulturne i sl., a rijetke su bile inicijative prema Crnoj Gori sa strane tih kadrova.

Crnu Goru je 15. aprila 1979. godine pogodio razoran (katastrofalni) zemljotres koji je teško ošteti naročito njen primorski dio i uzrokovao ljudske žrtve (više od 100). Mnoge zemlje, međunarodne organizacije i brojni pojedinci, među kojima i iseljeništvu iz Crne Gore, izrazili su veliku solidarnost i spremnost da pomognu u otklanjanju posljedica zemljotresa. Nažalost, nedostatak posebnog republičkog organa za spoljne poslove otežavalo je neposrednu komunikaciju Crne Gore sa njima, prijem delegacija i pojedinaca, često na visokom nivou, brojnih država i međunarodnih organizacija, sa kojima je trebalo organizovati programe, razgovore o prioritetima pomoći, te održavati odnose u cilju priprema i realizacije dogovorene pomoći.

U takvoj situaciji, Vlada Crne Gore je, najprije, organizovala, kao privremenu mjeru, radi ispomoći, dolazak nekoliko svojih kadrova na dužnostima u Saveznom izvršnom vijeću, koji su raspoređeni na poslove u pojedinim organima i organizacijama Republike. Ubrzo potom na predlog Izvršnog vijeća, Skupština Crne Gore usvaja predložene izmjene i dopune Zakona o organizaciji državne uprave i odluku o formiranju republičkog organa za odnose sa inostranstvom. Opređenije da novi organ nosi naziv Republički komitet za odnose sa inostranstvom bilo je motivisano željom da se, pored predsjednika tog republičkog organa (člana Izvršnog vijeća, Ministra), u rukovodećem organu nađe i nekoliko ličnosti koji se ili bave međunarodnim odnosima, ili su predstavnici pojedinih sredina politike, privrede, nauke, kulture, regija Crne Gore, koji na taj način, učestvuju u programiranju spoljne politike i međunarodne saradnje Crne Gore, kao i u njenom izvršavanju.

Najvažniji zadaci Republičkog komiteta bili su:

1) da organizuje prihvatanje brojnih inostranih delegacija i ličnosti koji su željeli da se upoznaju sa razmjerama

zemljotresa i da razgovaraju o pomoći koju bi njihove vlade, organizacije ili građani mogli pružiti Crnoj Gori u ublažavanju posljedica zemljotresa i u obnovi porušenih područja. U tom cilju ostvarena je razgranata saradnja sa velikim brojem država koje su upućivale delegacije u Crnu Goru da dogovore prioritete i dinamiku pružanja pomoći, kao i sa nizom međunarodnih organizacija. Republički komitet je formirao zajednička tijela sa drugim republičkim institucijama, posebno onim koje su bile stvorene radi koordinacije akcija spašavanja i obnove postradalih područja, sa najvišim državnim organima, resorima Izvršnog vijeća, kao i opštinama pogođenim zemljotresom. Obzirom da su u zemljotresu najviše stradali stari primorski gradovi i kulturno-istorijski spomenici, inicirana je i organizovana posjeta Generalnog direktora UNESCO-a Amadou Mahtar M'Bow-a, radi pomoći i podrške u spašavanju i obnavljanju kulturno-istorijskih spomenika i naročito područja Kotora i Boke Kotorske, koji su nešto ranije bili upisani u Listu svjetske prirodne i kulturne baštine, a nakon stradanja u zemljotresu i u posebnu Listu prirodne i kulturne baštine u opasnosti. Odmah potom UNESCO je formirao međunarodni komitet UNESCO-a za obnovu područja Kotora i Boke Kotorske. Veoma značajno bilo je angažovanje Kongresa SAD koji je uputio specijalnu delegaciju da obiđe postradala područja, te su, nakon toga, SAD odobrile pomoć iz koje je izgrađen čitav niz objekata, posebno domova zdravlja u više opština Crne Gore. Dalji zadaci Republičkog komiteta bili su:

2) učešće u organima Federacije kada se razmatrala spoljna politika i međunarodna saradnja, kao i u realizaciji pojedinih aktivnosti spoljne politike i međunarodne saradnje Jugoslavije, koje su ostvarivane u Crnoj Gori, ili u zajedničkim projektima, pa i u delegacijama koje su slate u posjete drugim državama ili organizacijama. Među takvim, bile su delegacije Vlade Crne Gore, na čelu sa tadašnjim predsjednikom Vlade: u posjeti SAD, kada je razgovarano o nizu projekata gdje bi se mogle angažovati američke banke i firme; Velikoj Britaniji, gdje je posebno dogovarana podrška tehnološkoj i industrijskoj saradnji firme za proizvodnju građevinskih mašina "Aveling Bartford" sa IGM "Radoje Dakić"; Čehoslovačkoj, u cilju dogovora o realizaciji kreditnog aranžmana i dugoročne saradnje Kombinata aluminijuma Titograd sa partnerima iz CSSR. Iz tog perioda potiče i inicijativa za zaključivanje dugoročnog aranžmana Norveškog fonda zdravstvenog osiguranja sa Institutom "Simo Milošević" u Igalu, dogovorena tokom posjete Crnoj Gori tadašnje premijerke Norveške Gro Harlem Bruntland. Jedna od takvih inicijativa bila je da se, povodom obilježavanja 20. godišnjice formiranja Pokreta nesvrstanih

Branko Lukovac

zemalja, kao centralna akcija SFRJ, Pokretu nesvrstanih zemalja predloži formiranje zajedničke institucije - Galerije umjetnosti nesvrstanih zemalja "Josip Broz Tito" u Titogradu. Ta inicijativa je bila prihvaćena na saveznom nivou, a zatim je prihvatio i Pokret nesvrstanih, na Samitu u Delhiju, 1983. godine, što je zatim potvrđeno i na Samitu u Harareu, 1986. godine. Više šefova država ili vlada nesvrstanih zemalja, prilikom posjete SFRJ, posjećivalo je Crnu Goru da bi uručilo Galeriji umjetnosti predmete kulture i umjetnosti svojih zemalja.

3) uspostavljanje odnosa sa federalnim jedinicama drugih država, te dogovaranje osnova i programa saradnje sa takvim partnerima. Među njima, najintenzivnija saradnja ostvarivana je sa italijanskom oblasti Pulja, sovjetskim republikama Rusija i Jermenija, njemačkim pokrajinama Baden Wurttemberg, kao i "slobodnim i hanzeatskim" gradovima/pokrajinama - Hamburgom i Brenom. U takvoj saradnji činjeni su napor da se uspostave, odnosno unaprijede najširi odnosi sa tim partnerima, oslanjajući se na interese za političkom, privrednom, naučnom i kulturnom saradnjom. Tako su sa Baden Wurttembergom razvijeni odnosi industrijske kooperacije "Oboda" i "Baknechta" u razvoju industrije aparata za domaćinstvo; kao i "Radoja Dakića" i firme "Liebcher" u razvoju industrije građevinskih mašina u Crnoj Gori; odnosno razvoja Luke Bar korišćenjem iskustava luka Hamburg i Bremen. Sa italijanskom oblasti Pulja ti odnosi su doveli do daljeg unapređivanja saobraćajne povezanosti Bar-Bari, saradnje sajmovi u Bariju i Budvi, kao i formiranja zajedničke, mješovite kompanije "Levant co." i niza zajedničkih poslovnih aranžmana. Odnosi sa Rusijom i Jermenijom doveli su do intenziviranja veza na najvišem nivou, razmjernom delegacija na visokom i najvišem nivou; otvaranjem prostora za spoljno-trgovinske i građevinske firme iz Crne Gore koje su dobijale krupne poslove posebno u Rusiji ("Industrija-import" i "Montex").

4) staranje o kadrovima koji su, na kvoti Crne Gore, radili u saveznim organima u oblasti spoljne politike i međunarodne saradnje, (posebno SSIP i DKP) praćenje njihovog rada i saradnja u dogovaranju rasporeda na odgovarajuće poslove i zadatke, u skladu sa načelima ravnoprjerne zastupljenosti federalnih jedinica u tim organima; zatim organizovane pripreme ambasadora SFRJ u Crnoj Gori, kako bi bolje upoznali interese i mogućnosti različitih institucija privrede, nauke, kulture, obrazovanja za uključivanje u saradnju SFRJ sa partnerima u državama akreditacije; kao i organizovan prijem i upoznavanje inostranih ambasadora u SFRJ sa Crnom Gorom i mogućnostima učešća u međudržavnim programima saradnje.

5) formiranje kadrova u Crnoj Gori koji bi bili predlagani za rad u saveznim organima, posebno u SSIPu i DKP SFRJ. U tom cilju ostvarivana je saradnja sa Univerzitetom

Crne Gore, kao i sa brojnim subjektima privrede, nauke, kulture i obrazovanja radi evidencije i staranja o kadrovima koji bi bili pogodni za rad na poslovima međunarodne saradnje, bilo u republičkim organima, saveznim institucijama, diplomatsko-konzularnim predstavništvima, ili u pojedinim institucijama i organizacijama Crne Gore.

6) praćenje međunarodnih odnosa i saradnje sa pojedinim inostranim partnerima, stvaranje analitičko-dokumentacione osnove, te pružanje odgovarajućih informacija predstavnicima državnih organa prilikom susreta sa inostranim predstavnicima koji posjećuju Crnu Goru, ili prilikom posjeta inostranstvu. Tim putem je u Republičkom komitetu za odnose sa inostranstvom bila formirana kvalitetna dokumentaciona osnova za saradnju sa drugim državama, međunarodnim organizacijama, kao i za praćenje najznačajnijih tema međunarodnih odnosa.

7) pružanje pomoći brojnim subjektima u Crnoj Gori u uspostavljanju veza sa inostranim partnerima, te u ostvarivanju tzv. deviznih prava, u saradnji sa drugim resorima, Samoupravnom interesnom zajednicom za ekonomske odnose sa inostranstvom i Privrednom komorom Crne Gore - za pojedine firme, opštine, institucije nauke, obrazovanja i kulture i dr.), koje nijesu imale mogućnosti da ostvaruju devizna prava iz svoje djelatnosti, odnosno za otkup deviza potrebnih za njihove međunarodne aktivnosti, ili za izlazak na inostrana tržišta, kada je riječ o privredi.

U zaključku, može se reći da je obnova Ministarstva inostranih djela Crne Gore (Republičkog komiteta za odnose sa inostranstvom), 58 godina nakon ukidanja tog organa koji je postojao u Knjaževini i Kraljevini Crne Gore, značio novi, važan korak u afirmaciji crnogorske državne tradicije, jačanju njene državnosti i njenog ravnopravnog položaja u tadašnjoj zajedničkoj federalnoj državi. Taj državni organ je, u periodu nakon formiranja, bio suočen sa velikim izazovima animiranja brojnih država i međunarodnih organizacija o razmjerama zemljotresa u Crnoj Gori, potrebama i prioritetima pomoći i saradnje koju su one mogle pružiti, te u organizovanju realizacije pomoći od strane inostranih donatora. Jednako veliki bili su i izazovi obezbjeđivanja ravnopravnog položaja i uloge Crne Gore u tokovima gradnje i ostvarivanja zajedničke spoljne politike i međunarodne saradnje SFRJ, kao i pomoći brojnim institucijama politike, privrede, nauke, kulture, prosvjete, da se više okrenu saradnji sa inostranstvom, kako bi koristili znanja, iskustva, spremnost na saradnju različitih institucija u inostranstvu, te ponudili svoje znanje, kulturno stvaralaštvo, ali i proizvode inostranim partnerima.

*Branko Lukovac,
Nekadašnji ministar inostranih djela*

Diplomatskom umješnošću do ekonomske saradnje

Znameniti državnik, lord Palmerston, dugogodišnji premijer i ministar vanjskih poslova Britanske imperije tokom slavnog Viktorijanskog doba, s istančanim senzibilitetom 1841. godine naglašava „da je britanska spoljna politika obavezna da otvori puteve svojim trgovcima i učini ih bezbjednim.“ U britanskom ministarstvu vanjskih poslova formira se trgovački odsjek 1866., a prvi trgovinski ataše upućuju se u britanske ambasade u Parizu 1872. i Sankt Petersburgu 1880. Diplomacija velike kolonijalne sile Francuske krajem XIX vijeka intenzivnije promovira trgovačke interese svoje zemlje, a prvi trgovački ataše stupa na dužnost 1906. u Ambasadi Francuske u Londonu. Moćne države, Austrougarska, Njemačka, Italija, Španija, slijede ove primjere, kao i Rusija koja je svoje interese razvijala u centrima trgovine na opjevanim rijekama Donu, Dnjepru, Volgi, a posebno na Baltiku.

Uspostavljanjem konzularnih odnosa od davnina štite se i trgovački interesi država, ali i interesi svojih državljana koje i trgovina motiviše da otkrivaju nova prostranstva, naseljavaju daleke i egzotične zemlje, upoznavajući i različite civilizacije i kulture. Ugledni bankari, uticajni predstavnici pomorskih kompanija, uspješni i bogati trgovci i preduzetnici, često su imenovani za konzule, poklanjajući posebnu pažnju razvijanju ekonomskih odnosa među državama, uz intenzivno prožimanje i sa bilateralnom diplomatijom. Dinamični društveno-ekonomski razvoj i slojevitost međunarodnih odnosa, upućuju da ekonomska diplomatija izrasta iz trgovinske diplomatije tokom XIX vijeka.

Velika Britanija, prva industrijska sila toga doba, čija neprikosnovena pomorska flota omogućava taj status, potpisuje sporazume o ekonomskoj saradnji s velikim silama, Njemačkom 1881. i Francuskom 1883., ali i s ponosnom državom na Jadranu, Crnom Gorom: „Ugovor

prijateljstva, trgovine i plovidbe između Njenoga Kraljevskog Veličanstva Kraljice Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Irske i Njegovog Visočanstva Knjaza Crnogorskog od 21.01.1882. godine.“ Sličan ugovor Crna Gora potpisuje 1883. s Italijom, kasnije i s Francuskom, Belgijom, Srbijom, Njemačkom, Austrougarskom, Rusijom i drugim zemljama.

Jača povezanost politike i ekonomskih odnosa, uspostavljanje trgovinskih veza s drugim državama, predstavljanje privrednih potencijala, želja za opštim prosperitetom, sve više karakteriše međunarodne odnose toga vremena. To posebno uočava vojvoda Gavro Vuković, ministar inostranih djela knjaževine Crne Gore, koji mudro usmjerava diplomatske aktivnosti i prema ekonomskom napretku zemlje. Gorljivo se zalagao za projekat eksploatacije Skadarskog jezera i plovnog puta rijekom Bojanom, izgradnju luka u Baru i Ulcinju, iskorišćavanje bogatih šuma i ruda u Crnoj Gori. Predano je radio na projektu Balkanske željeznice, o čemu obavještava i Mitra Bakića, diplomatskog predstavnika Crne Gore u Carigradu, depešom od 28. juna 1901. godine: „Predao sam na tri interesirane sile memorandum, odnosno poznate vam željezničke pruge, Timok, Niš, Bar. Sa Srbijom postignut sporazum za zajedničku radnju. Pazite kakve će instrukcije njihovi poslanici primiti, kako bismo prema istijema udesili dalje korake. Kopiju memoara poslaću.“

A Crna Gora svačim oskudna, iskala je mnogo toga. Ipak, privlačila je pozornost, čak i moćnog Austrougarskog carstva i njene diplomatije koja protežira svoje kompanije, kurtoaznom, istovremeno uvjerljivom i jasnom notom kojom austrougarska ambasada na Cetinju 29. aprila 1910. obavještava Ministarstvo inostranih djela Crne Gore: „C. i Kr. Legaciji došlo je do znanja, da je neki Emanuel Kraus podnio Knj. Vladi ofertu za električno osvjetljenje varoši Cetinja uz sudjelovanje

Dejan Vuković

Drugu polovinu XX vijeka obilježava snažan razvoj ekonomske diplomatije. Velike sile-pobjednice iz Drugog svjetskog rata, kroz čuveni Maršalov plan, obnavljaju razrušene privrede, oporavljaju uništene ekonomije čak i država koje su vojno porazili. Sve veća zavisnost nacionalnih ekonomija, upućuje na formiranje Evropske ekonomske zajednice (jezgro buduće EU), Organizacije za Evropsku saradnju i razvoj (OECD), Svjetske trgovinske organizacije (STO), što pogoduje većoj dinamici ekonomske diplomatije, koja time jača i političke odnose između država. Posebno se uviđa i značaj funkcionisanja monetarnog sistema što dovodi do stvaranja Svjetske banke i Međunarodnog monetarnog fonda. Krajem XX i početkom XXI vijeka, proces globalizacije daje naročit značaj ekonomskoj diplomatiji koja se često profilira kao vodilja u odnosima među državama, odnosno prioritet u njihovim strateškim ciljevima. Ekonomske teme dominiraju na mnogim konferencijama, koje nerijetko iniciraju šefovi država i vlada. Najrazvijenije zemlje svijeta, kao i države u ekonomskom zamahu, u svojim ambasadama uspostavljaju posebna ekonomska odjeljenja, pogotovo u najvećim metropolama, poput Londona, stjecišta evropskog i svjetskog kapitala i finansijskog centra, u kojem egzistira i "The Association of Economic Representatives in London-AERL" neformalno udruženje diplomata akreditovanih u Velikoj Britaniji koji isključivo prate ekonomske tokove.

vanje fabrika vagona i motora u Gracu i električnog odjeljenja firme 'Ditmar' i 'Brunner'. Budući da su obje rečene firme preduzeća prvog reda, koja spadaju medju najznamenitija industrijalna preduzeća Monarhije, c. i kr. Legacija ne oklijeva svojom potvrdom odnosno solidnosti i sposobnosti tih firma u najširim granicama, te ih može Knj. Vladi živo preporučiti za sklapanje ugovora. Pošto vrijeme hita-gradnja i instalacija mašina i cijelog zdanja za osvjetljenje morala bi biti gotova pred jubilarne svečanosti Njegovog Kraljevskog Visočanstva Knjaza Gospodara - bilo bi dobro, kad bi se po ovom poslu što prije došlo do riješenja."

Crnogorska diplomatija je njegovala brižan odnos prema stanovništvu Crne Gore, koje je živjelo veoma skroman, ali častan život. Posebna pažnja poklanjana je namjerama stranih kompanija da kupe izvjestan broj proizvoda iz Crne Gore. Ministar Gavro Vuković izvještava knjaza Nikolu, 4. septembra 1901. godine: "Došao je agent talijanskog monopola duvana. Njegova je namjera da kupuje naš duvan, ne na način kako smo ga prodavali Austriji, na klase, niti po onoj cijeni, već prosto trgovački, kako se s kim pogodi.

Pošto našem duvanu sad izvoza nema mislim da je u interesu našeg naroda da bar i na ovaj način proda svoj duvan, koji inače pođe po šteti pošto nema onoliko potražarine, koliko se rađa." Uplivom bogatih venecijanskih industrijalaca 1905. počeo je s radom Monopol duvana u Podgorici.

Diplomatske vještine, analitičan, po potrebi agilan pristup, zavisno od procjene, ali i suzdržanost, čak i tajnost prema određenim subjektima, bile su neophodne u vanjsko-političkim aktivnostima Crne Gore i na ekonomskom planu. Naročita je umješnost bila privući strane kompanije jer je slaba infrastruktura otežavala planove razvoja zemlje. Osjetljivost tradicionalnog crnogorskog društva, njegovi arhaizmi, nepovjerenje prema stranom kapitalu, trebalo je prilagoditi dinamičnom razvoju društvenih odnosa, brojnim ekonomskim izazovima, ali i materijalnim vrijednostima koje nije priznavala Crna Gora. Odvjkada cijenjena iskazana hrabrost u brojnim ratovima, ideali žrtve za otadžbinu i porodična čast, njegovani generacijama, krune se pred zahtjevima novog doba, ali i naletima visprenih trgovačkih agenata stranih kompanija. Ipak, izolacionizam nije bio izbor knjaza Nikole i njegove diplomatije.

naprotiv, čak i sa nekadašnjim protivnicima razvijaju prijateljske, pokatkad i prisne odnose, u skladu s tokovima civilizacije i modernim shvatanjima ekonomije. Crnogorski perper i zlatnici kuju se u Beču, izvozi se vuna, riba, koža u Austriju, crnogorski trgovci su prisutni u Trstu. U Podgorici se i zvanično odobrava osnivanje škole za učenje italijanskog jezika, kao primarnog jezika trgovine na Jadranu, a turskom sultanu Abdul Hamidu tokom 1889. godine obraća se knjaz Nikola:

"Vašem Veličanstvu poznato je da je moja zemlja krševita i kao takva da ima veoma malo zemlje za obrađivanje. Ima već nekoliko godina da jedan veliki dio obradive zemlje, koja se nalazi u okolini Skadarskog jezera i u dolini Morače, biva sve više i više plavljena vodama Jezera, a ta poplava prouzrokovana je vodama Drima i Bojane, rijeka koje spriječavaju vodu Skadarskog jezera da otiče u Jadransko more kao što su ranije oticale. Regulisanjem Bojane moglo bi se uspjati da se sada poplavljene zemlje oslobode vode i da postanu obradive kao što su i ranije bile. Ove godine, usljed veoma slabe žetve, veliki broj Crnogoraca bio je primoran da emigrira u druge zemlje. Sa velikim bolom u duši podnio sam ovu emigraciju koja mi otima veliki broj podanika i Vaše srce, jednog vladara, razumjeće sa kakvim sam bolom ispratio moje podanike koji su bili primorani da napušte svoja ognjišta. Kad bi Vaše Veličanstvo izvoljelo da uzme u obzir moje ponovljene žalbe i kad bi pristalo da ispolji svoju volju jednom visokom naredbom, Visoka Porta i moja vlada mogle bi se lako sporazumjeti da u

zajednici izrade plan i sredstva za izvršavanje radova koji bi mogli biti povjereni jednoj kompaniji. Vaše Veličanstvo dalo bi dokaz svojih blagonaklonih osjećanja naspram mene kad bi izašlo u susret mojoj molbi koja se u ovom mojem pismu nalazi, jer povoljno riješenje ovoga pitanja jeste najveća i najteža moja briga i da stvar ne stoji ovako kao što ja izlažem, ja ne bih uzimao slobodu da se obraćam toliko puta Vašem carskom Veličanstvu."

Bila je to davnašnja, neostvorena želja mnogih generacija, briga za podanike, ali i sjetni, bolni vapaj milosrdnog Gospodara za neprestanim iseljavanjem hrabrih gorštaka. Turobne 1916. dok se slavni crnogorski barjak pobjedonosno vijorio na Bojnoj Njivi, ponad junačkog Mojkovca, naš nepokoreni simbol Lovćen natkriljuje gusti, okupatorski mrak. Iste godine na Skadarskom jezeru, đe su vladare Petroviće i Crnogorce odavno obasjavali topli zraci i dopirali mirisi Mediterana i dalekih zemalja, ali i đe su čeznjivo tugovali za Lesendrom, bio je oproštaj Gospodara kralja Nikole s Crnom Gorom.

*Dejan Vuković
Konzul Crne Gore u Frankfurtu*

Miloš Nikolić

70 godina Ujedinjenih nacija

Pvadesetčetvrtog oktobra 2015. godine svijet je obilježio važan jubilej – 70 godina od osnivanja Ujedinjenih nacija (UN). Svjetska organizacija je na ovaj dan 1945. godine uspostavljena stupanjem na snagu Povelje UN, potpisane u San Francisku 26. juna iste godine. Jubilej sedmodecenijskog postojanja UN je oportuna prilika da se naprave refleksije na dostignuća, ali isto tako i na nedostatke, u ispunjavanju onoga što je sadržano u Povelji. Povelja, mora se naglasiti, čije odredbe su danas jednako relevantne kao što su bile 1945. godine, iako su se svjetske okolnosti i priroda globalnih izazova suštinski promijenili u ovom periodu (bez tendencije posustajanja), što dovoljno govori o vrijednosti ovog dokumenta kao jednog od ključnih stubova međunarodnog prava i platforme za postizanje boljitka u svijetu. U pravljenju analiza o učincima UN, vrijedna pomena je i činjenica da je u kreiranju UN učestvovala 51. država, a da sada Organizacija broji 193. države članice.

Glavni zaključak koji se može izvući iz dosadašnjeg djelovanja UN sugerira da i pored svih slabosti i nedostatnosti koje su se pojavile u ovom periodu (među najupečatljivijim mrljama genocid u Ruandi, a hroničnim nedovoljna energičnost i efikasnost u reagovanju i rješavanju globalnih izazova), UN predstavlja centralni i nezamjenjivi stožer multilateralizma, tj. globalnog sistema upravljanja, od vitalnog značaja za globalni mir i bezbjednost, ekonomski razvoj

i poštovanje ljudskih prava i sloboda. Kritičari će, često i sa pravom, ukazati da UN ne rješava dovoljno uspješno goruća pitanja i kompleksne probleme današnjice, navodeći primjere dugoročnih konflikata i oružanih sukoba, siromaštva, gladi, nepoštovanja elementarnih ljudskih prava itd. Međutim, dosije Svjetske organizacije, odnosno svi pozitivni rezultati i razlika koju UN pravi na dnevnoj bazi za milione ljudi širom planete, daleko prevazilaze i nadmašuju sve negativne aspekte. I pored preko 100 lokalnih ratova, što spoljnih što unutrašnjih, očuvan je globalni mir, ostvarena je dekolonizacija i afirmacija suvereniteta država, izgrađen je sistem za zaštitu ljudskih prava, napravljen je ogroman iskorak u obrazovanju i zdravstvu, te uspostavljen kurs globalnog ekonomskog i socijalnog razvoja u pravcu održivosti. Možda za nečiji ukus nedovoljno i neubjedljivo. Za ovakve tvrdnje referenca bi se mogla naći u riječima jednog od najistaknutijih generalnih sekretara i lidera u istoriji UN-a, Daga Hamaršolda, koji je rekao da "UN nije oformljen da bi odveo čovječanstvo u raj, već da bi ga spasio od pakla".

Generalno, kada god se pojavi kriza većih razmjera u svijetu, UN je prva adresa i od Organizacije se očekuje da ponudi pravovremen, odlučan i efikasan odgovor. Samim tim očekivanja od UN su velika, nekad može se reći i nerealna. U okolnostima koje karakteriše konstantna evolucija, proliferacija i usložnjavanje svjetskih izazo-

va zbog faktora poput globalizacije, urbanizacije, migracija, demografskih promjena, zahtjevajući permanentnu pripravnost, adaptaciju i tjesnu koordinaciju, UN nastoji da drži korak i prilagođava se savremenim tokovima. Reforma i modernizacija UN se nameće kao neupitna nužnost da bi Organizacija bila u stanju da ponudi efikasne odgovore i zadrži relevantnost. U ovom pravcu, prepoznajući potrebu da se pojedinim pitanjima posveti veća pažnja, sistem UN je bitno proširen i trenutno broji 17 specijalnih agencija, 14 fondova, dok Sekretarijat ima 17 departmana, sa preko 40 hiljada zaposlenih. Uprkos napretku i prednostima ovakvog pristupa, neizbježno je pomenuti neke od glavnih izazova Organizacije na ovom planu, koji će zasigurno ostati aktuelni za duži budući period, a to su fragmentacija i preklapanje aktivnosti između tijela UN. Crna Gora, kao odgovoran partner UN, želeći da pruži doprinos prevazilaženju ovog problema, dobrovoljno primjenjuje koncept "Djelujući kao jedan", koji predstavlja napor da se na nacionalnom nivou objedini i učini efikasnijim djelovanje sistema UN. Kada je riječ o reformi UN, neizostavan je osvrt na reformu Savjeta bezbjednosti, kao najprepoznatljivijeg organa UN koji je najviše izložen u javnosti i čiji rad je meta čestih kritika. U dosadašnjem postojanju UN ostalo je zabilježeno jedno proširenje, i to daleke 1963. godine, kada nestalno članstvo sa šest povećano na 10 mjesta. Nakon više od dvije decenije vrlo kompleksnog pregovoračkog procesa, reforma prava veta i proširenje članstva,

naročito stalnog, sa ciljem da se adekvatno oslikaju geopolitičke realnosti i vrijednosti 21. vijeka, i dalje ostaju nedostižni. Upravo zbog ovog cilja, da bi se izbjeglo plaćanje visoke cijene zbog održavanja statusa kvo, koje se u SB mjeri hiljadama života, države moraju prepoznati da je reformisani SB potreba koja se ne bi smjela odlagati.

U globalizovanom svijetu, koji karakteriše uska međusobna povezanost i zavisnost koji prevazilaze do sada poznate okvire, i u situaciji kada nijedna zemlja, ma koliko velika, nije u stanju da se sama izbori sa izazovima, multilateralni pristup sve više dobija na značaju. To znači da UN nosi veliko breme, nerjetko preveliko pa je neophodno da se ovaj teret podijeli, odnosno da regionalne organizacije i drugi akteri preuzmu veću odgovornost za rješavanje gorućih pitanja. Misiju UN nikako ne olakšava brojčanost i raznolikost u članstvu i različiti interesi koji preovladavaju, kao i birokratska i glomazna struktura Organizacije koja nije naviknuta na veće potrese i promjene. Posebno se treba zadržati na brojčano stanje UN-a, koje se nerjetko predviđi – 193 države, sa zastupljenim dijapazonom razvoja i demokratije u oba ekstrema i između (sa druge strane, diverzitet UN se smatra istinskim bogatstvom ove jedine univerzalne organizacije). Da bi se ilustrovalo koliko je teško uskladiti, tj. pomiriti interese ovolikog broja zemalja, možda je najbolje napraviti paralelu sa Evropskom unijom, iako je Unija za razliku od UN vrlo homogena

Zoran Đukanović

Podsjećanje – iseljeništvo i 100 godina od stradanja kod Medove

U posljednjih pet vijekova, otkako kao pisani trag ostaju svjedočanstva o brojnim iseljavanjima naroda sa prostora Crne Gore, ona su u ogromnoj mjeri mijenjala demografsku strukturu, ali i duh, znanje, svijest o tome gdje smo, kakvi smo i kako dalje. Nije iseljavanje sa ovih prostora samo posljedica teškog života i nemaštine, sušnih i ratnih godina. Ono je izraz i vječite gladi za novim, drugačijim, izraz radoznalosti koja nadjačava inertnost i naviku da se živi kako se stotinama godina živjelo. Kao što je i danas otvorenost Crne Gore, spremnost da se upozna i primijeni sve dobro što je neko vani već primijenio, uslov prosperiteta Crne Gore, tako je i kroz istoriju čovjek sa naših prostora radoznalo hrlilo u nepoznato, sa vječnom mislju da unaprijedi život svoj i svoje porodice. Dakle, u velikoj mjeri su se iseljavali znatiželjni, vrijedni, hrabri, spretni i sposobni da opstanu u tuđini, ali i da se po svemu bogatiji u Crnu Goru vrate. Riječju, bila je to mladost i snaga naroda, u najboljim godinama, kad se najviše stvara, ali i najbolje planira i promišlja.

Takvi pregaoci, narodni bastaduri, obilježili su i period masovnog iseljavanja Crnogoraca na prostore Sjeverne i Južne Amerike, krajem 19. i početkom 20. vijeka. Ovaj period koincidira sa relativno mirnim periodom, bez izrazitih ratnih dešavanja, periodom ukupnog brzog razvoja Crne Gore pod knjazom Nikolom I Petrovićem. Sa druge strane, ratovi su vrijeme kad se ne iseljava, a sloboda naroda i države postaje preča od razmišljanja o bogatijem i ljepšem životu. Tada se zaboravlja na brodove, obećane zemlje i daleka putovanja, a podmazuju džeferdari i vade jatagani iz korica. Kroz istoriju Crne Gore, to je vječni redoslijed, koji je i čini duhom bogatom, ali i slobodarskom i junačkom.

Na pragu Balkanskih i Prvog svjetskog rata u kojima je Crna Gora dala ogromne žrtve, na prostorima Amerike je bilo više desetina hiljada crnogorskih iseljenika koji su, mukotrпно gradeći daleke prekookeanske države, gradili i sebe i svoju budućnost, sanjali san o ljepšem, bogatijem i bezbrižnijem životu. Neki su već bili stekli prilično bogatstvo, mnogi su imali ušteđevinu koja im je obezbjeđivala bolji život, ili u Americi gdje su pokretali nove biznise, ili u Crnoj Gori gdje su mogli prilično proširiti svoja imanja, kupiti ili sagraditi nove kuće. No, poziv gospodara u rat se ne odbija, to je i vojna obaveza, ali i amanet dat precima u čast svijetle prošlosti i ljepše budućnosti, to je buđenje ratničkog nagona privremeno zatomičenog negdje u dubinama američkih rudnika, restoranima sa raskalašnim damama, kockarskim stolovima, iskrčenim šumama, prekookeanskim brodovima. Crnogorski dobrovoljci su svih godina tog predugog rata, organizovano, plovili ka svom zavičaju, da bi sačuvali državu i obraz, da bi opet pronijeli slavu tog hrabrog balkanskog naroda, da bi se barjak crnogorski i ubuduće ponosito vijorio među drugim barjacima evropskim.

Na Badnji dan, 6. januara 1916. godine, izjutra, albanskoj luci Medova (Shëngjin, San Giovanni di Medua, Sveti Jovan Medovski) se primiče italijanski brod Brindizi. Prepun je crnogorskih ratnih dobrovoljaca koji tačno mjesec dana putuju iz Amerike, krenuvši iz kanadske luke Halifaxa. U italijanskoj luci Brindizi, nakon putovanja do Napulja većim brodom Italija, a potom vozom do Brindizija, ukrcajavu se u kudikamo manji brod Brindizi, nedovoljno velik da sa sigurnošću transportuje oko 550 putnika, ogromni tovar hrane i sanitetskog materijala. Primičući se albanskoj obali, putnicima već izmorenim od dugog putovanja,

organizacija, neuporedivo većeg stepena integrisanosti, razvoja i demokratije, sa "svega" 28 članica. Suočavanje EU sa na pr. migrantskom ili dužničkom krizom, u navedenim okolnostima, se pokazalo nimalo jednostavnim, čak se dovodila u pitanje dalja egzistencija Unije. UN u ovom dijelu ima mnogo zahtjevniji zadatak, koji traži istinsku posvećenost država multilateralizmu i saradnji u dobroj vjeri, u konstruktivnom i pragmatičnom duhu, zarad iznalaženja zajedničkih odgovora, u opštem interesu. Ovo navodi na zaključak da će UN biti onoliko jak koliko to budu dozvolile/željele države članice.

Na ovom tragu, još jedna ocjena Daga Hamaršjolda iz 1956. godine je i danas vrlo relevantna, ne samo za UN, a koja glasi: „Često čujemo priče kako su UN negdje uspjele, a negdje su podbacile. Na šta se zapravo misli? Da li mislimo na ciljeve iz Povelje UN? Ciljevi su odraz univerzalnih ideala koje dijelimo, koji nas često iznevjeruju, ali i mi smo ti koji, nažalost, često iznevjerimo njih. Ili možda mislimo na institucije Ujedinjenih nacija? One su naši instrumenti. Mi ih oblikujemo. Mi ih koristimo. Naša je odgovornost da otklonimo bilo koji nedostatak koji postoji u njima.“

Tema ovogodišnjeg jubileja Organizacije je "Jak UN. Bolji svijet". Sasvim prikladno, reklo bi se, s obzirom da je korelacija evidentna. A tokom ove godine UN se pokazao vrlo jak, a dva, po mnogo

čemu istorijska događaja, to potvrđuju. Nakon milenijumskih razvojnih ciljeva, u septembru je u Njujorku usvojena nova agenda za održivi razvoj do 2030. godine, dok je u decembru u Parizu postignut sporazum o klimatskim promjenama. Ova dva dokumenta u fokusu imaju globalnu ekonomsku, socijalnu i ekološku transformaciju, na način što će se postići prosperitet i ljudsko dostojanstvo, istovremeno obezbjeđujući dugoročnu održivost planete. Vizija i ambicija u ovim primjerima je dodatno reafirmisala Svjetsku organizaciju kao epicentra za iznalaženje zajedničkih rješenja na izazove koje svi dijelimo i za očekivati je da će UN nastaviti čvrsto na ovom putu.

Za Crnu Goru je UN od presudnog značaja - počev od čina prijema koji je bio najšira potvrda priznanja nezavisnosti, pa kroz pozicioniranje Crne Gore na glavnim pravcima djelovanja UN, do današnje njene prepoznatljivosti i afirmisanosti u relativno kratkom roku koji daleko prevazilaze njenu veličinu. Crna Gora je takođe imala velike benefite od povlačenja raznovrsne konkretne pomoći i podrške demokratskom, razvojnom i ukupnom reformskom diskursu.

Miloš Nikolić,

Generalni direktorat za multilateralne poslove

vanja, učinilo se da vide u daljini crnogorske planine, Lovćen i Rumiju. Srce im se stezalo, oči suzile od uzbuđenja što su konačno tu, na pragu svoje majke Crne Gore za koju su došli i da poginu, noseći svoje zavežljaje sa američkom ušteđevinom i neke porodične predmete od kojih se nikad nijesu odvajali.

U 8 sati i pet minuta, tog januarskog jutra, brod nailazi na postavljenu, podvodnu savezničku minu i, teško oštećen, na dubini od 14 m, 500 m od plaže a oko 3 km od pristaništa, prepušten sudbini, tone za nekih 12-15 minuta. U očajničkoj borbi za život dešavala se strašna drama. Tog jutra, pod Medovom stradalo je 389 crnogorskih ratnih dobrovoljaca i 12 članova američko-češke ljekarske misije. Tog jutra medovskog, netragom tonu sve nade njihovih porodica u bolje sjutra, u bezbrižno djetinjstvo njihove djece. Ruši se sve što su decenijama stvarali u tuđini, žudeći za danom povratka svojoj Crnoj Gori koja, već izmučena u balkanskim ratovima, nastavlja stradanja, u ovom mnogo većem i masovnijem, svjetskom ratu, gdje, i uprkos pirove pobjede na Mojkovcu, jako uzdrmana, potpisuje kapitulaciju pred Austrougarskom na Cetinju 21. januara 1916. godine.

Tog kobnog januara 1916. godine, crnogorska sloboda je postala daleki san, crnogorska kraljevska vlast ponižena kapitulacijom, crnogorska vojska desetkovana, demoralisana, masovno izginula na Mojkovcu, a dobrovoljci pod Medovom. Do kraja rata, postepeno se gubi državotvorno ime crnogorsko, sve vodi nestanku i zaboravu imena viteškog podlovcenskog naroda, kao i dinastije Petrović Njegoš.

No, četvrt vijeka kasnije, crnogorska državotvornost se opet začinje u Narodno-oslobodilačkoj borbi, poslije koje Crna Gora dobija svoje ravnopravno mjesto u porodici jugoslovenskih republika i naroda. Konačno, nakon devet decenija, 21. maja 2006. godine, obnavlja svoju nezavisnost i gordo uzdiže svoj barjak u porodici svjetskih država. Na tom trnovitom putu posutom brojnim žrtvama, bezuslovno se nalaze i imena crnogorskih ratnih dobrovoljaca, stradalnika kod Medove. U njihovu počast, na Cetinju već 75 godina ponosito i prkosno se uzdiže spomenik 'Lovćenska vila' koja je poodavno postala simbol svega što je vezano za iseljenike.

Crna Gora će dostojno obilježiti ovu stogodišnjicu. Formiran je Počasni odbor i Radna grupa za obilježavanje jubileja. Tačno na stotu godišnjicu, 6. januara 2016. godine, dvije visoke državne delegacije će položiti vijence, na Cetinju na spomenik 'Lovćenska vila' i u Medovi, spuštanjem u more iznad potonulog broda. Osam dana poslije toga, u Rektoratu Univerziteta Crne Gore, biće upriličena izložba fotografija i eksponata u spomen ovog jubileja, svečana akademija sa izlaganjem potpredsjednika Vlade dr Igora Lukšića, a tom prilikom će se i promovisati monografija 'Vijek sjećanja - stradanje crnogorskih dobrovoljaca pod Medovom 1916' u izdanju Matice crnogorske, Uprave za dijasporu i dva sjevernoamerička iseljenička udruženja, a govoriće i ministar vanjskih poslova i evropskih integracija dr Igor Lukšić.

Ovo je mali, simboličan prilog, ali i vječna obaveza Crne Gore, za veliku žrtvu junaka sa Medove, kao i hiljada drugih mučenika i heroja koji svoje živote utkaše u srećniju budućnost novih pokoljenja.

Zoran Đukanović,

Uprava za dijasporu, šef Odsjeka za praćenje, istraživanje, informativne i izdavačke poslove

Trilaterarni projekat Diplomatskih akademija Republike Hrvatske, Kosova i Crne Gore

Konferencija o Diplomatskom treningu u procesu evropskih integracija

Satka Hajdarpasić

U diplomatska akademija Ministarstva vanjskih poslova i evropskih integracija kroz svoje aktivnosti po prvi put je sa svojim partnerima iz Regiona, Diplomatskom akademijom Republike Hrvatske i Diplomatske akademije Republike Kosovo realizovala zajednicku trilateralnu Konferenciju koja se tiče diplomatskog obrazovanja i evropskih integracija. Ova aktivnost

je nastavak čvrste posvećenosti triju organizacija koja ima za cilj jačanje regionalne saradnje i na ovom nivou.

Diplomatska akademija Crne Gore je prepoznala značaj učestvovanja u održavanju ovakvog događaja, jer je naša misija i vizija vezana isključivo za kontinuirano unapređivanje u oblasti

VIII Ljetnja škola za mlade diplomate “Gavro Vuković” (5-11. jul 2015.)

profesionalnog razvoja crnogorskih diplomata, kako kroz organizovanje stručnog osposobljavanja u samom Ministarstvu, tako i kroz upotrebu iskustava, znanja i ekspertize naših cijenjenih partnera. Takođe, jačanje regionalne saradnje u oblasti evropskih integracija na nivou diplomatskih akademija je prepoznata kao ključna, imajući u vidu da je iskustvo iz cijelog regiona da diplomatske akademije budu noseći stubovi Ministarstava, kako u smislu oblikovanja budućih diplomata i pregovarača, tako i u smislu okosnice koja okuplja eksperte i profesionalce iz specifičnih oblasti.

Dakle, Konferencija se sastojala iz dva panela. Na prvom panelu ispred MVPEI-a je učestvovala ambasadroka Ana Vukadinović, koja je na temu evropskih integracija govorila o značaju regionalne saradnje u tom kontekstu. Takođe, ovo je bila prilika da se sa prisutnima predstave i dostignuća Crne Gore u procesu pregovaranja, ali i da se govori o tome koji su to izazovi sa kojima se država suočavala od svog osamostaljenja i potpisivanje prvog SSP-a do danas. Prezentirala je važnost razmjene iskustava, ali i međusobne podrške u raznim oblastima, uključujući saradnju u okviru Višekorisničke lpe i programa prekogranične saradnje, ali i implementaciji različitih programa podrške EU na nacionalnom nivou.

Na ovom panelu su učestvovali i Edita Tahiri, Ministarka za dijalog Vlade Kosova, Tonči Staničić, bivši ambasador Hrvatske u BiH, Srbiji i Bugarskoj i Thomas Gnocci, politički šef, Ekonomske i Evropske integracije u Kancelariji EU na Kosovu. Moderator ovog panela bio je Damijan Sedar, politički savetnik za implementaciju dijaloga, specijalnog predstavnika EU na Kosovu.

U drugom panelu, koji se ticao diplomatskog treninga u procesu integracija govorili su direktori Akademija sve tri zemlje. Iskoristila sam priliku da ukažem da Crna Gora ne može priuštiti glomaznu administraciju i samim tim je suočena sa vrlo limitiranim pozicijama. Ukazala sam da na tim pozicijama Crna Gora da bira najbolje kadrove koji će kroz redovan profesionalni razvoj biti u mogućnosti da na najadekvatniji mogući način odgovore izazovima.

Takođe, istakla sam da je veoma važno za Crnu Goru da razvija i gaji odlične odnose i izvanrednu regionalnu saradnju na svim poljima, naročito u oblasti diplomatskog usavršavanja,

gdje je iskustvo država iz regiona višestruko korisno, imajući u vidu da dijelimo zajedničku prošlost, da nemamo jezičke barijere i da su sve države regiona manje-više na istom kursu kada su u pitanju spoljnopolitički prioriteti. Imajući u vidu da je Crna Gora lider u evropskim integracijama i da je pred vratima NATO-a, naglašeno je da je naše Ministarstvo spremno da kroz Diplomatsku akademiju podijeli svoja iskustva sa državama susjedstva i da je Crna Gora posvećenja daljem potvrđivanju podrške u duhu dobrosusjedskih odnosa u smislu pružanja ekspertize u pregovaračkom procesu. Na kraju, ponovila je da je za DA MVPEI-a od velikog značaja organizovanje Konferencije u trilateralom formatu što je ujedno i dokaz da tri države potvrđuju da, ključ za našu zajedničku evroatlansku budućnost leži u dobrosusjedskim odnosima, međusobnoj podršci i regionalnoj saradnji.

Na ovom panelu, učestvovali su Ramadan Ilazi, zamenik ministra za Evropske integracije Vlade Kosova i Mladen Andrić, Ambasador i direktor Diplomatske akademije Hrvatske. Moderator panela bio je Skender Durmishi, direktor Diplomatske akademije Republike Kosovo.

Učesnici Konferencije, čiji je domaćin bila Diplomatska akademija Republike Kosova, bili su službenici i diplomate Ministarstva inostranih poslova Kosova, službenici ministarstava, diplomate akreditovane na Kosovu, poslanici, profesori i studenti.

Satka Hajdarpašić
Direktor Diplomatske akademije

Nije „Gavro Vuković“ bez razloga ime koje će nerijetko vaše kolege - mlade diplomate, bilo gdje da se nađete u svijetu, prepoznati i odmah povezati sa malom i modernom evropskom zemljom čije je ime tako netipično za region kojem pripada. Crna Gora, činjenica je, u posljednjih deset godina, postaje sve prepoznatljivija – kao država koja je, geografski i istorijski, ali i politički gledano, spoj savremenih težnji i iznenađujuće bogate tradicije i koja, što se više upoznajete sa njom, pokazuje kako je podjednako dio i Evrope i Balkana. Kao i prethodnih godina, i jula 2015, crnogorsko Ministarstvo vanjskih poslova i evropskih integracija, potpomognuto Programom za razvoj kapaciteta Kancelarije UNDP-ja u Crnoj Gori, potvrdilo je kako ostaje dosljedno tom kursu i da će ime našeg prvog ministra inostranih djela i dalje asocirati na diplomatske vještine, ali i na nezaboravne utiske koji se mogu steći boravkom i učenjem u našoj zemlji.

Ivan Milč

Do prvi put u osam godina dugoj istoriji Ljetnje škole, Berane i Cetinje bili su domaćin dešavanja koja su rezultat višemjesečnih napora Diplomatske akademije da, u samo pet dana predavanja, objedini i svojim polaznicima pruži najbolje iz teorije i prakse savremene diplomatije. „Globalni izazovi bezbjednosti“ (en. "Global Security Challenges") bila je tema koja je poslužila kao platforma za realizaciju tih nastojanja i koja je okupila predavače sa velikog broja renomiranih svjetskih univerziteta. Oni su, sudeći po utiscima polaznika, bili i više nego uspješni, a tome su doprinijeli i zvaničnici Prijestonice Cetinje i Opštine Berane. Naime, ovog puta ne isključivo ceremonijalno (jer se u Beranama, od samog početka, zvanično otvara svaka *Ljetnja škola za mlade diplomate*), već i akademski - kroz predavanja, gosti koji su u Crnu Goru pristigli sa svih meridijana - od Brisela do Bangkoka i od Štokholma do Meksiko Sitija boravili su u dva grada koji, svaki na svoj način, predstavljaju mjesta gdje je crnogorska diplomatija začeta.

Berane

U prijatnom ambijentu dvorišta rodne kuće Gavra Vukovića u Beranama, njima su se prvog dana škole u pozdravnoj riječi obratili njihovi

domaćini - predsjednik Opštine Berane Dragošlav Ščekić, Državni sekretar za politička pitanja u Ministarstvu vanjskih poslova i evropskih integracija Vladimir Radulović i Sanja Bojanić, šefica Sektora za demokratsko upravljanje i Sektora za ekonomiju i životnu sredinu u Kancelariji UNDP-a u Crnoj Gori. Ščekić je poželio dobrodošlicu učesnicima, izrazivši zadovoljstvo što Berane, kao rodni grad Vojvode Gavra Vukovića, ima priliku da bude domaćin ovako važnom okupljanju. Radulović je polaznicima poručio da svaki diplomata mora kontinuirano raditi na unaprjeđenju sopstvenih znanja, vještina i iskustva, ocijenivši da je polaznicima *VIII Ljetnje škole* to ujedno i prilika da, kao mlade diplomate, razmijene mišljenja i ideje o aktuelnim vanjsko-političkim temama. Ukazavši na važnost centralne teme ovogodišnje škole, Bojanić je izjavila da je UNDP zaista ponosan što učestvuje u organizaciji događaja koji je sve više i više svjetski priznat.

Predavači sa ovih prostora su pojačali "vidljivost" Zapadnog Balkana na mapi svijeta, upoznavši diplomate iz 32 zemlje sa izazovima sa kojima se države iz ovog regiona suočavaju kada su u pitanju bezbjednost, ali i drugi izazovi od vitalnog značaja. Tu treba posebno istaknuti

koji se o krucijalnim pitanjima vode u kineskoj privredi, istakavši kako se i takva iskustva mogu transponovati na pitanja od visoko-političkog značaja. Na istu temu govorili su i Paul Meerts, viši saradnik na holandskom "Clingendael"-u i profesor Rudolf Schüssler sa Univerziteta u Beyreuthu (Njemačka), kao i dr Moti Melamud iz Organizacije za Sporazum o sveobuhvatnoj zabrani nuklearnog testiranja. Oni su se usredsrijedili na ključne momente u pripremi i vođenju pregovora, kao i na izazove sa kojima se međunarodni pregovarači svakodnevno suočavaju prilikom rješavanja bezbjednosnih pitanja. S tim u vezi, jedan od najvećih izazova koji ne zastarjeva ni nakon više od dvije decenije jeste efikasno sprovođenje u djelo nadzora nad vršenjem nuklearnih testova. William Zartman sa "Univerziteta Džonsa Hopkinsa" (SAD) i Mihail Troicki sa moskovskog Državnog instituta za međunarodne odnose govorili su o izazovima na Bliskom istoku u XXI vijeku, kao i o odnosima triju velikih sila - Sjedinjenih Država, Rusije i Kine, dok je Fen Osler Hampson sa kanadskog "CIGI" instituta govorio o rivalstvima na globalnom planu i načinima na koje se akteri udružuju u timove kako bi međusobno mogli saradivati. Izuzetno interesantno i originalno predavanje na temu "Vrijeme, pomirenje i rane od sukoba" (en. "Time, Reconciliation, and Conflict Wounds") Valerie Rosoux sa Katoličkog univerziteta u Levenu (Belgija) privuklo je posebnu pažnju polaznika. Prikazujući slike kojima se, na satiričan način, tumače razni društveni sukobi u Belgiji i Francuskoj koji su se dešavali tokom XX v, Rosoux je govorila na temu psiholoških posljedica koji krizne situacije ostavljaju na svoje savremenike.

Cetinje

Prelazak na Cetinje učesnicima je pružio mogućnost da se upoznaju sa geografskom raznovrsnošću crnogorske teritorije, ali takođe i da borave u gradu koji, na svojoj teritoriji, u malom, baštini cjelokupnu istoriju crnogorskog naroda. To se svakako odnosi i na diplomatiju - koja, iako nikada nije bila toliko razvijena kao kada govorimo o velikim silama, ipak baštini tradiciju uspješne borbe za samopotvrđivanje - i to podjednako na političkom i na kulturnom planu. Pored obilaska znamenitosti na Cetinju, učesnicima je omogućeno da obiđu i Bokokotorski zaliv, što je, naravno, bilo pun pogodak.

Na Cetinju su prethodno pomenuti inostrani predavači, kojima su se pridružili i Carlo Nasi, profesor Univerziteta u Los Andesu (Kolumbija), Ariane Tabatabai, asistent na Univerzitetu Džordžtaun u Vašingtonu, Daniel Druckman sa Univerziteta „Džordž Mejson“ u Virdžiniji, Andrew Kidd sa Univerziteta u Viskonsinu i dr Larry Crump sa Univerziteta u Griffithu (Australija), kroz upoznavanje sa praktičnim primjerima vođenja pregovora (studije slučajeva Irana, Kolumbije, francusko-alžirskih odnosa i dr.), demonstrirali koliko dinamike i sudbonosnih odluka ima u timskom definisanju spoljnopolitičkih ciljeva, kao

dugogodišnjeg saradnika Ljetnje škole - direktora Diplomatske akademije hrvatskog Ministarstva vanjskih i evropskih poslova Prof. dr Mladena Andrića, koji je, u svjetlu dvogodišnjice od učlanjenja Hrvatske u EU, govorio o važnosti te regionalne organizacije u globalnom smislu, ali i potcrtao da se koristi koje je njegova zemlja ostvarila već sada mogu mjeriti sa uloženim. Glavni pregovarač za pristupanje Crne Gore Evropskoj uniji, Aleksandar Andrija Pejović, putem interaktivne prezentacije, prikazao je dostignuća Crne Gore na tom putu, dok su Prof. dr Olivera Injac sa "Univerziteta Donja Gorica" i ambasador Vesko Garčević, generalni direktor za NATO i politiku bezbjednosti u MVPEI Crne Gore, svako iz svog ugla, govorili o bezbjednosnim perspektivama naše zemlje, gledano sa globalnog nivoa, ali i o njenom budućem članstvu u NATO.

Profesor na francuskoj Sorboni, Guy Olivier Faure, govorio je narednog dana o ulozi pregovaranja u asimetričnom ratovanju, stavivši akcenat na strategije i međukulturnu komunikaciju. Kratak osvrt napravio je i na pregovore

Utisci sa 8. Ljetnje škole za mlade diplomate „Gavro Vuković“

„Bilo mi je veliko zadovoljstvo da boravim U Crnoj Gori. Zahvaljujem na pozivu vašeg Ministarstva što mi je omogućeno da pohađam Ljetnju školu za mlade diplomate. Sviđaju mi se ljudi, kultura i poštovanje prema gostima. Neka dugo traju dobri odnosi Afganistana i Crne Gore.“ - Bilal Ahadyar, Avganistan

„Želim da zahvalim svima na gostoprimstvu i za organizaciju ovih sedam dana. Ljetnja škola za mlade diplomate, koja je veoma korisna, nudi da upoznate veliki broj mladih diplomata iz različitih država i najtoplije preporučujem svojim kolegama da je pohađaju.“ - Ivana Nyffenegger, Francuska

„Zahvaljujem što ste mi omogućili da upoznam vašu prelijepu zemlju. Imao sam odlično iskustvo i upoznao divne i interesantne ljude iz cijelog svijeta. Naredne godine ću sigurno doći sa svojom porodicom na odmor.“ Maxim Arghir, Moldavija

„Bilo mi je veliko zadovoljstvo, ne samo da što smo imali priliku da čujemo više o prioritetima vanjske politike Crne Gore i ljepotama jedinstvenih pejzaža, već što smo usvojili važne vještine za naš buduću diplomatski angažman. Međutim, najbitnije je bilo upoznavanje novih kolega, kao i ramzjena mišljenja sa svima njima.“ - Heike Ahrenberg, Njemačka

„Hvala svima za predivne trenutke provedene u Crnoj Gori! Svi smo stekli sjajno iskustvo. Jedva čekam da se vratim.“ - Saulis Pumputis, Litvanija

„Bilo je veliko zadovoljstvo upoznati veliki broj diplomata iz cijelog svijeta. Zahvaljujem Ministarstvu vanjskih poslova i evropskih integracija Crne Gore na ovoj prilici. Želim vam puno uspjeha.“ - Pranvera Teli, Albanija

i u odabiru sredstava koja pregovaračima stoje na raspolaganju. Kroz niz teorijski iscrpno potkrijepljenih predavanja, organizovanih u pet modula, naslovljenih "Da li je dovoljno ono što je dovoljno?", "Da li je premalo dovoljno?", "Da li previše nije dovoljno?", "Da li dovoljno nije dovoljno?" i "Kada je dovoljno?", polaznicima škole je, sa akademske tačke gledišta, predočena suština problema pregovaranja. Ovaj dio predavanja, koji je naišao na opšte odobravanje mladih diplomata, ujedno je bio i glavni događaj VIII Ljetnje škole, koji je na kraju "krunisan" interaktivnom radionicom naslovljenom „Kako je dovoljno?“, koju su vodili prof. dr Siniša Vuković sa "Univerziteta Džonsa Hopkina" i dr Paul Meerts ("Clingendael"). Naime, mladim diplomatama je pružena prilika da se, na praktičan način, upoznaju sa opcijama, ali i nedoumicama i preprekama koje se mogu pojaviti tokom procesa donošenja odluka. Putem simulacije, polaznici su bili dio nekoliko faza usaglašavanja tekstova koji se, u formi rezolucije, ili nekog drugog politički obavezujućeg zajedničkog proglašenja, izrađuju na zasjedanjima međunarodnih institucija (razvrstani u četiri grupe od po približno deset članova, oni su dokazali da posjeduju potencijal za izlaženje na kraj sa često neplaniranim okolnostima). Kao sastavni dio simulacije, posljednjeg dana škole, prikazan je i dokumentarni film o pregovorima o formiranju UNDR0-a.

Na ceremoniji zatvaranja, učesnicima se obratio gradonačelnik Cetinja. Kazavši kako je riječ o gradu koji je kolijevka crnogorske diplomatije, ali i u kojem su, još početkom prošlog vijeka, bile smještene ambasade zemalja sa kojima je tadašnja Kraljevina Crna Gora imala uspostavljene diplomatske odnose, on je istakao da je Cetinje pravo mjesto za održavanje ovakve škole jer se na taj način afirmišu i crnogorska prijestonica i crnogorska diplomatija. Treba pomenuti da su se polaznicima škole obratili i direktor Diplomatske akademije Satka Hajdarpašić, generalni sekretar Ministarstva vanjskih poslova i evropskih integracija Crne Gore Predrag Stamatović i Olivera Dimić iz UNDP-ja. Oni su se učesnicima zahvalili jer su, svojim prisustvom, učinili da VIII Ljetnja škola zaista ispuni svoju svrhu. Kazavši kako je to najbolja nagrada za napore koji su uloženi u organizovanje ove škole, oni su izrazili očekivanje da će dobar glas o Crnoj Gori prenijeti u zemlje iz kojih dolaze i poželjeli im sreću i uspjeh u budućem radu.

Još jedna generacija mladih diplomata koja je ove godine uspješno okončala Ljetnju školu će, sudeći po svemu navedenom, svjedočiti da je Gavro Vuković ime koje, u istoriji diplomatije, ali i u modernoj svjetskoj politici, zauzima jedno naročito mjesto i koje i dalje efikasno doprinosi snaženju bilateralnih odnosa Crne Gore sa drugim zemljama svijeta. Očekujemo da će, i dogodine, neka nova generacija mladih diplomata doprinijeti da sve više i više ljudi širom svijeta, na pomen tog imena, pomisli na Crnu Goru i na dobre strane diplomatije.

Ivan Milić,

ataše u Ministarstvu vanjskih poslova i evropskih integracija

FINANSIJE

Izvršenje budžeta

Planirani budžet Ministarstva vanjskih poslova i evropskih integracija za 2015. godinu iznosio je 13.671.052,32 €, dok je tekući budžet iznosio 15.360.982,26 €.

Izvršenje budžeta predstavlja fazu korišćenja budžetskih sredstava u cilju implementiranja politike koja je planirana budžetom.

Članom 4 Zakona o budžetu Crne Gore za 2015. godinu, definisana je dinamika potrošnje budžetom odobrenih sredstava za fiskalnu godinu i ona je realizovana u zavisnosti od ostvarenja prihoda (na nivou Crne Gore) za određene mjesece.

Izvršenje budžeta Ministarstva u 2015. godini iznosilo je 15.514.375,72 € ili 99,76 % ukupnog tekućeg budžeta.

Tabela 1
Izvršenje budžeta za 2015. godinu

MVPEI	Planirani budžet	Tekući budžet	Izvršenje	%
Diplomatija	1.125.457,94	1.157.854,86	1.132.940,62	97,85%
Administracija	1.153.489,44	1.283.420,03	1.281.485,28	99,85%
Uprava za dijasporu	124.037,60	125.271,56	124.219,94	99,16%
DKP	10.338.715,03	11.872.802,77	11.795.073,61	99,35%
Proces pristupanja EU	929.352,31	921.633,04	919.416,38	99,76%
Ukupno:	13.671.052,32	15.360.982,26	15.514.375,72	99,76%

Ministarstvo je u 2015. godini ostvarilo 261.239,89 € IPA donacija, kojima su finansirani izdaci programa Proces pristupanja i pridruživanja EU. Izdaci koji se finansiraju iz donacija ne planiraju se budžetom, već se izvršavaju u visini njihovog ostvarenja (član 8 Zakona o budžetu Crne Gore za 2015. godinu) i nisu sadržani u Tabeli 1, već ih iskazujemo u Tabeli 2.

Tabela 2
Ostvarene IPA donacije u 2015. godini

MVPEI	Ostvareno	Izvršeno
	IPA donacija	finansiranje
Proces pristupanja EU	261.239,89	261.239,89

Ministarstvo vanjskih poslova i evropskih integracija u cilju dalje transparentnosti periodično će objavljivati podatke o izvršenju budžeta.